

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

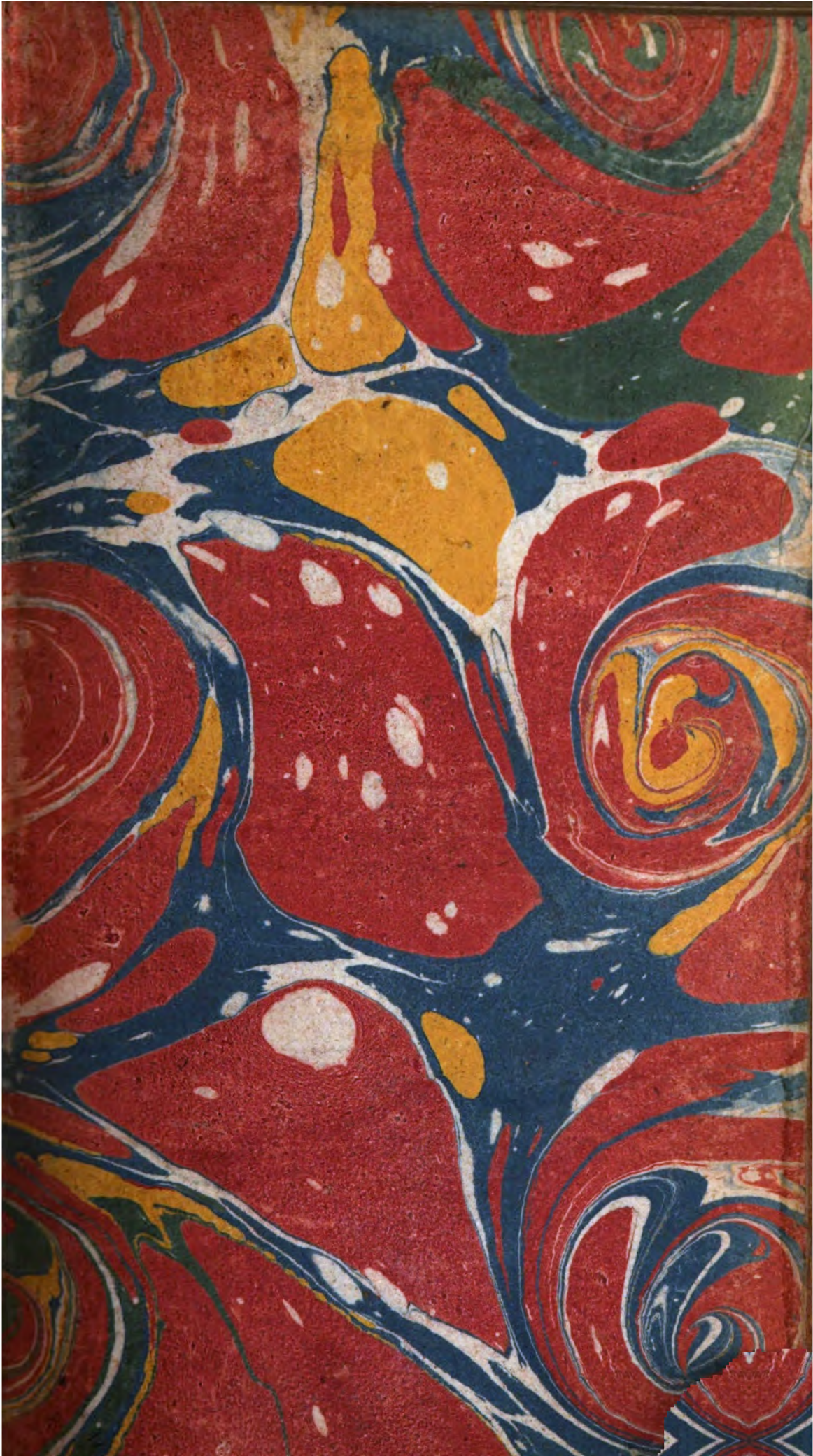
3 MARTIALIS (M. Va
ad optimos codices recensiti & cast
sm. 8vo. *fine copy in full contemp*
backs, gilt lines on sides, gilt leave.

63i MEDIC
Exercitatio
added Par
Edition, sn
gilt lines

BODLEIAN LIBRARY

The gift of

Miss Emma F. I. Dunston

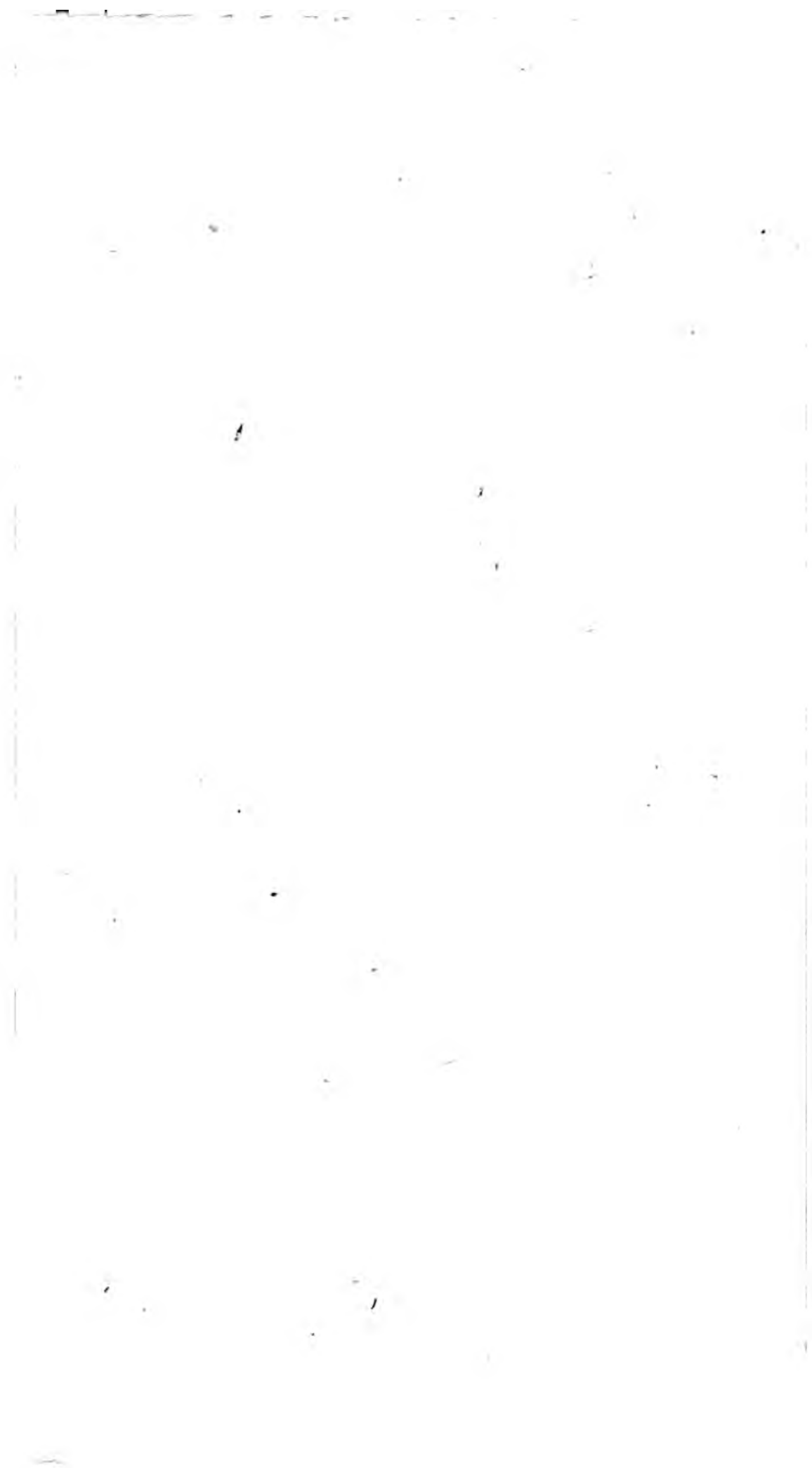
21-1

Dunston A 167/1

24. 161

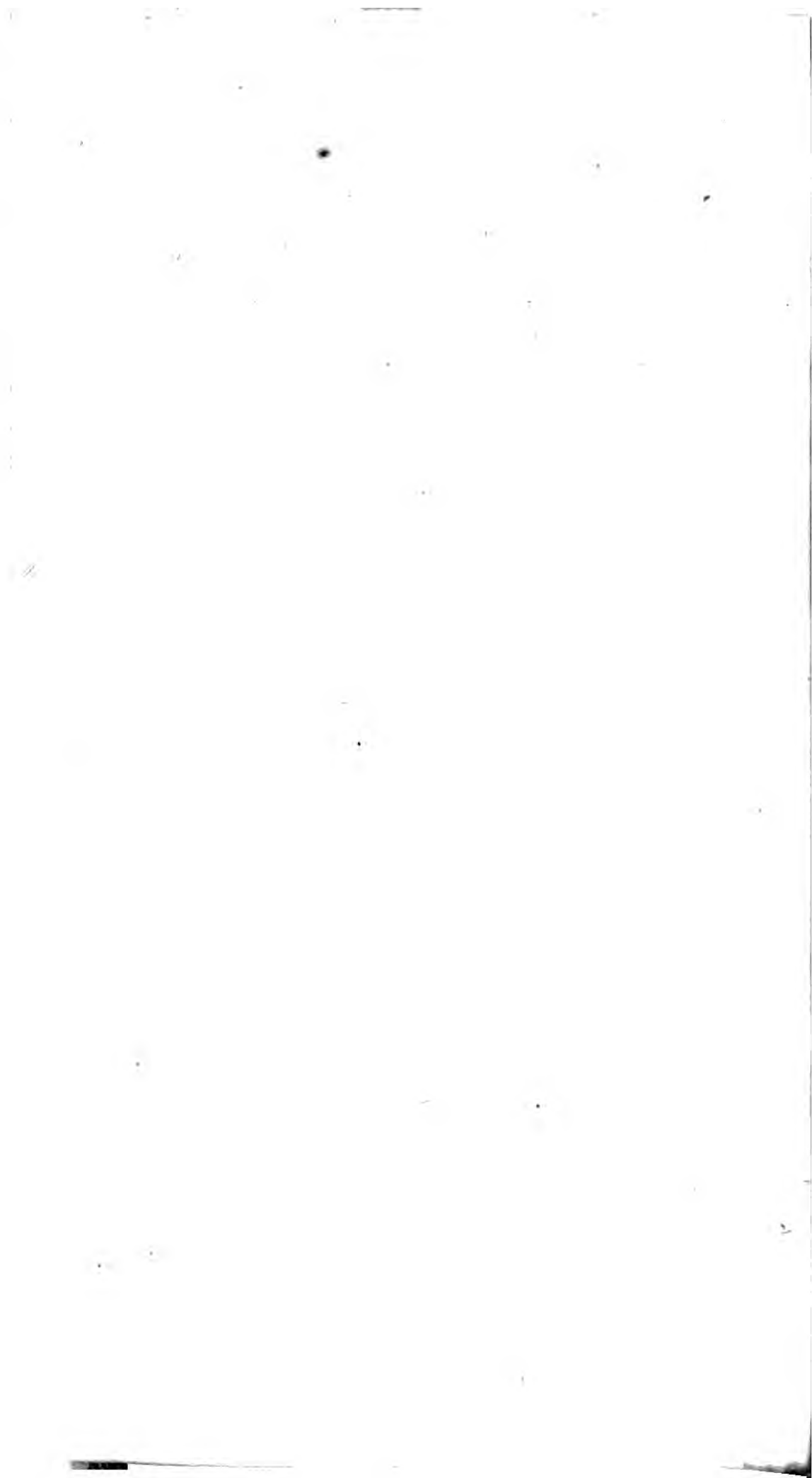
Blackwell Co. 66

M. VALERII
MARTIALIS
OPERA.

TOMUS PRIMUS.

C. Coen jrd.

N. Le Mire sculp

M. VALERII
MARTIALIS

EPIGRAMMATUM

LIBRI;

Ad optimos codices recensiti & castigati.

TOMUS PRIMUS.

P A R I S I I S,

Apud JOSEPH. BARBOU.

M D C C L I V.

LECTORI BENEVOLO, S.

M. Valerius Martialis qualis Poëta, quàm diligens ac ingeniosus Epigrammatum scriptor, indè licet perspicere, quòd à Plinio Secundo non ineptorum illarum æstimatore habitus sit (a) homo acer & acutus, qui non minùs in scribendo falis & fellis haberet, quàm candoris. Et quidem cùm in eo non pauca sint, quæ salvo pudore vir ingenuus legere vix queat; tùm inter nebulas istas fateare necesse est emicare non rara ingenii summi lumina, plurimaque passim occurrere arguta sanè atque subtilia, in quibus leporis acuminisque non parùm reperias, multùm verò piperatæ facundiæ. Hinc scilicet factum, ut in illo partim explicando, partim illustrando, viri eruditi non pauci certatim insudârint; undè minùs mirum videri debet, nos in eodem à mendis omnibus expurgando, & debito nitore restituendo, operam posuisse. Quod ut certius assequeremur, consulere non piguit Calderinum, Farnabium, Scriverium, Gruterum, Gronovium, aliosque doctissimos hujusce Poëtæ editores, imò nec editos ejusdem

(a) Plin. *Epist.* Lib. III. *Epist.* ult.

codices conferre cum optimis Manuscriptis , uno præcipuè venerandæ antiquitatis Bodleiano , duobusque Oxoniensibus , quò nobis per salebras incedentibus ad scopum attingendum tot inter lumina lux major affulgeret. Quæ quidem nobis utrùm pura adstiterit ; quid boni hâc nostrâ editione litterariæ Republicæ præstiterimus , tum quoad emendationem Poëtæ , tum quoad typorum nitorem atque elegantiam , ipse dijudices , Lector benevole. Interim operâ nostrâ frui memor , & vale.

V I T A

M. VAL. MARTIALIS

EX PETRO CRINITO.

MArc. Valerius Martialis genere Hispanus fuit, Bilbili natus haud ignobili oppido Celtiberiæ; ut veteres auctores tradunt, & ipse Martialis cum pluribus locis demonstrat, tum maxime his versibus ad Licinianum municipem suum:

*Vir Celtiberis non tacendè gentibus,
Nostraque laus Hispaniæ,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim,
Equis & armis nobilem.*

Sub primam ætatem profectus est ad urbem Romanam, quò facilius in litterarum studio versari posset, suumque ingenium erudire. Sed cum agendis causis minimè se idoneum videret, omnem operam atque diligentiam retulit ad scribenda Epigrammata: in quibus magnopere excelluit iudicio veterum. Maximè autem valuit in promerendis sibi atque conciliandis hominum studiis: adeò urbanitate & salibus præstitit: Relata sunt à C. Plinio permulta de ingenio & eruditione Val. Martialis; quibus satis colligere possumus, quanti fecerit hunc ipsam Poëtam, quantumque illius versibus oblectari consueverit. Sic enim scribit: *Fuit Martialis ingenio acri, & qui plurimum in scribendo & salis haberet & fellis, neque*

Vj VITA M. VAL. MARTIALIS.

candoris minùs. Itaque minimè mirari oportet, si Ælius verus Imperator (qui Cæsari Hadriano gratissimus fuit) solitus est singulari affectu prosequi lepores atque jocos poëtæ Martialis, suumque Virgilium vccare. Neque dubium est, illum Romæ publicis honoribus ornatum atque honestatum fuisse. Nam equestri dignitate donatus est, & Prætura, & jure trium liberorum: ut ipse de se testatur. Lib. XII. Epigrammaton composuit miro ingenio & singulari urbanitate: quibus adjecit Xenia & Apophoreta libellis duobus absoluta. In his secutus est Marsum poëtam, Pedonem, atque Gerulicum: quorum exemplo seipsum tuetur; ac lascivam verborum licentiam excusat. Valerium quoque Catullum & Licinium Calvum plurimi fecit, quòd in hoc scribendi genere insignes habiti sunt. In duodecimo libro, Nervæ atque Trajano Imperatoribus blanditus est, damnatis temporibus Domitiani Cæsaris. Ad eundem refertur Spectaculorum liber, qui extra ordinem aliorum habetur à nostris Grammaticis; ut vetusti codices probant. Inter amicos præcipuè habuit Stellam Patavinum, Decianum, Silium Italicum, Val. Flacum, Parthenium, aliosque complures, ad quos sæpe numero scribit. Stertinius vir clarissimus (quem Martialis mutato nomine Avitum appellat, tantùm concessit ipsius ingenio atque doctrinæ, ut viventi adhuc imaginem more veterum in sua bibliotheca posuerit. Postremò cum Martialis foret provectior, tædio rerum urbanarum affectus in patriam rediit, atque in natali solo paulò post interiit, non sine lacrymis ac magno mœrore C. Plinii, ut ingenuè testatus est, scripta epistola ad Cornelium Priscum.

Ch. Esen. pinx.

L. Grandjean scul.

C. VALERII
MARTIALIS
DE
SPECTACULIS
LIBELLUS.

EPIGRAMMA PRIMUM.

In Amphitheatrum Cæsaris.

BARBARA Pyramidum fileat miracula
Memphis ;
Assiduus jactet nec Babylona labor ;
Nec Triviæ templo molles laudentur
Iones ;

Disimuletque deum cornibus ara frequens ;
Aëre nec vacuo pendentia Mausolea
Laudibus immodicis Cares in astra ferant.

A

6 M. VAL. MARTIALIS

Omnis Cæsareo cedat labor Amphitheatro :
Unum præ cunctis fama loquatur opus.

I I.

In opera publica Cæsaris.

Hic ubi fidereus propius videt astra colossus ,
Et crescunt media pegmata celsa via ;
Invidiosa feri radiabant atria Regis ,
Unaque jam tota stabat in urbe domus.
Hic , ubi conspicui venerabilis amphitheatri
Erigitur moles ; stagna Neronis erant.
Hic , ubi miramur velocia munera thermas ;
Abstulerat miseris tecta superbus ager.
Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras ,
Ultima pars aulae deficientis erat.
Reddita Roma sibi est ; & sunt , te præside , Cæsar ,
Deliciae populi , quæ fuerant Domini.

I I I.

De spectatorum frequentia.

Quæ tam seposita est , quæ gens tam barbara ;
Cæsar ,
Ex qua spectator non sit in Urbe tua ?
Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Hæmo ,
Venit & epoto Sarmata pastus equo ;
Et qui prima bibit deprensi flumina Nili ,
Et quem supremæ Tethios unda ferit.
Festinauit Arabs , festinavere Sabæi ,
Et Cilices nimbis hic maduere suis.
Crinibus in nodum tortis venere Sicambri ,
Atque aliter tortis crinibus Æthiopes ,
Vox diversa sonat : populorum est vox tamen una ,
Cum verus patriæ diceris esse pater.

I V.

Ad Cæsarem, de delatoribus.

Turba gravis paci, placidæque inimica quieti,
 Quæ semper miseras sollicitabat opes,
 Tradita Getulis; nec cepit arena nocentes;
 Et delator habet, quod dabat, exsiliium.

V.

De iisdem.

Exsulat Ausonia profugus delator ab urbe:
 Impensis vitam principis annumeres.

V I.

De Pasiphaës spectaculo.

Junctam Pasiphaën Dictæo credite tauro.
 Vidimus: accepit fabula prisca fidem.
 Nec se miretur, Cæsar, longæva vetustas:
 Quidquid fama canit, donat arena tibi.

V I I.

De fœminarum pugna cum bestiis.

Belliger invictis quod Mars tibi sævit in armis;
 Non satis est, Cæsar: sævit & ipsa Venus.

V I I I.

De Eadem.

Prostratum Nemees & vasta in valle leonem,
 Nobile & Herculeum fama canebat opus.
 Prisca fides taceat: nam post tua munera, Cæsar,
 Hæc jam fœminea vidimus acta manu.

I X.

De Laureolo.

Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus
 Assiduam vivo viscere pavit avem:
 Nuda Caledonio sic pectora præbuit urso

4 M. VAL. MARTIALIS

Non falsa pendens in cruce Laureolus.
Vivebant laceri membris stillantibus artus,
Inque omni nusquam corpore corpus erat.
Denique supplicium dederat necis ille paternæ,
Vel domini jugulum foderat ense nocens.
Templa vel arcano demens spoliaverat auro;
Subdiderat sævas vel tibi, Roma, faces.
Vicerat antiquæ sceleratus crimina famæ,
In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.

X.

De Dædalo.

Dædale, Lucano cum sic lacereris ab urso,
Quam cuperes pennas nunc habuisse tuas!

X I.

De rhinocerote.

Prestitit exhibitus tota tibi, Cæsar, arena,
Quæ non promisit, prælia rhinoceros.
O quam terribileis exarsit pronus in iras!
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat!

X I I.

De leone.

Læserat ingrato leo perfidus ore magistrum,
Ausus tam notas contemnerare manus:
Sed dignas tanto persolvit crimine pœnas,
Et qui non tulerat verbera, tela tulit.
Quos decet esse hominum tali sub Principe mores,
Qui jubet ingenium mitius esse feris!

X I I I.

De urso.

Præceps sanguinea dum se rotat ursus arena,
Implicitam visco perdidit ille fugam.
Splendidâ jam tecto cessent venabula ferro;
Nec volet excussa lancea torta manu.

Deprendat vacuo venator in aëre prædam,
Si captare feras aucupis arte placet.

X I V.

De sue, quæ ex vulnere peperit.

INter Cæsareæ discrimina sæva Dianæ
Fixisset gravidam cum levis hasta suam:
Exsiliit partus miseræ de vulnere matris.
O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
Pluribus illa mori voluisset faucibus telis,
Omnibus ut natis triste pateret iter.
Quis negat esse satum materno funere Bacchum?
Sic genitum numen credite: nata fera est.

X V.

De eadem.

ICta gravi telo, confossaque vulnere, mater
Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.
O quam certa fuit librato dextera ferro!
Hanc ego Lucinæ credo fuisse manum.
Experta est numen moriens utriusque Dianæ;
Quaque soluta parens, quaque perempta fera est.

X V I.

De eadem.

Sus fera jam gravior maturi pignora ventris
Emisit foetum, vulnere facta parens.
Nec jacuit partus, sed matre cadente cucurrit.
O quantum est subitis casibus ingenium!

X V I I.

De Carpophoro venatore.

Summa tuæ, Meleagre, fuit quæ gloria famæ,
Quantula Carpophori portio, fusus aper!
Ille & præcipiti venabula condidit urso,
Primus in Arctoi qui fuit axe poli;
Stravit & ignota spectandum mole leonem,

6 M. VAL. MARTIALIS
Herculeas potuit qui decuisse manus :
Et volucrem longo porrexit vulnere pardum.
Præmia cùm laudis ferret , adhuc poterat.

X V I I I.

De Hercule insidente Tauro ad Cælum rapto.

Raptus abit media quòd ad æthera taurus arena ;
Non fuit hoc artis , sed pietatis opus.
Vexerat Europen fraterna per æquora taurus ;
At nunc Alciden taurus in astra tulit.
Cæsaris atque Jovis confer nunc , Roma , juvencos :
Par onus ut tulerint , altiùs iste tulit.

X I X.

De elephante.

Quòd pius & supplex elephas te , Cæsar , adorat :
Hic modò qui tauro tam metuendus erat :
Non facit hoc jussus , nulloque docente magistro :
Crede mihi , numen sentit & ille tuum.

X X.

De tigride & leone.

L Ambere securi dextram consueta magistri
Tigris , ab Hyrcano gloria rara jugo ,
Sæva ferum rabido laceravit dente leonem :
Res nova , non ullis cognita temporibus.
Ausa est tale nihil , silvis dùm vixit in altis ;
Postquam inter nos est , plus feritatis habet.

X X I.

De tauro & elephante.

Qui modò per totam , flammis stimulatus , arenam
Sustulerat raptas taurus in astra pilas ;
Occubuit tandem cornuto ardore petitus ,
Dum facilem tolli sic elephanta putat.

XXII.

De Myrino & Triumpho, gladiatoribus.

Dum peteret pars hæc Myrinum, pars illæ
 Triumphum,
 Promisit pariter Cæsar utraque manu.
 Non potuit meliùs litem finire jocofam.
 O dulce invicti Principis ingenium!

XXIII.

De Orpheo.

Quidquid in Orpheo Rhodope spectasse theatro
 Dicitur; exhibuit, Cæsar, arena tibi.
 Repserunt scopuli, mirandaque silva cucurrit,
 Quale fuisse nemus creditur Hesperidum.
 Aduit immixtum pecudum genus omne ferarum,
 Et supra vatem multa pependit avis.
 Ipse sed ingrato jacuit laceratus ab urfo.
 Hæc tamen ut res est facta, ita ficta alia.

XXIV.

De rhinocerote.

Sollicitant pavidi dum rhinocerota magistri,
 Seque diu magnæ colligit ira feræ;
 Desperabantur promissi prælia Martis:
 Sed tamen is rediit cognitus ante furor.
 Namque gravem gemino cornu sic extulit urum,
 Jactat ut impositas Taurus in astra pilas.

XXV.

De Carpophoro venatore.

Dorica quam certo venabula dirigit ictu
 Fortis adhuc teneri dextera Carpophori!
 Ille tulit geminos facili cervice juvencos;
 Illi cessit atrox bubalus atque bison.
 Hunc leo cum fugeret, præceps in tela cucurrit.
 I nunc, & lentas corripe, turba, moras.

XXVI.

De Naumachia.

SI quis ades longis serus spectator ab oris,
 Cui lux prima sacri muneris ista fuit:
 Ne te decipiat ratibus navalis Enyo,
 Et par unda fretis: hic modo terra fuit.
 Non credis? spectes, dum laxent æquora Martem:
 Parva mora est; dices: hic modò pontus erat.

XXVII.

De Leandro naumachiario.

Quod nocturna tibi, Leandre, pepercerit unda,
 Desine mirari: Cæsaris unda fuit.

XXVIII.

Leandri votum.

Cum peteret dulces audax Leandrus amores,
 Et fessus tumidis jam premeretur aquis;
 Sic miser instantes affatus dicitur undas:
 Parcite, dum propero; mergite, dum redeo.

XXIX.

De natatoribus.

Lusit Nereidum docilis chorus æquore toto,
 Et vario faciles ordine pinxit aquas.
 Fuscina dente minax, nexu fuit anchora curvo:
 Credidimus remum, credidimusque ratem;
 Et gratum nautis fidus fulgere Lacœnum,
 Lataque perspicuo vela tumere sinu.
 Quis tantas liquidis artes invenit in undis?
 Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit?

XXX.

De Carpophoro venatore.

Secula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent,
 Jam nullum in monstris orbe fuisset opus.

DE SPECTACULIS 9

Non Marathon taurum, Nemeæ frondosa leonem,
Arcas Mænalium non timuisset aprum.
Hæc armata manus Hydræ mors una fuisset;
Huic percussa foret tota Chimæra semel.
Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros,
Solvere & Hesionem solus, & Andromeden.
Herculeæ laudis numeretur gloria: plus est,
Bis denas pariter perdomuisse feras.

X X X I.

De Naumachia.

Augusti laudes fuerant, committere classes,
Et freta navali sollicitare tuba.
Cæsaris hæc nostri pars est quota? vidit in undis
Et Thetis ignotas, & Galatæa feras:
Vidit in æquoreo ferventes pulvere currus,
Et domini Triton ipse putavit equos.
Dumque parat sævis ratibus fera prælia Nereus,
Abnuit in liquidis ire pedester aquis.
Quidquid & in Circo spectatur, & Amphitheatro,
Dives Cæsarea præstitit unda tibi.
Fucinus, & pigri taceantur stagna Neronis:
Hanc norint unam secula Naumachiam.

X X X I I.

De Prisco & Vero, gladiatoribus.

Cum traheret Priscus, traheret certamina Verus,
Esset & æqualis Mars utriusque diu:
Missio sæpe viris magno clamore petita est;
Sed Cæsar legi paruit ipse suæ.
Lex erat, ad digitum posita concurrere palma;
Quod licuit, lances, donaque sæpe dedit.
Inventus tamen est finis discriminis æqui;
Pugnare pares: succubere pares.
Misit utrique rudes, & palmas Cæsar utrique:
Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.

Contigit hoc nullo nisi te sub principe, Cæsar ;
Cùm duo pugnarent, victor uterque fuit.

X X X P I I.

De dama & canibus.

Concita veloces fugeret cùm dama molossos ,
Et varia obliquas necteret arte moras ;
Cæsar ante pedes supplex, similisque roganti
Constitit ; & prædam non tetigere canes.

X X X I V.

Fragmentum.

* * * * *

Hæc intellecto principe dona tulit.
Numen habet Cæsar, sacra est vis, sacra
potestas.

Credite : mentiri non didicere feræ.

X X X V.

Aliud.

Cedere majori, virtutis fama secunda est.
Illa gravis palma est, quam minor hostis habet.

X X X V I.

Aliud, ad Casarem.

DA veniam subitis : non displicuisse meretur,
Festinat, Cæsar, qui placuisse tibi.

Aliud, apud antiquum Juvenalis scholiastem.

FLavia gens, quantum tibi tertius abstulit hæres ?
Pæne fuit tanti, non habuisse duos.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER PRIMUS.

AD LECTOREM EPISTOLA.

SPERO me secutum in libellis meis tale temperamentum, ut de illis queri non possit, quisquis de se bene senserit, cum salva infimarum quoque personarum reverentia ludant; quæ aded antiquis auctoribus defuit, ut nominibus non tantum veris abusi sint, sed & magnis. Mihi fama vilius constet, & probetur in me nunc novissimum ingenium. Absit à jocosorum nostrorum simplicitate malignus interpretes, nec epigrammata mea scribat. Improbè facit, qui in alieno libro ingeniosus est. Lascivam verborum licentiam, id est, Epigrammaton linguam excusarem, si meum esset exemplum: sic scribit Catullus, sic Marfus, sic Pedito, sic Gætulicus, sic quicumque prælegitur. Si quis tamen tam ambitiosè tristis est, ut apud illum in nulla pagina Latinè loqui fas sit; potest Epistola, vel potius Titulo contentus esse. Epigrammata illis scribuntur, qui solent spectare Florales. Non intret Cato theatrum nostrum; aut si intraverit, spectet. Videor mihi meo jure facturus, si Epistolam versibus clausero.

EPIGRAMMA PRIMUM.

Ad Catonem.

Noffes jocosæ dulce cum sacrum Floræ,
Festosque lusus, & licentiam vulgi,
Cur in theatrum, Cato severe, venisti?
An ided tantum veneras, ut exires?

Ad Lectorem.

Hic est, quem legis, ille, quem requiris,
 Toto notus in orbe Martialis
 Argutis Epigrammatôn libellis:
 Cui, Lector studiose, quod dedisti
 Viventi decus, atque sentienti,
 Rari post cineres habent Poëtæ.

Ubi libri venales.

Qui tecum cupis esse meos ubicunque libellos,
 Et comites longæ quæris habere viæ;
 Hos eme, quos arctat brevibus membrana tabellis:
 Scrinia da magnis; me manus una capit.
 Ne tamen ignores ubi sim venalis, & erres
 Urbe vagus tota: me duce certus eris.
 Libertum docti Lucensis quære Secundi,
 Limina post Pacis, Palladiumque forum.

Ad librum suum.

Argiletanas mavis habitare tabernas,
 Cùm tibi, parve liber, Scrinia nostra vacent.
 Nescis, heu, nescis dominæ fastidia Romæ:
 Crede mihi, nimiùm Martia turba sapit.
 Majores nusquam ronchi: juvenesque, senesque,
 Et pueri nasum rhinocerotis habent.
 Audieris cùm grande sophos, dum basia jactas,
 Ibis ab excusso missus in astra sago.
 Sed tu, ne toties domini patiare lituras,
 Neve notet lusus tristis arundo tuos;
 Ætherias, lascive, cupis volitare per auras.
 I, fuge; sed poteras tutior esse domi.

V.

Ad Cæsarem.

Contigeris nostros, Cæsar, si fortè libellos,
 Terrarum dominum pone supercilium.
 Consuevere jocos vestri quoque ferre triumphi;
 Materiam dictis nec pudet esse ducem.
 Qua Thymelen spectas, derisoremque Latinum,
 Illa fronte, precor, carmina nostra legas.
 Innocuos censura potest permittere lusus:
 Lasciva est nobis pagina, vita proba est.

VI.

Sub Personam Cæsaris, ad Poëtam.

Dotibi Naumachiam, tu das Epigrammata nobis:
 Vis puto cum libro, Marce, natare tuo.

VII.

De leonum & leporum spectaculo.

Ætherias aquila puerum portante per auras,
 Illæsum timidis unguibus hæsit onus:
 Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,
 Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
 Quæ majora putas miracula? summus utrisque
 Auctor adest: hæc sunt Cæsaris, illa Jovis.

VIII.

Ad Maximum, de columba Stella.

Stellæ delictum mei columba,
 Verona licet audiente dicam,
 Vicit, Maxime, passerem Catulli.
 Tanto Stella meus tuo Catullo,
 Quanto passere major est columba.

IX.

Ad Decianum.

Quod magni Thraseæ, consummatique Catonis
Dogmata sic sequeris, salvus ut esse velis;
Pectore nec nudo strictos incurris in enses:
Quod fecisse velim te, Deciane, facis.
Nolo virum, facili redimit qui sanguine famam:
Hunc volo, laudari qui sine morte potest.

X.

In Cottam.

Bellus homo & magnus vis idem, Cotta, videri
Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus
homo est.

XI.

De Gemello & Maronilla.

Petit Gemellus nuptias Maronillæ,
Et cupit, & instat, & precatur, & donat.
Adeone pulcra est? immò fœdus nil est.
Quid ergo in illa appetitur & placet? tuffis.

XII.

In Sextilianum.

Cum data sint equiti bis quina numismata, quare
Bis decies solus, Sextiliane, bibis?
Jam defecisset portantes calda ministros,
Si non potares, Sextiliane, merum.

XIII.

De Regulo.

Itur ad Herculei gelidas qua Tiburis arces,
Ganaque sulphureis Albula fumat aquis;
Rura, nemusque sacrum, dilectaque jugera Musis
Signat vicina quartus ab urbe lapis:
Hic rudis æstivas præstabat porticus umbras,

Heu quam pænè novum porticus ausa nefas!
 Nam subitò collapsa ruit, cùm mole sub illa
 Gestatus bijugis Regulus esset equis.
 Nimirum timuit nostras Fortuna querelas,
 Quæ par tam magnæ non erat invidiæ.
 Nunc & damna juvant : sunt ipsa pericula tanti :
 Stantia non poterant tecta probare deos.

X I V.

De Arria uxore Pæti.

Casta suo gladium cùm traderet Arria Pæto,
 Quem de visceribus traxerat ipsa suis :
 Si qua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit ;
 Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

X V.

Ad Cæsarem.

Delicias, Cæsar, lususque, jocosque leonum
 Vidimus : hoc etiam præstat arena tibi :
 Cùm pressus blando toties à dente rediret,
 Et per aperta vagus curreret ora lepus,
 Unde potest avidus captæ leo parcere prædæ ?
 Sed tamen esse tuus dicitur ergo potest.

X V I.

Ad Julium.

O Mihi post nullos Juli memorande sodales,
 Si quid longa fides, canaque jura valent :
 Bis jam pænè tibi consul trigesimus instat,
 Et numerat paucos vix tua vita dies.
 Non bene distuleris, videas quæ posse negari ;
 Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
 Exspectant curæque catenatique labores,
 Gaudia non remanent, sed fugitiva volant.
 Hæc utraque manu, complexuque asserere toto :
 Sæpe fluunt imo sic quoque lapsa sinu.

Non est, crede mihi, sapientis dicere, vivam :
Sera nimis vita est crastina ; vive hodie.

X V I I.

Ad Avitum.

Sunt bona, sunt quædam mediocria, sunt mala plura,
Quæ legis hic : aliter non fit, Avite, libert.

X V I I I.

In Titum.

Cogit me Titus actitare causas,
Et dicit mihi sæpe, magna res est :
Res magna est, Tite, quam facit colonus.

X I X.

Ad Tuccam.

Quid te, Tucca, juvat vetulo miscere Falerno
In Vaticanis condita musta cadis ?
Quid tantum fecere boni tibi pessima vina ?
Aut quid fecerunt optima vina mali ?
De nobis facile est : scelus est jugulare Falernum,
Et dare Campano toxica sæva mero.
Convivæ meruere tui fortasse perire :
Amphora non meruit tam pretiosa mori.

X X.

Ad Æliam.

Si memini, fuerant tibi quatuor, Ælia, dentes :
Exspuit una duos tussis, & una duos.
Jam securo potes totis tussire diebus ;
Nil istic, quod agat, tertia tussis habet.

X X I.

Ad Cæcilianum.

Dic mihi, quis furor est ? turba spectante vocatâ,
Solutus boletos, Cæciliane, voras.

Quid

Quid dignum tanto ventrique gulæque precabor?
Boletum, qualem Claudius edit, edas.

X X I I.

De Mucio Scævola.

CUm peteret regem decepta satellite dextra,
Ingressit sacris se peritura focis.
Sed tam sæva pius miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis iussit abire virum.
Urere quam potuit contempto Murcius igne,
Hanc spectare manum Porfena non potuit.
Major deceptæ fama est & gloria dextræ.
Si non errasset, fecerat illa minus.

X X I I I.

De leonum & leporum spectaculo.

Quid nunc sæva fugis placidi lepus ora leonis?
Frangere tam parvas non didicere feras.
Servantur magnis isti cervicibus ungues,
Nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.
Præda canum lepus est, vastos non implet hiatus:
Non timeat Dacus Cæsaris arma puer.

X X I V.

Ad Cottam.

INvitas nullum, nisi cum quo, Cotta, lavaris,
Et dant convivam balnea sola tibi.
Mirabar, quare nunquam me, Cotta, vocasses:
Jam scio me nudum displicuisse tibi.

X X V.

Ad Decianum.

ADspicis incomitis illum, Deciane, capillis,
Cujus & ipse times triste supercilium,
Qui loquitur Curios, assertoresque Camillos,
Nolito fronti credere, nupsit heri.

B

XXVI.

Ad Faustinum.

E De tuos tandem populo, Faustine, libellos,
 Et cultum docto pectore profer opus:
 Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces,
 Nec fileant nostri, prætereantque senes.
 Ante fores stantem dubitasne admittere famam?
 Teque piget curæ præmia ferre tuæ?
 Post te victuræ per te quoque vivere chartæ
 Incipiant: cineri gloria fera venit.

XXVII.

In Sextilianum.

S Extiliane, bibis quantum subsellia quinque
 Solus; aqua toties ebrius esse potes.
 Nec confessorum vicina munismata tantum,
 Æra sed à cuneis ulteriora petis.
 Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis,
 Uva nec in Tuscis nascitur ista jugis.
 Testa sed antiqui felix siccat Opimi,
 Egerit & nigros Massica cella cados.
 ▲ caupone tibi sex Laletana petatur,
 Si plus quam decies, Sextiliane, bibis.

XXVIII.

Ad Procillum.

H Esterna tibi nocte dixeramus,
 Quincunces, puto, post decem peractos,
 Cœnares hodie, Procille, mecum.
 Tu factam tibi rem statim putasti,
 Et non sobria verba subnotasti;
 Exemplo nimium periculoso:
 Μισῶ μύμηνα συμπότην, Procille.

XXIX.

De Acerra.

Hesterno fœtere mero qui credit Acerram,
Fallitur : in lucem semper Acerra bibit.

XXX.

Ad Fidentinum plagiarium.

Fama refert nostros te, Fidentine, libellos
Non aliter populo quàm recitare tuos.
Si mea vis dici ; gratis tibi carmina mittam :
Si dici tua vis ; hæc eme, ne mea sint.

XXXI.

In Diaulum.

Chirugus fuerat, nunc est vespillo Diaulus :
Cœpit quo poterat clinicus esse modo.

XXXII.

De Encolpo.

Hos tibi, Phœbe, vovet totos à vertice crines
Encolpus, domini Centurionis amor.
Grata Pudens meriti tulerit cùm præmia pili,
Quàm primùm longas, Phœbe, recide comas.
Dum nulla teneri sordent lanugine vultus,
Dumque decent fuscæ lactea colla comæ :
Utque tuis longùm dominusque, puerque fruantur
Muneribus, consum fac citò, serò virum.

XXXIII.

Ad Sabidinum.

Non amo te, Sabidi, nec possum dicere quare ;
Hoc tantùm possum dicere ; non amo te.

B ij

XXXIV.

De Gellia.

A Missum non flet, cùm sola est, Gellia patrem:
 Si quis adest, jussæ profiliunt lacrymæ.
 Non luget, quisquis laudari, Gellia, quærit:
 Ille dolet verè, qui sine teste dolet.

XXXV.

In Lesbiam.

Incustoditis, & apertis, Lesbia, semper
 Liminibus peccas, nec tua furta regis,
 Et plus spectator, quàm te delectat adulter;
 Nec sunt grata tibi gaudia, si qua latent.
 At meretrix abigit testem veloque, serâque;
 Raraque Summœni fornice rima patet.
A Chione saltem, vel ab Helide disce pudorem:
 Abscondunt spurcas & monumenta lupas.
 Numquid dura tibi nimum censura videtur?
 Deprendi veto te, Lesbia, non futui.

XXXVI.

Ad Cornelium.

Versus scribere me parùm severos,
 Nec quos prælegat in scola magister,
 Corneli, quereris: sed hi libelli,
 Tanquam conjugibus suis mariti,
 Non possunt sine mentula placere.
 Quid si me jubeas Thalassionem
 Verbis dicere non Thalassionis?
 Quis Floralia vestit, & stolatum
 Permittit meretricibus pudorem?
 Lex hæc, carminibus data est jocosis,
 Nec possunt, nisi pruriant, juvare.
 Quare deposita severitate,
 Parcas, lusibus, & jocis, rogamus;

Nec castrare velis meos libellos,
Gallo turpius est nihil Priapo.

X X X V I I.

Ad Lucanum & Tullum fratres.

SI, Lucane, tibi, vel si tibi, Tulle, darentur,
Qualia Lædei fara Lacones habent:
Nobilis hæc esset pietatis rixa duobus,
Quòd pro fratre mori vellet uterque prior.
Diceret infernas & qui prior ìffet ad umbras:
Vive tuo, frater, tempore, vive meo.

X X X V I I I.

Ad Bassam.

VEntris onus misero, nec te pudet, excipis auro,
Bassa; bibis vitro; cariùs ergo cacas.

X X X I X.

In Fidentinum plagiarium.

Quem recitas, meus est, ô Fidentine, libellus:
Sed male cum recitas, incipit esse tuus.

X L.

Ad Decianum.

SI quis erit raros inter numerandus amicos,
Quales prisca fides, fama que novit anus;
Si quis Cecropiæ madidus, Latia que Minervæ
Artibus, & vera simplicitate bonus:
Si quis erit recti custos, imitator honesti;
Et nihil arcano qui roget ore deos;
Si quis erit magnæ subnixus robore mentis;
Dispercam, si non hic Decianus erit.

X L I.

Ad Lividum.

Qui ducis vultus, & non legis ista libenter;
Omnibus inideas, Livide; nemo tibi.

X L I I.

In Cæcilium.

URbanus tibi, Cæcili, videris ;
 Non es, crede mihi : quid ergo? verna es.
 Hoc quod Transiberinus ambulator,
 Qui pallentia sulfurata fractis
 Permutat vitreis : quod otiosæ
 Vendit qui madidum cicer coronæ:
 Quod custos, dominusque viperarum :
 Quod viles pueri salariorum :
 Quod fumantia qui tomacla raucus
 Circumfert tepidis cocus popinis :
 Quod non optimus Urbicus Poëta :
 Quod de Gadibus improbis magister :
 Quod bucca est vetuli loquax cinædi.
 Quare desine jam tibi videri,
 Quod soli tibi, Cæcili, videris ;
 Qui Galbam salibus tuis, & ipsum
 Possis vincere Sestium Caballum.
 Non cuicumque datum est habere nasum
 Ludit qui stolidi procacitate,
 Non est Sestius ille, sed caballus.

X L I I I.

De Porcia uxore Bruti.

Conjugis audisset fatum cum Porcia Bruti,
 Et subtracta sibi quæreret arma dolor :
 Nondum scitis, ait, mortem non posse negari?
 Credideram satis hoc vos docuisse patrem.
 Dixit, & ardentem avido bibit ore favillas :
 I nunc, & ferrum, turba molesta, nega.

L X I V.

In Mancinum.

Bis tibi triceni fuimus, Mancine, vocati,
 Et positum est nobis nil here præter aprum,

Non quæ de tardis servantur vitibus uvæ ;
 Dulcibus aut certant quæ melimela favis ;
 Non pira quæ lenta pendent religata genista ;
 Aut imitata breves Punica mala rofas.
 Rustica lactantes nec misit fiscina metas ;
 Nec de Picenis venit oliva cadis.
 Nudus aper ; sed & hic minimus , qualisque necari
 A non armato pumilione potest.
 Et nihil inde datum est : tantum spectavimus omnes.
 Ponere aprum nobis sic & arena solet.
 Ponatur tibi nullus aper post talia facta :
 Sed tu ponaris , cui Charidemus , apro.

X L V.

Ad Stellam.

Lascivos leporum cursus , lususque leonum ,
 Quod major nobis charta minorque gerit ;
 Et bis idem facimus , nimum si , Stella , videtur
 Hoc tibi : bis leporem tu quoque pone mihi.

X L V I.

De libro suo.

E dita ne brevibus pereat mihi charta libellis
 Dicatur potius τὸν δὲ ἀπαμειβόμενον.

X L V I I.

Ad Hedylam.

Cum dicis propero , fac sic facis , Hedyla languet.
 Protinus , & cessat debilitata Venus.
 Expectare jube ; velocius ibo retentus.
 Hedyla , si properas , dic mihi , ne properem.

X L V I I I.

De Diaulo.

Nuper erat medicus , nunc est vespillo Diaulus ;
 Quod vespillo facit , fecerat & medicus.

De leonum & leporum spectaculo.

Rictibus his tauros non eripuerunt magistri,
 Per quos præda fugax itque reditque lepus;
 Quoque magis mirum, velocior exit ab hoste,
 Nec nihil à tantâ nobilitate refert.
 Tutior in sola non est cum currit arena,
 Nec cavere tanta conditur ille fide.
 Si vitare canum morsus, lepus improbe, quæris,
 Ad quæ confugias ora leonis habes.

L.

Ad Licinianum.

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
 Nostræque laus Hispaniæ,
 Videbis altam, Liciniane, Bilbilim,
 Equis & armis nobilem,
 Sterilemque Calvum nivibus, & fractis sacrum
 Vadaveronem montibus,
 Et delicati dulce Boterdi nemus,
 Pomona quod felix amat.
 Tepidi natabis lene Congedi vadum,
 Mollesque nympharum lacus;
 Quibus remissum corpus adstringas brevi.
 Salone, qui ferrum gelat.
 Præstabit illic ipsa figendas prope
 Vobisca prudenti feras.
 Æstus serenos aureo franges Tago,
 Obscurus umbris arborum.
 Avidam rigens Dercenna placabit sitim,
 Et Nutha quæ vincit nives.
 At cum December canus, & Bruma impotens
 Aquilone rauco mugiet;
 Aprica repetes Tarraconis littora,
 Tuamque Laletaniam.
 Ibi illigatas mollibus damas plagis

Ma & abis,

Maetabis, & vernas apros,
 Leporemque forti callidum rumpens equo,
 Cervos relinques villico.
 Vicina in ipsum silva descendet focum
 Infante cinctum sordido.
 Vocabitur venator, & veniet tibi
 Conviva clamatus propè.
 Lunata nusquam pellis, & nusquam toga,
 Olidæque vestes murice:
 Procul horridus Liburnus, & querulus cliens;
 Imperia viduarum procul.
 Non rumpet altum pallidus somnum reus;
 Sed manè totum dormies;
 Mercetur alius grande & insanum sopnos:
 Miserere tu felicium;
 Veroque fruire non superbus gaudio,
 Dum Sura laudatur tuus.
 Non impudenter vita, quod reliquum est, petit,
 Cùm fama, quod satis est, habet.

L I.

In Æmilianum.

SI tibi Mistyllus cocus, Æmiliane, vocatur;
 Dicetur quare non Taratalla mihi;

L I I.

De leonum & leporum spectaculo.

NON facit ad sævos cervix nisi prima leones,
 Quid fugis hos dentes ambitiose lepus?
 Scilicet à magnis ad te descendere tauris,
 Et, quæ non cernunt, frangere colla velint,
 Desperanda tibi est ingentis gloria fati:
 Non potes hoc renuis præda sub hoste mori,

L I I I.

Ad Quinctianum.

Commendo tibi, Quinctiane, nostros,
 (Nostros dicere si tamen libellos

C

Possim, quos recitat tuus Poëta :)
 Si de servitio gravi queruntur,
 Assertor venias, satisque præstes;
 Et, cum se dominum vocabit ille,
 Dicas esse meos, manuque missos.
 Hoc si terque quaterque clamitaris;
 Impones plagiaro pudorem.

L I V.

In Fidentinum plagiarium.

UNa est in nostris tua, Fidentine, libellis
 Pagina, sed certa domini signata figura;
 Quæ tua traducit manifesto carmina furto.
 Sic interpositus vili contaminat unco
 Urbica Lingonicus Tyrianthina bardocuculus;
 Sic Aretinæ violant crystallina testæ:
 Sic niger in ripis errat cum fortè Caystri,
 Inter Ledæos riderur corvus olores:
 Sic ubi multifona fervet facer Atthide lucus,
 Improba Cecropias offendit pica querelas.
 Indice non opus est nostris nec vindice libris:
 Stat contrà, dicitque tibi tua pagina, Fur es.

L V.

Ad Fuscum.

SI quid, Fusce, vacas adhuc amari,
 (Nam sunt hinc tibi, sunt & hinc amici)
 Unum, si superest, locum rogamus.
 Nec me, quod tibi sim novus, recuses;
 Omnes hoc veteres tui fuerunt.
 Tu tantùm inspice, qui novus paratur,
 An possit fieri vetus sodalis.

L V I.

Ad Frontonem.

VOta tui breviter si vis cognoscere Marci,
 Clarum militiæ, Fronto, togæque decus;

Hoc petit : esse sui , nec magni ruris arator ,
 Sordidaque in parvis otia rebus amat.
 Quisquam picta colit Spartani frigora saxi ,
 Et matutinum portat ineptus ave ;
 Cui licet , exuviis nemoris rurisque beato ,
 Ante focum plenas explicuisse plagas ?
 Et piscem tremula salientem ducere seta ,
 Flavaque de rubro promere mella cado ?
 Pinguis inæquales onerat cui villica mensas ,
 Et sua non emtus præparat ova cinis ?
 Non amet hanc vitam , quisquis me non amet , opto :
 Vivat & urbanis albus in officiis.

L V I I.

Ad cauponem.

Continuis vexata mader vindemia nimbis :
 Non potes , ut cuperes , vendere , caupo ,
 merum.

L V I I I.

Ad Flaccum , qualem puellam velit.

Qualem , Flacce , velim quæris , nolimve puellam ?
 Nolo nimis facilem , difficilemque nimis.
 Illud quod medium est , atque inter utrumque
 probamus.
 Nec volo quod cruciat : nec volo quod satiat.

L I X.

De pueri pretio.

Millia pro puero centum me mango poposcit :
 Risi ego ; sed Phœbus protinus illa dedit.
 Hoc dolet , & queritur de me mea mentula mecum ;
 Laudaturque meam Phœbus in invidiam.
 Sed sestertiolum donavit mentula Phœbo
 Bis decies : hoc da tu mihi , pluris emam.

C ij

L X.

Ad Flaccum,

DAt Bajana mihi quadrantes sportula centum ;
 Inter delicias quid facit ista fames ?
 Redde Lupi nobis , tenebroseque balnea Grylli :
 Tam malè cùm cœnem , cur bene , Flacce , labor ?

L X I.

De leonum & leporum spectaculo.

INtres ampla licet torvi lepus ora leonis ,
 Esse tamen vacuo se leo dente putat.
 Quod ruet in tergum , vel quos procumbet in armos ?
 Alta juvenorum vulnera figet ubi ?
 Quid frustra nemorum dominum regemque fatigas ?
 Non nisi delecta pascitur ille fera.

L X I I.

Ad Licinianum,

VErona doctis syllabas amat Vatis ;
 Marone felix Mantua est :
 Censetur Apona Livio suo tellus ,
 Stellaque nec Flacco minùs :
 Apollodoro plaudit imbrifer Nilus ,
 Nasone Pelignj sonant ;
 Duosque Senecas , unicumque Lucanum ,
 Facunda loquitur Corduba ,
 Gaudent jocosæ Canio suo Gades ,
 Emerita Deciano meo :
 Te , Liciniane , gloriabitur nostra ,
 Nec me tacebit Bibilis.

L X I I I.

De Lævina,

CAsta , nec antiquis cedens Lævina Sabinis ,
 Et quamvis tetrico tristior ipsa viro :
 Dum modò Lucrino , modo se permittit Averno ;

Et dum Bajanis sæpe fovetur aquis :
 Incidit in flammæ, juvenemque secuta, relicto
 Coniuge, Penelope venit, abit Helene.

L X I V.

Ad Celerem.

UT recitem tibi nostra rogas Epigrammata ; nolo :
 Non audire, Celer, sed recitare cupis.

L X V.

Ad Fabullam.

Bella es ; novimus : & puella ; verum est :
 Et dives ; quis enim potest negare ?
 Sed dum te nimium, Fabulla, laudas,
 Nec dives, neque bella, nec puella es.

L X V I.

Ad Cæcilianum, de genere & declinatione ficus.

Cum dixi ficus, rides quasi barbara verba,
 Et dici ficos, Cæciliane, jubes.
 Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci :
 Dicemus ficos, Cæciliane, tuos.

L X V I I.

Ad plagiarium.

ERras, meorum fur avare librorum,
 Fieri poetam posse qui putas tanti,
 Scriptura quanti constet, & tomus vilis.
 Non sex paratur aut decem sophos nummis,
 Secreta quære carmina, & rudes curas,
 Quas novit unus, scrinioque signatas
 Custodit ipse virginis pater chartæ ;
 Quæ trita duro non inhorruit mento,
 Mutare dominum non potest liber notus,
 Sed pumicata fronte si quis est nondum,
 Nec umbilicis cultus atque membrana ;
 Percare : tales habeo ; nec sciet quisquam.

C iiij

Aliena quisquis recitat, & petit famam;
Non emere librum, sed silentium debet.

L X V I I I.

Ad Chærilum.

Liber homo es nimium, dicis mihi, Chærile,
semper:
In te qui dicit, Chærile, liber homo est.

L X I X.

De Rufo.

Quidquid agit Rufus, nihil est nisi Nævïa Rufo:
Si gaudet, si flet, si tacet, hanc loquitur.
Cœnat, propinat, pœscit, negat, innuit; una est
Nævïa: si non sit Nævïa, mutus erit.
Scriberet hesternæ patri cùm luce salutem,
Nævïa lux, inquit, Nævïa lumen, ave.
Hæc legit, & ridet demisso Nævïa vultu.
Nævïa non una est: quid, vir ineptè, furis?

L X X.

Ad Maximum de Canio Rufo.

Cœpit, Maxime, Pana quæ solebat,
Nunc ostendere Canium Terentos.

L X X I.

Librum suum Procullo mittit.

Vade salutatum pro me, liber: ire juberis
Ad Proculi nitidos, officiose, Lares.
Quæris iter? dicam: vicinum Castora canæ
Transibis Vestæ, virgineamque domum.
Inde sacro veneranda petes pallatia clivo,
Plurima qua summi fulget imago ducis.
Nec te detineat miri radiata colossi,
Quæ Rhodium moles vincere gaudet opus.

Fleſte vias hac, qua madidi ſunt teſta Lyæi,
 Et Cybeles picto ſtat Corybante tholus.
 Protinus à læva clari tibi fronte Penates,
 Atriaque excelfæ ſunt adeunda domus.
 Hanc pete; nec metuas falſus, limenque ſuperbum:
 Nulla magis toto janua poſte patet;
 Nec propior quam Phœbus amet, doctæque ſorores.
 Si dicet: quare non tamen ipſe venit?
 Sic licet excuſes: Quia qualiacunque leguntur
 Iſta, ſalutator ſcribere non potuit.

L X X I I.

Ad Somnum.

Nævia ſex calathis; ſeptem Juſtina bibatur;
 Quinque Lycas; Lyde quattuor; Ida tribus.
 Omnis ab infuſo numeretur amica Falerno;
 Et quia nulla venit, tu mihi, Somnæ, veni.

L X X I I I.

In Fidentinum plagiarium.

Noftris verſibus eſſe te poëtam,
 Fidentine, putas, cupiſque credi.
 Sic dentata ſibi videtur Ægle,
 Emtis offibus, Indicoque cornu:
 Sic, quæ nigrior eſt cadente moro,
 Ceruſſata ſibi placet Lycoris.
 Hac & tu ratione, qua poëta es,
 Calvus cùm fueris, eris comatus.

L X X I V.

Ad Cæcilianum.

Nullus in urbe fuit tota qui tangere vellet
 Uxorem gratis, Cæciliane, tuam,
 Dum licuit: ſed nunc poſitis cuſtodibus, ingens
 Turba futurorum eſt; ingenioſus homo eſ.

C iv

Ad Paullam.

Mechus erat; poteras tamen hoc tu, Paulla,
negare:
Ecce, vir est; nunquid, Paulla, negare potes?

L X X V I.

De Lino.

Dimidium donare Lino, quàm credere totum,
Qui mavult: mavult perdere dimidium.

L X X V I I.

Ad Flaccum.

O mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce Antenorei spes & alumne Laris:
Pierios differ cantusque, chorosque sororum:
Es dabit ex istis nulla puella tibi.
Quid petis à Phœbo? nummos habet arca Minervæ:
Hæc sapit, hæc omnes fœnerat una deos.
Quid possent hæderæ Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas.
Præter aquas Helicon, & ferta, lyrasque Dearum
Nil habet, & magnum semper inane, sophos.
Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permesside nuda?
Romanum propius, divitiusque forum est.
Illic æra sonant: at circum pulpita nostra,
Et steriles cathedras, basia sola crepant.

L X X V I I I.

De Charino.

Pulchrè valet Charinus, & tamen pallet.
Parcè bibit Charinus, & tamen pallet.
Bene concoquit Charinus, & tamen pallet.
Sole uritur Charinus, & tamen pallet.
Tingit cutem Charinus, & tamen pallet,
Cunnum Charinus lingit, & tamen pallet.

L X X I X.

De Festo.

Indignas premeret pestis cùm tabida fauces,
 Inque duos vultus serperet atra lues:
 Siccis ipse genis flentes hortatus amicos,
 Decrevit Stygios Festus adire lacus.
 Nec tamen obscuro pia polluit ora veneno;
 Aut torfit lenta tristia fata fame.
 Sanctam Romana vitam sed morte peregit,
 Dimisitque animam nobiliore via.
 Hanc mortem fatis magni præferre Catonis
 Fama potest: hujus Cæsar amicus erat.

L X X X.

Ad Attalum.

Semper agis causas, & res agis, Attale, semper;
 Est, non est, quod agas, Attale; semper agis.
 Si res, & causæ defunt, agis, Attale, mulas.
 Attale, ne quod agas desit, agas animam.

L X X X I.

Ad Canum.

Sportula, Cane, tibi suprema nocte petita est.
 Occidit, puto, te, Cane, quòd una fuit.

L X X X I I.

Ad Sosibianum.

Eservo scis te genitum, blandèque fateris,
 Cùm dicis dominum, Sosibiane, patrem.

L X X X I I I.

De Regulo.

Hæc quæ pulvere dissipata multo
 Longas porticus explicat ruinas,
 En quanto jacet absoluta casu!
 Tectis nam modò Regulus sub illis

Gestatus fuerat, recesseratque :
 Victa est pondere cùm suo repenti ;
 Et postquam domino nihil timebat ,
 Securo ruit incruenta damno.
 Tantæ, Regule, post metum querelæ,
 Quis curam neget esse te deorum ,
 Propter quem fuit innocens ruina ?

L X X X I V.

De Manneja.

OS & labra tibi lingit, Manneja, catellus :
 Non miror, merdas si libet esse cani.

L X X X V.

De Quirinali.

UXorem habendam non putat Quirinalis,
 Cùm vult habere filios ; & invenit ,
 Quo possit istud more ; futuit ancillas ;
 Domumque & agros implet equitibus vernis.
 Paterfamilias verus est Quirinalis.

L X X X V I.

De Mario.

Venderet exultos colles cùm præco faceris ,
 Atque suburbani jugera pulchra soli :
 Errat, ait, si quis Mario putet esse necesse
 Vendere, nil debet, fœnerat immò magis.
 Quæ ratio est igitur ? servos ubi perdidit omnes ,
 Et pecus, & fructus, non amet inde locum.
 Quis faceret pretium : nisi qui sua perdere vellet
 Omnia ? Sic Mario noxius hæret ager.

L X X X V I I.

De Novio micropsycho.

Vicinus meus est, manuque tangi
 De nostris Novius potest fenestris.
 Quis non invidet mihi, putetque

Horis omnibus esse me beatum,
 Juncto cui liceat frui sodale?
 Tam longè est mihi quàm Terentianus,
 Qui nunc Niliacam regit Syenen.
 Non convivere, nec videre saltem,
 Non audire licet; nec urbe tota
 Quisquam est tam propè, tam proculque nobis,
 Migrandum est mihi longiùs, vel illi.
 Vicinus Novio, vel inquilinus
 Sit, si quis Novium videre non vult.

L X X X V I I I.

Ad Fesceniam.

NE gravis hesterno fragres, Fescennia, vino,
 Pastillos Cosini luxuriosa voras.
 Ista linunt dentes jentacula: sed nihil obstat,
 Extremo ructus cùm venit à barathro.
 Quid quòd olet graviùs mistum diapasmate virus,
 Atque duplex animæ longiùs exit odor.
 Notas ergo nimis fraudes, deprensæque fúrta
 Jam tollas, & sis ebria simpliciter.

L X X X I X.

Alcimi pueri epitaphium.

ALcime, quem raptum domino crescentibus annis
 Labicana levi cespite velat humus:
 Accipe non Pario nutantia pondera saxo,
 Quæ cineri vanus dat ruitura labor;
 Sed fragiles buxos, & opacas palmitis umbras,
 Quæque virent lacrymis roscida prata meis.
 Accipe, care puer, nostri monumenta laboris:
 Hic tibi perpetuo tempore vivit honor.
 Cùm mihi supremos Lachesis pervenerit annos;
 Non aliter cineres mando jacere meos.

In Cinna.

Garris in aurem semper omnibus, Cinna:
Garris & illud, teste quod licet turba.
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras:
Cantas in aurem, judicas, taces, clamas.
Adeone penitus sedit hic tibi morbus,
Ut saepe in aurem, Cinna, Caesarem laudes?

X C I.

Ad Bassam tribadem.

Quod nunquam maribus cinctam te, Bassa,
videbam,
Quodque tibi moechum fabula nulla dabat;
Omne sed officium circa te semper obibat
Turba tui sexus, non adeunte viro:
Esse videbaris (fateor) Lucretia nobis;
At tu (pro facinus!) Bassa, fututor eras.
Inter se geminos audes committere cunnos;
Mentiturque virum prodigiosa Venus.
Commenta es dignum Thebano aenigmate monstrum,
Hic, ubi vir non est, ut sit adulterium.

X C I I.

Ad Lelium obtrectatorem.

Cum tua non edas, carpis mea carmina, Leli:
Carpere vel noli nostra, vel ede tua.

X C I I I.

Ad Mamurianum.

Saepe mihi queritur non siccis Cestus ocellis,
Tangi se digito, Mamuriane, tuo.
Non opus est digito: totum tibi Ceston habeto,
Si deest nil aliud, Mamuriane, tibi.
Sed si nec focus est, nudi nec sponda grabati,
Nec currus Chiones, Antiopeve calix:

Cerea si pendet lumbis & trita lacerna,
 Dimidiasque nates Gallica palla tegit;
 Pasceris & nigrae solo nidore culinæ,
 Et bibis immundam cum cane pronus aquam:
 Non culum (neque enim est culus, qui non cacat olim,)
 Sed fodiam digito, qui superest, oculum.
 Nec me zelotypum, nec dixeris esse malignum,
 Denique pædica, Mamuriane, satur.

X C I V.

Aquini & Fabricii tumulus.

Fabricio junctus fido requiescit Aquinus,
 Qui prior Elysiis gaudet abisse domos.
 Ara duplex primi testatur munera pili;
 Inscriptum est, titulo quod brevioris legis;
 Junctus uterque, sacro laudatæ fœdere vitæ,
 Famaque quod rarò novit, amicus erat.

X C V.

Ad Æglen fellatricem.

Cantasti male, dum fututa es, Ægle.
 Jam cantas bene: basianda non es.

X C V I.

Ad Ælium.

Quòd clamas semper, quòd agentibus obstrepis,
 Æli,
 Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

X C V I I.

In Maternum.

SI non molestum est, teque non piget, Scazon,
 Nostro (rogamus) pauca verba Materno
 Dicas in aurem, sic, ut audiat solus.
 Amator ille tristium lacernarum,
 Et bæticatus atque leucophæatus,
 Qui coccinatos non putat viros esse,

Amethystinasque mulierum vocat vestes ;
 Nativa laudet , habeat & licet semper
 Fuscis colores , Galbinos habet mores :
 Rogabis , unde suspicer virum mollem ?
 Unâ lavamur , adspicit nihil fursùm ;
 Sed spectat oculis devorantibus draucos ,
 Nec otiosis mentulas videt labris.
 Quæris , quis hic sit ? excidit mihi nomen.

X C V I I I.

Ad Nævolum caussidicum.

CUM clamant omnes , loqueris tu , Nævole , tantùm ,
 Et te patronum , caussidicumque putas :
 Hac ratione potest nemo non esse disertus :
 Ecce , tacent omnes ; Nævole , dic aliquid.

X C I X.

In Diodorum , ad Flaccum.

LIRIGAT , & podagra Diodorus , Flacce , laborat ;
 Sed nil patrono porrigit : hæc chiragra est.

C.

Ad Calenum avarum.

NON plenum modò vicies habebas ;
 Sed tam prodigus , atque liberalis ,
 At tam lautus eras , Calene , ut omnes
 Optarent tibi centies amici.
 Audit vota Deus , precesque nostras ;
 Etque intra , puto , septimas Kalendas
 Mortes hoc tibi quatuor dederunt.
 At tu sic quasi non foret relictum ,
 Sed raptum tibi centies , abisti
 In tantam miser esuritionem ,
 Ut convivia sumptuosiora ,
 Toto quæ semel apparatus in anno ,
 Nigræ sordibus explices monetæ ;
 Et septem veteres tui sodales

Constemus tibi plumbea selibra.
 Quid dignum meritis precemur istis?
 Optamus tibi millies, Calene:
 Hoc si contigerit, fame peribis.

C I.

De Afra vetula.

M Ammas atque tatas habet Afra; sed ipsa tatarum
 Dici & mammarum maxima mamma potest.

C I I.

De Demetrio liberto suo.

I Lla manus quondam studiorum fida meorum,
 Et felix domino, notaque Cæsaribus,
 Destituit primos viridis Demetrius annos:
 Quarta tribus lustris addita messis erat.
 Ne tamen ad Stygias famulus descenderet umbras,
 Ureret implicitum cum scelerata lues,
 Cavimus; & domini jus omne remisimus ægro:
 Munere dignus erat convaluisse meo.
 Sensit deficiens sua præmia, meque patronum
 Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

C I I I.

Ad Lycorim.

Q Ui pinxit Venerem tuam, Lycori,
 Blanditus, puto, pictor est Minervæ,

C I V.

In Scævola.

S I dederint superi decies mihi millia centum,
 Dicebas nondum, Scævola, justus eques:
 Qualiter ô vivam, quàm largè, quàmque beatè?
 Riserunt, faciles & tribuere dei.
 Sordidior multo post hoc toga; pænula peior;
 Calceus est sarta terque quaterque cute;
 Deque decem plures semper servantur olivæ;

Explicat & cœnas unica mensa duas ;
 Et Vejentani bibitur fex crassa rubelli ;
 Assè cicer tepidum constat, & assè Venus.
 In jus, ô fallax atque inficiator, eamus :
 Aut vive, aut decies, Scævola, redde deis.

C V.

De leonum & leporum spectaculo.

PISTO quòd juga delicata collo
 Pardus sustinet ; improbæque tigres
 Indulgent patientiam flagello ;
 Mordent aurea quòd lupata cervi ;
 Quòd fræno Libyci domantur urti ;
 Et quantum Calydon tulisse fertur,
 Paret purpureis aper capistris ;
 Turpes effeda quòd trahunt bisontes ;
 Et molles dare iussa quòd choreas
 Nigro bellua nil negat magistro ;
 Quis spectacula non putet deorum ?
 Hæc transit tamen, ut minora, quisquis
 Venatus humiles videt leonum,
 Quos velox leporum timor fatigar.
 Dimittunt, repetunt, amantque captos ;
 Et securior est in ore præda,
 Laxos cui dare perviosque rictus
 Gaudent, & timidos tenere dentes ;
 Mollem frangere dum pudet rapinam ;
 Stratis cùm modò venerint juvencis,
 Hæc clementia non paratur arte ;
 Sed norunt cui serviant leones.

C V I.

Ad Q. Ovidium.

IN Nomentanis, Ovidi, quod nascitur agris,
 Accepit quoties tempora longa merum ;
 Exuit annosa mores nomenque senecta,
 Et, quidquid voluit, testa vocatur anus.

CVII.

C V I I.

Ad Rufum.

Interponis aquam subinde, Rufo;
 Et, si cogeris à sodale, raram
 Diluti bibis unciam Falerni.
 Numquid pollicita est tibi beatam
 Noctem Nævia, sobriasque mavis
 Certæ nequitiæ fututionis?
 Inspiras, retices, gemis: negavit.
 Crebros ergo bibas licet trientes,
 Et durum jugules mero dolorem.
 Quid parcis tibi, Rufe? dormiendum est.

C V I I I

Ad Lucium Julium.

Sæpe mihi dicis, Luci carissime Juli,
 Scribe aliquid magnum: desidiosus homo es.
 Otia da nobis; sed qualia fecerat olim
 Mæcenas Flacco, Virgilioque suo.
 Condere victuras tentem per secula chartas,
 Et nomen flammis eripuisse meum.
 In steriles campos nolunt juga ferre juvenci:
 Pingue solum lassat; sed juvat ipse labor.

C I X.

Ad Gallum.

Est tibi (sitque precor, multos crescatque per
 annos!)
 Pulchra quidem, verùm Transiberina domus.
 At mea Vipfanæ spectant cœnacula laurus:
 Factus in hac ego sum jam regione senex,
 Migrandum est, ut mane domi te, Galle, salutem;
 Et tanti, vel si longiùs illa foret.
 Sed tibi non multum est, unum si præsto togatum;
 Multum est, hunc unum si mihi, Galle, nego.

Ipse salutabo decima te sæpius hora ;
 Mane tibi pro me dicet avere liber.

C X.

De Catella Publii.

Issa est passere nequior , Catulli.
 Issa est purior osculo columbæ.
 Issa est blandior omnibus puellis.
 Issa est carior Indicis lapillis.
 Issa est deliciæ catella Publi.
 Hanc tu , si queritur , loqui putabis.
 Sentit tristitiamque , gaudiumque.
 Collo nixa cubat , capitque somnos ,
 Ut suspiria nulla sentiantur ;
 Et desiderio coacta ventris ,
 Gutta pallia non fefellit ulla ;
 Sed blando pede suscitatur , toroque
 Deponi monet , & rogat levari.
 Castæ tantus inest pudor catellæ :
 Ignorat Venerem ; nec invenimus
 Dignum tam tenera virum puella.
 Hanc ne lux rapiat suprema totam ,
 Picta Publius exprimit tabella :
 In qua tam similem videbis Issam ,
 Ut sit tam similis sibi nec Issa.
 Issam denique pone cum tabella :
 Aut utramque putabis esse veram ,
 Aut utramque putabis esse pictam.

C X I.

Ad Veloxem.

Scribere me quereris , Velox , epigrammata longa.
 Ipse nihil scribis : tu breviora facis.

C X I I.

Ad Regulum.

Cum tibi sit Sophiæ par fama & cura Deorum ,
 Ingenio pietas nec minor ipsa suo.

Ignoret meritis dare munera, qui tibi librum,
Et qui miratur, Regule, thura dari.

C X I I I.

In Priscum.

Cum te non nossem, dominum regemque
vocabam:

Cùm bene te novi, jam mihi Priscus eris,

C X I V.

Ad Lectorem.

Quæcunque lusi juvenis & puer quondam,
Apinasque nostras, quas nec ipse jam novi;
Male collocare si bonas voles horas,
Et invidabis otio tuo, lector;
A Valeriano Pollio petes Quinto,
Per quem perire non licet meis nugis.

C X V.

Ad Faustinum.

Hos tibi vicinos, Faustine, Telephorus hortos
Fænius, & breve rus, udaq̄ue prata tenet
Condidit hic natæ cineres, nomenque sacravit,
Quod legis Antullæ, dignior ipse legi,
Et Stygias æquum fuerat pater îsset ad umbras;
Quod quia non licuit, vivat, ut ossa colat.

C X V I.

Antullæ Epiraphium.

Hoc nemus æterno cinerum sacravit honori
Fænius, & culti jugera pauca soli.
Hoc tegitur citò rapta suis Antulla sepulchro:
Hoc erit Antullæ mistus uterque parens.
Si cupit hunc aliquis, moneo, ne speret agellum:
Perpetuò dominis serviet iste suis.

D ij

C X V I I.

In Procillum.

Quædam me cupit, invidè Procille,
 Loto candidior puella cycno,
 Argento, nive, lilio, ligustro:
 Sed quandam volo nocte nigriorem,
 Formica, pice, graculo, cicada.
 Jam suspendia sæva cogitabas:
 Si novi bene te, Procille, vives.

C X V I I I.

In Lupercum.

Occurris quoties, Luperce, nobis,
 Vis mittam puerum, subinde dicis,
 Cui trades Epigrammatôn libellum,
 Lectum quem tibi protinùs remittam?
 Non est, quòd puerum, Luperce, vexes:
 Longum est, si velit ad Pirum venire,
 Et scalis habito tribus, sed altis.
 Quod quæris, propiùs petas licebit:
 Argi nempe soles subire letum.
 Contra Cæsaris est forum taberna,
 Scriptis postibus hinc & inde totis,
 Omnes ut citò perlegas Poëtas:
 Illinc me pete; nec roges Attrectum,
 (Hoc nomen dominus gerit tabernæ:)
 De primo dabit, alterove nido
 Rasum pumice, purpuraque cultum.
 Denariis tibi quinque Martialem.
 Tanti non es, ais? sapi, Luperce.

C X I X.

Ad Cæcilianum.

Cui legisse satis non est epigrammata centum,
 Nil illi satis est, Cæciliane, mali.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER II.

AD DECIANUM EPISTOLA.

QUID nobis, inquis, cum epistola? Parumne tibi præstamus, si legimus epigrammata? Quid hinc porro dicturus es, quod non possis versibus dicere? Video, quare Tragædi epistolam accipiant, quibus pro se loqui non licet. Epigrammata curione non egent, & contenta sunt sua, id est, mala lingua. In quacunq; pagina visum est, epistolam faciunt. Noli, rogo, si tibi videretur, rem facere ridiculam, & in toga saltantem inducere personam. Denique videris, an te delectet contra retiarium ferula. Ego inter illos sedeo, qui protinus reclamant. Puto, me hercule, Deciane, verum dicis. Quid, si scias, cum qua, & quàm longa epistola negotium fueris habiturus? Itaque quod exigis, fiat. Dehebunt tibi, si qui in hunc librum inciderint, quòd ad primam paginam non lassè pervenient.

EPIGRAMMA PRIMUM.

Ad librum suum.

TEr centena quidem poteras epigrammata ferre;
Sed quis te ferret, perlegeretve, liber?
At nunc succinèti quæ sint bona disce libelli:
Hoc primum est, brevior quòd mihi charta perit,
Deinde, quòd hæc una peragit librarius hora,
Nec tantum nugis serviet iste meis.
Tertia res hæc est, quòd si cui forte legeris,
Sis licet usque malus, non odiosus eris.

Te conviva leget misto quincunce ; sed antè
 Incipiat positus quàm tepuisse calix.
 Esse tibi tanta cautus brevitate videris ?
 Hei mihi ! quàm multis sic quoque longus eris !

I I.

Ad Cæsarem Domitianum.

Creta dedit magnum , majus dedit Africa nomen,
 Scipio quod victor , quodque Metellus habet.
 Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
 Et puer hoc dignus nomine , Cæsar eras.
 Frater Idumæos meruit cum patre triumphos :
 Quæ datur ex Cattis laurea , tota tua est.

I I I.

Ad Sextum.

Sexte nihil debes ; nil debes Sexte , fatemur :
 Debet enim , si quis solvere , Sexte , potest.

I V.

In Ammianum.

O Quàm blandus es , Ammiane , matri !
 Quàm blanda est tibi mater , Ammiane !
 Fratrem te vocat , & soror vocatur.
 Cur vos nomina nequiora tangunt ?
 Quare non juvat hoc , quod estis , esse ?
 Lufum creditis hoc , jocumque ? non est.
 Matrem , quæ cupit esse se sororem ,
 Nec matrem juvat esse , nec sororem.

V.

Ad Decianum.

NE valeam , si non totis , Deciane , diebus ,
 Et tecum totis noctibus esse velim.
 Sed duo sunt , quæ nos distinguunt , millia passûm :
 Quattuor hæc fiunt , cùm rediturus eam.

Sæpe domi non es; cùm sis quoque sæpe, negaris,
 Vel tantùm caussis, vel tibi sæpe vacas.
 Te tamen ut videam, duo millia non piget ire;
 Ut te non videam, quattuor ire piget.

V I.

Ad Severum.

I Nunc, edere me jube libellos:
 Lectis vix tibi paginis duabus:
 Spectas ἐγκαλίλλειον, Severc,
 Et longas trahis oscitationes.
 Hæc sunt, quæ relegente me solebas
 Raptim scribere, sed Vitellianis.
 Hæc sunt singula, quæ sinu ferebas
 Per convivia cuncta, per theatra.
 Hæc sunt, aut meliora, si qua nescis.
 Quid prodest mihi tam macer libellus,
 Nullò crassior ut sit umbilico,
 Si totus triduò tibi legatur?
 Nunquam deliciae supiniore.
 Lassus tam citò deficis viator;
 Et cum currere debeas Bovillas,
 Interjungere quæris ad Camænas?
 I nunc, edere me jube libellos.

V I I.

In Attalum.

D Eclamas bellè, causas agis, Attale, bellè.
 Historias bellas, carmina bella facis.
 Componis bellè mimos, epigrammata bellè:
 Bellus grammaticus, bellus es astrologus.
 Et bellè cantas, & saltras, Attale, bellè.
 Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.
 Nil bene cùm facias, facis attamen omnia bellè.
 Vis dicam quid sis? magnus es ardelio.

VIII.

Ad Lectorem.

SI qua videbuntur chartis tibi, lector, in istis,
 Sive obscura nimis, sive Latina parùm;
 Non meus est error: nocuit librarius illis,
 Dum properat versus annumerare tibi,
 Quòd si non illum, sed me peccasse putabis;
 Tunc ego te credam cordis habere nihil.
 Ita tamen mala sunt: quasi nos manifesta negemus!
 Hæc mala sunt; sed tu non meliora facis.

IX.

De Nævia.

SCripfi, rescripsit nil Nævia; non dabit ergo.
 Sed puto, quod scripsi, legerat; ergo dabit.

X.

In Posthumum.

BAsia dimidio quòd das mihi, Posthume, labro,
 Laudo; licet demas hinc quoque dimidium.
 Vis dare majus adhuc, & inenarrabile munus?
 Hoc tibi habe totum, Posthume, dimidium.

XI.

Ad Rufum, de Selio.

Quòd fronte Selium nubila vides, Rufe,
 Quòd ambulator porticum terit serus,
 Lugubre quiddam quòd tacet piger vultus;
 Quòd pænè terram tangit indecens nasus,
 Et dextra pectus pulsat, & comam vellit;
 Non ille amici fata luget, aut fratris;
 Uterque natus vivit, & precor vivat:
 Salva est & uxor, sarcinæque, servique;
 Nihil colonus, villicusque decoxit.
 Meroris igitur causa quæ? domi cœnat.

XII.

XII.

In Posthumum.

Effe quid hoc dicam, quòd olent tua bafia myrrham,
 Quòdque tibi est semper non alienus odor?
 Hoc mihi suspectum est, quòd oles bene, Posthumæ,
 semper:

Posthume, non bene olet, qui bene semper olet.

XIII.

Ad Sextum.

ET judex petit, & petit patronus.
 Solvas cenfeo, Sexte, creditori.

XIV.

De Seliò.

Nil intentatum Selius, nil linquit inausum,
 Cœnandum quoties jam videt esse domi.
 Currit ad Europen, & te, Pauline, tuosque
 Laudat Achileos, sed sine fine, pedes.
 Si nihil Europe fecit, tum Septa petuntur,
 Si quid Phyllirides præstet, & Æsonides.
 Hic quoque deceptus Memphitica templa frequentat,
 Assidet & cathedris mœsta juvenca tuis.
 Inde petit centum pendentia tecta columnis:
 Illinc Pompei dona, nemusque duplex.
 Nec Fortunati spernit, nec balnea Fausti;
 Nec Grylli tenebras, Æoliamque Lupi,
 Nam thermis iterum, cunctis iterumque lavatur:
 Omnia cum fecit, sed renuente deo,
 Lotus ad Europes tepidæ buxeta recurrit,
 Si quis ibi serum carpat amicus iter.
 Per te, perque tuam, vector lascive, puellam,
 Ad cœnam Seliùm tu, rogo, Taure, voca.

XV.

In Hermum.

Quòd nulli calicem tuum propinas,
 Humanè facis, Herme, non superbè.

E

XVI.

In Zoilum.

Zoilus ægrotat ; faciunt hanc stragula febrem :
 Si fuerit sanus , coccina quid facient ?
 Quid torus à Nilo , quid sindone tinctus olenti ?
 Ostendit stultas quid nisi morbus opes ?
 Quid tibi cum medicis ? dimitte Machaonas omneis.
 Vis fieri sanus ? stragula fume mea.

XVII.

Ad Ammianum-

Tonstrix Suburæ faucibus sedet primis ,
 Cruenta pendent qua flagella tortorum ,
 Argique letum multus obsidet sutor.
 Sed ista tonstrix , Ammiane , non tondet.
 Non tondet , inquis ? ergo quid facit ? radit.

XVIII.

In Maximum.

Capto tuam , pudet heu , sed capto , Maxime ,
 cœnam ;
 Tu captas aliam : jam fumus ergo pares ,
 Mane salutatum venio ; tu diceris esse
 Antè salutatum : jam fumus ergo pares.
 Sum comes ipse tuus , tumidique anteambulo regis ;
 Tu comes alterius : jam fumus ergo pares.
 Esse sat est fervum : jam nolo vicarius esse.
 Qui rex est , regem , Maxime , non habeat.

XIX.

Ad Zoilum.

Felicem fieri credis me , Zoïle , cœna :
 Felicem cœna , Zoïle ? deinde tua ?
 Debet Aricino conviva recumbere clivo ,
 Quem tua felicem , Zoïle , cœna facit.

XX.

De Paulo.

CArmina Paullus emit: recitat sua carmina Paullus;
Nam quod emas, possis dicere jure tuum.

XXI.

In Posthumum.

BAsia das aliis; aliis das, Posthume, dextram:
Dicis, utrum mavis? elige: malo manum.

XXII.

De eodem.

Quid mihi vobiscum est, ô Phœbe, novemque
sorores?

Ecce nocet vati Musa jocosa suo.

Dimidio nobis dare Posthumus antè solebat

Basia; nunc labro cœpit utroque dare.

XXIII.

In eundem.

Non dicam, licet usque me rogetis,
Quis sit Posthumus in meo libello:
Non dicam; quid enim mihi necesse est
Has offendere basiationes,
Quæ se tam bene vindicare possunt?

XXIV.

Ad Candidum.

SI det iniqua tibi tristem Fortuna reatum,
Squallidus hærebo, pallidiorque reo.

Si jubeat patriâ damnatum excedere terrâ;

Per freta, per scopulos exfulis ibo comes.

Dat tibi divitias; ecquid sunt ista duorum?

Das partem? multum est; Candide, des aliquid.

Mecum eris ergo miser: quòd si Deus ore fereno

Annuerit, felix, Candide, solus eris.

E ij

X X V.

Ad Gallam.

DAs nunquam, semper promittis, Galla, roganti;
Si semper fallis, jam rogo, Galla, nega.

X X V I.

De Nævia, ad Bythinicum.

Quòd querulum spirat, quòd acerbum Nævia
tuffit;

Inque tuos mittit sputa subinde sinus:
Jam te rem factam, Bithynice, credis habere?
Erras: blanditur Nævia, non moritur.

X X V I I.

De Selio.

Laudantem Selium, cænæ cùm retia tendit,
Accipe, siue legas, siue patronus agas.
Effectè! graviter! cito! nequiter! euge! beatè!
Hoc volui: facta est jam tibi cœna, tace.

X X V I I I.

In Sextillum.

Rideto multùm, qui te, Sextille, cinædum
Dixerit, & digitum porrigito medium.
Sed nec pædico es, nec tu, Sextille, fatutor;
Calda Verustillæ nec tibi bucca placet.
Ex istis nihil es, fateor, Sextille: quid ergo es?
Nescio; sed tu scis res superesse duas.

X X I X.

Ad Rufum.

Rufe, vides illum subsellia prima terentem,
Cujus & hinc lucet sardonichata manus:
Quæque Tyron toties epotavere lacernæ,
Et toga non tactas vincere iussa nives:
Cujus olet toto pinguis coma Marcellano,

Et splendent vulso brachia trita pilo.
 Non hesternæ sedet lanata lingula planta;
 Coccina non læsum pingit aluta pedem;
 Et numerosa linunt stellantem splenia frontem:
 Ignoras quis sit? splenia tolle, leges.

X X X.

In Cajum.

MUtua viginti sestertia fortè rogabam;
 Quæ vel donanti non grave munus erat.
 Quippe rogabatur fidusque, vetusque sodalis,
 Et cujus laxas arca flagellat opes.
 Is mihi, dives eris, si causas egeris, inquit.
 Quod peto da, Cæi, non peto consilium.

X X X I.

Ad Marianum.

Sæpe ego Chrestillam futui: det quam bene, quæris?
 Supra quod fieri nil, Mariane, potest.

X X X I I.

In Ponticum.

LIs mihi cum Balbo est; tu Balbum offendere
 non vis,
 Pontice: cum Licino est; hic quoque magnus
 homo est.

Vexat sæpe meum Patrobas confinis agellum;
 Contra libertum Cæsaris ire times.

Abnegat, & retinet nostrum Laronia servum;
 Respondes: orba est, dives, anus, vidua.

Non bene, crede mihi, servo servitur amico:
 Sit liber, dominus qui volet esse meus.

X X X I I I.

In Philænim.

Cur non basio te, Philæni? calva es.
 Cur non basio te, Philæni? rufa es.

E iiij

Cur non basio te, Philæni? lusca es.
Te qui basiat, hic, Philæni, fellat.

X X X I V.

In Gallam.

CUm placeat Phileros, tota tibi dote redemptus,
Tres pateris natos, Galla, perire fame.
Præstatur cano tanta indulgentia cunno,
Quem nec casta potest jam decuisse Venus.
Perpetuam faciant Dî te Philerotis amicam,
O mater, qua nec Pontia deterior.

X X X V.

Ad Phæbum.

CUm sint crura tibi simulent quæ cornua lunæ;
In rhytio poteras, Phœbe, lavare pedes.

X X X V I.

Ad Pannicum.

Flectere te nolim, sed nec turbare capillos:
Splendida sit nolo, fordida nolo cutis.
Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum.
Nolo virum nimium, Pannice; nolo parum.
Sunt tibi crura pilis, & sunt tibi pectora setis
Horrida; sed mens est, Pannice, vulsa tibi.

X X X V I I.

In Cacilianum.

Quidquid ponitur hinc & inde, verris;
Mammas suminis, imbricemque porci,
Communemque duobus artagenam,
Mullum dimidium, lupumque totum,
Murenæque latus, femurque pulli,
Stillantemque alica sua palumbum:
Hæc cum condita sunt madente mappa,
Traduntur puero domum ferenda:

Nos accumbimus otiosa turba.
Ullus si pudor est, repone cœnam:
Gras te, Cæciliane, non vocavi.

X X X V I I I.

In Linum.

Quid mihi reddat ager, quæris, Line, No-
ment anus?
Hoc mihi reddit ager: te, Line, non video.

X X X I X.

Quæ vestis mœchæ conveniat.

Coccina famosæ donas, & Iantina mœchæ.
Vis dare quæ meruit munera? mitte togam.

X L.

In Tongilium.

Uri Tongilius male dicitur hemitritæo.
Novi hominis mores: esurit, atque fitit.
Subdola tenduntur crassis modò retia turdis:
Hamus & in mullum mittitur, atque lupum.
Cæcuba saccentur, quæque annus coxit Opimi:
Condantur parco fusca Falerna vitro.
Omnes Tongilium medici iussere lavari:
O stulti, febrem creditis esse? gula est.

X L I.

Ad Maximinam puellam edentulam.

Ride, si sapis, ô puella ride,
Pelignus, puto, dixerat Poëta:
Sed non dixerat omnibus puellis.
Verùm ut dixerit omnibus puellis,
Non dixit tibi; tu puella non es;
Nam tres sunt tibi, Maximina, dentes,
Sed planè piceique, buxeique.
Quare si speculo mihi que credis,

Debes non aliter timere risum,
 Quàm ventum Spanius, manumque Priscus:
 Quàm creata timet Fabulla nimbum:
 Ceruffata timet Sabella solem.
 Vultus induito magis severos,
 Quàm conjux Priami, nurusque major.
 Mimos ridiculi Philistionis,
 Et convivia nequiora vita;
 Et quidquid lepida procacitate
 Laxat perspicuo labella risu.
 Te mœstæ decet assidere matri,
 Lugentique virum, piumque fratrem;
 Et tantùm tragicis vacare Musis.
 At tu, judicium secuta nostrum,
 Plora, si sapias, ô puella, plora.

X L I I.

In Zoilum.

Zoïle, quid solium subluto podice perdis?
 Spurcius ut fiat, Zoïle, merge caput.

X L I I I.

In Candidum.

Kοινὰ φίλων hæc sunt, hæc sunt tua, Candide,
 κοινὰ,
 Quæ tu magniloquus nocte dieque sonas.
 Te Lacedæmonio velat toga lota Galeo,
 Vel quam seposito de grege Parma dedit:
 At me quæ passa est furiosi cornua tauri,
 Noluerit dici quam pila prima suam.
 Misit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas:
 Non vendes nummis coccina nostra tribus.
 Tu Libycos Indis suspendis dentibus orbes:
 Fulcitur testa fagina mensa mihi.
 Immodici tibi flava tegunt chrysendeta nulli:
 Concolor in nostra, cammare, lance rubes.
 Grex tuus Iliaco poterat certare cinædo:

At mihi succurrit pro Ganymede manus.
 Ex opibus tantis veteri fidoque sodali
 Das nihil, & dicis, Candide, κοινὰ φίλων.

X L I V.

In Sextum fœneratorem.

EMi seu puerum, togamve pexam,
 Seu tres, ut puta, quattuorve libras:
 Sextus protinùs ille fœnerator,
 Quem nostis veterem meum sodalem,
 Ne quid fortè petam, timet, cavetque;
 Et secum, sed ut audiam, susurrat:
 Septem millia debeo Secundo;
 Phœbo quattuor; undecim Phileto;
 Et quadrans mihi nullus est in arca.
 O grande ingenium mei sodalis!
 Durum est, Sexte, negare, cùm rogaris:
 Quanto durius, antè quàm rogeris!

X L V.

Ad Glyptum.

QUæ tibi non stabat, præcisa est mentula, Glypte,
 Demens cum ferro quid tibi? Gallus eras.

X L V I.

Ad Nævolum.

FLorida per varios ut pingitur Hybla colores,
 Cùm breve Sicaniaë ver populantur apes;
 Sic tua suppositis pellucet præla lacernis:
 Sic micat innumeris arcula synthesibus;
 Atque unam vestire tribum tua candida possunt,
 Appula non uno quæ grege terra tulit.
 Tu spectas hyemem succincti lentus amici,
 (Pro scelus!) & lateris frigora trita mei.
 Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus,
 (Quid renuis?) non te, Nævole, sed tineas?

XLVII.

Ad Gallum.

SUbdola famosæ, moneo, fuge retia mœchæ,
 Lævior ô conchis, Galle, Cytheriacis.
 Confides natibus? non est pædico maritus.
 Quæ faciat duo sunt: irrumat, aut futuit.

XLVIII.

Ad Rufum.

CAuponem, laniumque, balneumque,
 Tonforem, tabulamque, calculoque,
 Et paucos, sed ut eligam, libellos:
 Unum non nimium rudem sodalem,
 Et grandem puerum, diuque lævem;
 Et caram puero meo puellam:
 Hæc presta mihi, Rufe, vel Bitunti;
 Et thermas tibi habe Netonianas.

XLIX.

De Thelesina.

UXorem nolo Thelesinam ducere: quare?
 Mœcha est. Sed pueris dat Thelesina: volo.

L.

In Lesbiam.

QUod fellas, & aquam potas, nil, Lesbia, peccas;
 Quâ tibi parte opus est, Lesbia, sumis aquam.

LI.

In Hyllum cinædum.

UNUS sæpe tibi totâ denarius arcâ
 Cùm sit, & hic culo tritior, Hylle, tuo:
 Non tamen hunc pistor, non auferet hunc tibi caupo;
 Sed si quis nimio pene surperbus erit.
 Infelix venter spectat convivia culi;
 Et semper miser hic esurit, ille vorat.

LII.

De Dasio balneatore.

Novit loturas Dasius numerare : poposcit
Mammofam Spatalen pro tribus ; illa dedit.

LIII.

Ad Maximum.

Vis fieri liber ? mentiris , Maxime ; non vis :
Sed fieri si vis , hâc ratione potes.
Liber eris : cænare foris si , Maxime , noles :
Vejentana tuam si domat uva sitim :
Si ridere potes miseri chrysendeta Cinnæ :
Contentus nostrâ si potes esse togâ :
Si plebeja Venus gemino tibi vincitur asse :
Si tua non rectus tecta subire potes.
Hæc tibi si vis est , si mentis tanta potestas ,
Liberior Partho vivere rege potes.

LIV.

In Linum cinædum.

Quid de te , Line , suspicetur uxor ,
Et qua parte velit pudiciorem ,
Certis indiciis satis probavit ,
Custodem tibi quæ dedit spadonem.
Nil nasutius hac maligniusque est.

LV.

Ad Sextum.

Vis te , Sexte , coli : volebam amare.
Parendum est tibi : quod jubes : coleris.
Sed si te colo , Sexte , non amabo.

LVI.

Ad Gallum , de ejus uxore.

Gentibus in Libycis uxor tua , Galle , notatur
Immodicæ fœdo crimine avaritiæ.

60 M. VAL. MARTIALIS
Sed mera narrantur mendacia : non solet illa
Accipere omninò ; quid solet ergo ? dare.

L V I I.

De microphysco divite.

Hic, quem videtis gressibus vagis lentum,
Amethystinatus media qui secat septa,
Quem non lacernis Publius meus vincit,
Non ipse Codrus alpha pænulatorum ;
Quem grex togatus sequitur, & capillatus,
Recensque sella linteisque lorisque :
Oppigneravit Claudii modò ad mensam
Vix octo nummis annulum, unde cænaret.

L V I I I.

In Zoïlum.

Pexatus pulchrè rides mea, Zoïle, trita.
Sunt hæc trita quidem, Zoïle ; sed mea sunt.

L I X.

De cænatione Cæsaris, quæ appellatur Mica.

Mica vocor. Quid sim, cernis, cænatio parva,
Ex me Cæsareum prospicis, ecce, tholum.
Frangere toros ; pete vina ; rosas cape ; tingere nardo ;
Ipse jubet mortis dememinisse Deus.

L X.

Ad Hyllum.

Uxorem armati futuis, puer Hylle, tribunî,
Supplicium tantùm dum puerile times.
Væ tibi, dum ludis, castrabere ; jam mihi dices,
Non licet hoc : quid, tu quod facis, Hylle, licet ?

L X I.

In fellatorem malæ linguæ.

Cum tibi vernarent dubiâ lanugine malæ,
Lambebat medios improba lingua viros.

Postquam triste caput fastidia vespillonum,
 Et miseri meruit rædia carnificis;
 Uteris ore aliter, nimiâque ærugine captus,
 Adlatras nomem quod tibi cunque datum est,
 Hæreat inguinibus potius tua noxia lingua;
 Nam cum fellaret, purior illa fuit.

L X I I.

Ad Labienum.

Quod pectus, quod crura tibi, quod brachia
 vellis;
 Quod cincta est brevibus mentula tonsa pilis,
 Hoc præstas, Labiene, tuæ, (quis nescit?) amicæ,
 Cui præstas culum, quem, Labiene, pilas?

L X I I I.

Ad Milichum.

Sola tibi fuerant sestertia, Miliche, centum,
 Quæ tulit è sacrâ Leda redempta viâ,
 Miliche, luxuria est, si tanti dives amares.
 Non amo, jam dices: hæc mage luxuria est.

L X I V.

In Laurum.

Dum modò caussidicum, dum te modò rhetora
 fingis,
 Et non decernis, Laure, quid esse velis:
 Peleos, & Priami transti, vel Nestoris annos;
 Et fuerat serum jam tibi desinere.
 Incipe: tres uno perierunt rhetores anno,
 Si quid habes animi, si quid in arte vales.
 Si schola damnatur, fora litibus omnia fervent:
 Ipse potest fieri Marsya caussidicus.
 Eja age, rumpe moras; quo te spectabimus usque?
 Dum, quid sis, dubitas, jam potes esse nihil.

L X V.

In Salejanum.

CUr tristio rem cernimus Salejanum?
 An caussa levis est? extuli, inquis, uxorem.
 O grande facti crimen! ô gravem casum!
 Illa, illa dives mortua est Secundilla,
 Centena decies quæ tibi dedit dotis?
 Nollem accidisset hoc tibi, Salejane.

L X V I.

In Lalagen.

UNus de toto peccaverat orbe comarum
 Annullus, incerta non bene fixus acu.
 Hoc facinus Lalage speculo, quo viderat, ultra est;
 Et cecidit sectis ieta Plecusa comis.
 Desine jam, Lalage, tristes ornare capillos,
 Tangat & insanum nulla puella caput.
 Hoc salamandra notet, vel sæva novacula nudet,
 Ut digna speculo fiat imago tuo.

L X V I I.

Ad Posthumum.

OCcurre quocunque loco mihi, Posthume, clamas
 Protinus, & prima est hæc tua vox, Quid agis?
 Hoc, si me decies unâ conveneris horâ,
 Dicis: habes, puto, tu, Posthume, nil quod agas.

L X V I I I.

Ad Olum.

QUod te nomine jam tuo saluto,
 Quem regem, & dominum prius vocabam,
 Ne me dixeris esse contumacem:
 Totis pilea sarcinis redemi.
 Reges & dominos habere debet,
 Qui se non habet, atque concupiscit,
 Quod reges dominique concupiscunt.

Servum si potes, Ole, non habere;
Et regem potes, Ole, non habere.

L X I X.

Ad Classicum cœniperam.

Invitum cœnare foris te, Classicè, dicis.
Si non mentiris, Classicè, dispeream.
Ipse quoque ad cœnam gaudebat Apicius ire;
Cum cœnaret, erat tristior ille domi.
Si tamen invitus vadis, cur, Classicè, vadis?
Cogor, ais: verum est; cogitur & Selius.
En rogat ad cœnam Melior te, Classicè, rectam.
Grandia verba ubi sunt? si vir es, ecce, nega.

L X X.

In Cotilum.

Non vis in folio prius lavari
Quemquam, Cotile: causa quæ, nisi hæc, est?
Undis ne fovearis irrumatis.
Primus te licet abluas, necesse est,
Antè hîc mentula, quàm caput, lavetur.

L X X I.

Ad Cæcilianum.

Candidius nihil est te, Cæciliane, notavi;
Si quandò ex nostris disticha pauca legis,
Protinùs aut Marfi recitas, aut scripta Catulli.
Hæc mihi das, tanquam deteriora legas,
Ut collata magis placeant mea? credimus illud;
Malo tamen recites, Cæciliane, tua.

L X X I I.

Ad Posthumum.

Hesternâ factum narratur, Posthume, cœnâ,
Quod nollem: quis enim talia facta probet?
Os tibi percisum, quanto non ipse Latinus
Vilia Panniculi percutit ora sono:

Quodque magis mirum est, auctorem criminis hujus
 Cæcilium totâ rumor in urbe sonat.
 Esse negas factum; vis hoc me credere? credo.
 Quid quòd habet testes, Posthume, Cæcilius?

L X X I I I.

In Lyrim.

Quid faciat, vis scire; Lyris, quid? sobria fellat.

L X X I V.

De Saufejo, ad Maternum.

Cinctum togatis post & antè Saufejum,
 Quanta reduci Regulus solet turba,
 Ad alta tonsum templa cum reum misit,
 Materne, cernis? invidere nolito;
 Comitatus iste sit, precor, tuus nunquam.
 Hos illi amicos, & greges togatorum,
 Fusciculus præstat, & Faventinus.

L X X V.

De Leone.

Verbera securi solitus leo ferre magistri,
 Infertamque pati blandus in ora manum,
 Dedit pacem, subito feritate reversa,
 Quanta nec in Libycis debuit esse jugis.
 Nam duo de tenera puerilia corpora turba,
 Sanguineam rãstris quæ renovabat humum,
 Sævus & infelix furiali dente peremit.
 Martia non vidit majus arena nefas.
 Exclamare libet: crudelis, perfide, prædo,
 A nostrâ pueris parcere disce lupâ.

L X X V I.

De Mario.

Argenti libras Marius tibi quinque reliquit.
 Cui nihil ipse dabas, is tibi verba dedit.

LXXVII.

L X X V I I.

Ad Cosconium.

Cosconi, qui longa putas epigrammata nostra,
 Utilis unguendis axibus esse potes.
 Hac tu credideris longum ratione colossum,
 Et puerum Bruti dixeris esse brevem.
 Disce, quod ignoras: Marci, doctique Pedonis
 Sæpe duplex unum pagina tractat opus.
 Non sunt longa, quibus nihil est quod demere possis.
 Sed tu, Cosconi, disticha longa facis.

L X X V I I I.

Ad Cæcilianum.

Æstivo serves ubi piscem tempore, quæris?
 In thermis serua, Cæciliane, tuis.

L X X I X.

Ad Nasicam.

Inuitas tunc me, cum scis, Nasica, vocasse;
 Excusatum habeas me, rogo: cæno domi.

L X X X.

De Fannio.

Hostem cum fugeret, se Fannius ipse peremit.
 Hic, rogo, non furor est, ne moriari, mori?

L X X X I.

Ad Zoilum.

Laxior hexaphoris tua sit lectica licebit:
 Dum tamen hæc tua sit, Zoile, sandapila.

L X X X I I.

Ad Ponticum.

Abscissa servum quid fingis, Pontice, lingua?
 Nescis tu populum, quod tacet ille, loqui?

De mæchi pœnâ.

Fœdasti miserum, marite, mœchum
 Et se, qui fuerant priùs, requirunt
 Trunci naribus, auribusque vultus.
 Credis te satis esse vindicatum?
 Erras; iste potest & irrumare.

LXXXIV.

De Sertorio, ad Rufum.

Mollis erat, facilisque viris Pœantius heros;
 Vulnera sic Paridis dicitur ultra Venus.
 Cur lingat cunnum Siculus Sertorius, hoc est:
 Ex hoc occisus, Rufe, videtur Eryx.

LXXXV.

Ad amicum, de præposteris donis.

Vimine clausa levi niveæ custodia coctæ,
 Hæc tibi Saturni tempore munus erit.
 Dona quòd æstatis misi tibi mense Decembri,
 Si quereris, rasam tu mihi mitte togam.

LXXXVI.

Ad Classicum.

Quòd nec carmine gloriòsior supino,
 Nec retrò lego Sotaden cinædum;
 Nusquam Græcula quòd recantat Echo;
 Nec dicat mihi luculentus Attis
 Mollem debilitare Galliambon:
 Non sum, Classicè, tam malus poëta.
 Quid si per graciles vias Petauri
 Invitum jubeas subire Ladam?
 Turpe est difficiles habere nugas,
 Et stultus labor est ineptiarum.
 Scribat carmina circulis Palæmon;
 Me raris juyat auribus placere.

L X X V I I.

Ad Phœbum.

Dicis amore tui bellas ardere puellas,
Qui faciem sub aquâ, Phœbe, natantis habes.

L X X V I I I.

In Mammertum.

Nil recitas, & vis, Mamerce, poëta videri.
Quidquid vis esto, dummodo nihil recites.

L X X X I X.

In Gaurum.

Quòd nimio gaudes noctem producere vino,
Ignosco; vitium, Gaure, Catonis habes.
Carmina quòd scribis Musis & Appolline nullo;
Laudari debes; hoc Ciceronis habes.
Quòd vomis, Antonî, quòd luxuriaris, Apici;
Quod fellas, vitium dic mihi cujus habes?

X C.

Ad Quintilianum.

Quintiliane, vagæ moderator summe juventæ;
Gloria Romanæ, Quintiliane, togæ.
Vivere quòd propero pauper, nec inutilis annis,
Da veniam: properat vivere nemo satis.
Differat hoc, patrios optat qui vincere census;
Attraque immodicis arctat imaginibus.
Me focus; & nigros non indignantia fumos
Tecta juvant, & fons vivus, & herba rudis.
Sit mihi verna satur, sit non doctissima conjux;
Sit nox cum somno, sit sine lite dies.

X C I.

Ad Cæsarem Domitianum.

Rerum certa salus, terrarum gloria, Cæsar,
Sospite quo magnos credimus esse deos:

F ij

Si festinatis toties tibi lecta libellis
 Detinuere oculos carmina nostra tuos ;
 Quod fortuna vetat fieri , permitte videri
 Natorum venitor credar ut esse trium.
 Hæc , si displicui , fuerint solatia nobis ;
 Hæc fuerint nobis præmia , si placui.

X C I I.

Ad uxorem.

Natorum mihi jus trium roganti
 Musarum pretium dedit mearum
 Solus qui poterat : valebis uxor ;
 Non debet domini perire munus.

X C I I I.

Ad Regulum.

Primus ubi est , inquis , cum sit liber iste secundus ?
 Quid faciam , si plus ille pudoris habet ?
 Tu tamen hunc fieri si mavis , Regule , primum ;
 Unum de titulo tollere iota potes.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM

LIBER III.

EPIGRAMMA PRIMUM.

Ad Lectorem.

HOc tibi, quidquid est, longinquis mittit ab
 oris
 Gallia Romanæ nomine dicta togæ.
 Hunc legis, & laudas librum fortasse priorem.
 Illa, vel hæc mea sunt, quæ meliora putas.
 Plus sanè placeat, dominâ qui natus in urbe est;
 Debet enim Gallum vincere verna liber.

I I.

Ad librum suum.

CUjus vis fieri, libelle, munus?
 Festina tibi vindicem parare,
 Ne nigram citò raptus in culinam,
 Cordyllas madida tegas papyro,
 Vel thuris, piperisque sis cucullus.
 Faustini fugis in sinum? sapisti.
 Cedro nunc licet ambules perunctus,
 Et frontis gemino decens honore
 Pictis luxurieris umbilicis;
 Et te purpura delicata velet,
 Et coco rubeat superbus index.
 Illo vindice nec Probum timeto.

I I I.

Ad eundem.

Romam vade liber: si, veneris unde, requiret;
 Æmiliæ dices de regione viæ.
 Si, quibus in terris, quâ sumus in urbe, rogabit;
 Corneli referas me, licet, esse foro.
 Cur absim, quæret: breviter tu multa fatere;
 Non poterat vanæ tædia ferre togæ.
 Si, quando veniet? dicet: responde, Poëta
 Exierat, veniet cum citharædus erit.

I V.

Ad eundem, ut Julium adeat.

Vis commendari sine me cursurus in Urbem,
 Parve liber, multis? an satis unus erit?
 Unus erit, mihi crede, satis, cui non eris hospes,
 Julius assiduum nomen in ore meo.
 Protinus hunc primi quæres in limine tecti:
 Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille, Lares.
 Est illi conjux, quæ te manibusque, sinuque,
 Excipiet, vel si pulverulentus eas.
 Hos tu seu pariter, sive hanc, illumve priorem
 Videris; hoc dices: Marcus avere jubet.
 Hoc satis est alios commendet epistola; peccat,
 Qui commendandum se putat esse suis.

V.

In mulierem deformem.

Formosam faciem nigro velamine celas;
 Sed non formoso corpore lædis aquas.
 Ipsam crede deam verbis tibi dicere nostris:
 Aut aperi faciem, vel tunicata lava.

V I.

Ad Marcellinum.

Lux tibi post Idus numeratur tertia Majas,
 Marcelline, tuis bis celebranda sacris.

Imputat ætherios ortus hæc prima parenti:
 Libat florentes hæc tibi prima genas.
 Magna licet dederit jucundæ munera vitæ,
 Plus nunquam patri præstitit illa dies.

V I I.

De sportula.

CEntum miselli jam valete quadrantes,
 Anteambulonis congiarium lassi,
 Quos dividebat balneator elixus.
 Quid cogitatis, ô fames amicorum?
 Regis superbi sportulæ recesserunt,
 Nihil stropharum est: jam salarium dandum est.

V I I I.

In Quinctum.

Thaïda Quinctus amat: quam Thaïda? Thaïda
 Iuscam;
 Unum oculum Thaïs non habet, ille duos.

I X.

In Cinnam.

Versiculos in me narratur scribere Cinna:
 Non scribit, cujus carmina nemo legit.

X.

In Philomusum.

Constituit, Philomuse, pater tibi millia bina
 Menstrua, perque omnes præstitit illa dies,
 Luxuriam premeret cum crastina semper egestas,
 Et vitii essent danda diurna tuis.
 Idem te moriens heredem ex affe reliquit &
 Exheredavit, te, Philomuse, pater,

X I.

Ad Quintum.

SI tua nec Thais, nec Iusca est, Quinte, puella;
 Cur in te factum distichon esse putas?
 Sed simile est aliquid; pro Laide Thaida dixi.
 Dic mihi, quid simile est, Thais & Hermione?
 Tu tamen es Quintus: mutemus nomen amantis;
 Si non vult Quintus Thaida, Sextus amet.

X I I.

In Fabullum.

Unguentum, fateor, bonum dedisti
 Convivis here, sed nihil scidisti.
 Res falsa est bene olere, & esurire.
 Qui non cœnat & ungitur, Fabulle,
 Hic verè mihi mortuus videtur.

X I I I.

In Næviam.

Dum non vis piscem, dum non vis carpere pullos,
 Et plus quàm patri, Næviam, parcis apro:
 Accusas, rumpisque coquum, tanquam omnia cruda
 Attulerit. Nunquam sic ego crudus ero.

X I V.

In Tuccium, de sportula.

Romam petebat esuritor Tuccius,
 Profectus ex Hispaniâ.
 Occurrit illi sportularum fabula:
 A ponte rediit Mulvio.

X V.

De Codro.

Plus credit nemo quàm totâ Codrus in urbe:
 Cùm sit tam pauper. Quomodò? cæcus amat.

XVI.

In cerdonem munerarium.

DAs gladiatores, futorum regule, cerdo,
 Quodque tibi tribuit, subula, sica rapit.
 Ebrius es: nec enim faceres id sobrius unquam,
 Ut velles corio ludere, cerdo, tuo.
 Lufisti, fatis est: sed te, mihi crede, memento
 Nunc in pelliculâ, cerdo, tenere tuâ.

XVII.

In Sabidium.

Circumlata diu mensis scriblita secundis
 Urebat nimio sæva calore manus.
 Sed magis ardebat Sabidi gula: protinùs ergo
 Sufflavit buccis terque quaterque fuis.
 Illa quidem tepuit, digitosque admittere visa est;
 Sed nemo potuit tangere: merda fuit.

XVIII.

Ad Maximum.

Perfrefixisse tuas quæsta est præfatio fauces.
 Cùm te excusaris, Maxime, quid recitas?

XIX.

De viperâ in ore ursæ abenea.

Proxima centenis ostenditur ursa columnis,
 Exornant fictæ quæ platanona feræ.
 Hujus dum patulos alludens tentat hiatus
 Pulcher Hylas, teneram merfit in ora manum,
 Vipera sed cæco scelerata latebat in ære,
 Vivebatque animâ deteriore fera.
 Non sensit puer esse dolos, nisi dente recepto
 Dum perit. O facinus falsa quod ursa fuit!

G

De Canio Rufo.

Dic, Musa, quid agat Canius meus Rufus?
 Utrumne chartis tradit ille victuris
 Legenda temporum acta Claudianorum?
 An quæ Neroni falsus adstruit scriptor?
 An æmulatur improbi jocos Phædri?
 Lascivus elegis, an severus heroïs?
 At in cothurnis horridus Sophocleis?
 An otiosus in scholâ pœtarum
 Lepôre tinctos Attico sales narrat?
 Hinc si recessit, porticum terit templi,
 An spatia carpit lentus Argonautarum?
 An delicatæ sole rursus Europæ
 Inter tepentes post meridiem buxos
 Sedet, ambulatve liber acribus curis?
 Titine thermis, an lavatur Agrippæ,
 An impudici balneo Tigillini?
 An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
 An Pollionis dulce curret ad Quartum?
 An æstuanteis jam profectus ad Bajas,
 Piger Lucrino nauclatur in stagno?
 Vis scire quid agat Canius tuus? ridet.

X X I.

In crudelem dominum.

Proscriptum famulus servavit fronte notatus;
 Non fuit hæc domini vita, sed invidia.

X X I I.

Ad Apicium.

Dederas, Apici, bis trecenties ventri,
 Et adhuc supererat centies tibi laxum.
 Hoc tu gravatus, ut famem & sitim ferre.
 Summâ venenum portione duxisti.
 Nihil est, Apici, te gulosius factum.

XXIII.

In quemdam invitatores.

OMnia cum retrò pueris obsonia tradas,
Cur non mensa tibi ponitur à pedibus?

XXIV.

De Haruspice hernioso.

Vite nocens rosâ stabat moriturus ad aras
Hircus, Bacche tuis victima grata sacris:
Quem Tuscus mactare deo cum vellet haruspex,
Dixerat agresti fortè, rudique viro,
Ut citò testiculos, sed acutâ falce secaret
Teter ut immundæ carnis abiret odor.
Ipse super virides aras luctantia pronus
Dum refecat cultro colla, premitque manu;
Ingens iratis apparuit hernia sacris:
Occupat hanc ferro rusticus, atque secat;
Hoc ratus antiquos sacrorum poscere ritus,
Talibus & fibris numina prisca coli.
Sic modò qui Tuscus fueras, nunc Gallus haruspex,
Dum jugulas hircum, factus es ipse caper.

XXV.

Ad Faustinum, de Sabineio rethore.

SI temperari balneum cupis fervens,
Faustine, quod vix Julianus intraret;
Roga, lavetur, Rhetorem Sabineium;
Neronianas hic refrigeret thermas.

XXVI.

In Candidum.

Prædia solus habes, & solus, Candide, nummos:
Aurea solus habes, myrrhina solus habes:
Massica solus habes, & Opimi Cæcuba solus:
Et cor solus habes, solus & ingenium:

Omnia solus habes ; nec me puta velle negare :
Uxorem sed habes , Candide , cum populo.

X X V I I.

In Gallum.

N Unquam me revocas , venias cùm sæpe vocatus :
Ignosco ; nullum si modò , Galle , vocas.
Invitas alios : vitium est utriusque ; quod ? inquis,
Et mihi cor non est , nec tibi , Galle , pudor.

X X V I I I.

In Nestorem.

A Uriculam Mario graviter miraris olere !
Tu facis hoc : garris , Nestor , in auriculam.

X X I X.

In Zoilum.

H As cum geminâ compede dedicat catenas ,
Saturne , tibi Zoilus , annullos priores.

X X X.

Ad Gargilianum.

S Portula nulla datur ; gratis conviva recumbis.
Dic mihi , quid Romæ , Gargiliane , facis ?
Unde tibi togula est , & fuscæ pensio cellæ ?
Unde datur quadrans ? unde vir es Chiones ?
Cum ratione licet dicas te vivere summa :
Quòd vivis , nullâ cum ratione facis.

X X X I.

Ad Rufinum.

S Unt tibi , confiteor , diffusi jugera campi ,
Urbanique tenent prædia multa Lares ;
Et servit dominæ numerosus debitor arcæ ,
Sustentatque tuas aurea mensa dapes.
Fastidire tamen noli , Rufine , minores :
Plus habuit Didymus , plus Philomelus habet.

XXXII.

In Matriniam.

NUm possim vetulam, quæris Matrinia? possum
Et vetulam; sed tu mortua, non vetula es.
Possum Hecubam, possum Niobem, Matrinia: sed si
Nondum erit illa canis, nondum erit illa lapis.

XXXIII.

Qualem puellam velit poëta.

Ingenuam malo: sed si tamen illa negetur,
Libertina mihi proxima conditio est,
Extremo est ancilla loco: sed vincet utramque,
Si facie nobis hæc erit ingenua.

XXXIV.

In Chionem.

Digna tuo cur sis, indignaque nomine, dicam.
Frigida es, & nigra es: non es, & es Chione.

XXXV.

De piscibus sculptis.

Artis Phidiacæ toreuma clarum,
Pisces adspicis! adde aquam, natabunt.

XXXVI.

Ad Fabianum.

Quòd novus & nuper factus tibi præstat amicus,
Hoc præstare jubes me, Fabiane, tibi.
Horridus ut primo semper te mane salutem;
Per mediumque trahat me tua fella lutum:
Lassus ut in thermas decimâ, vel seriùs, horâ
Te sequar Agrippæ, cùm laver ipse Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
Ut sim tiro tuæ semper amicitiae?
Hoc merui, Fabiane, toga tritaque, meaque,
Ut nondum credas me meruisse rudem?

G iij

In divites irascentes.

I Rasci tantum felices nostis amici.
Non bellè facitis : sed juvat hoc facere.

Ad Sextum.

Quæ te causa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte? quid aut speras, aut petis inde? refer.
Causas, inquis, agam Cicerone disertius ipso,
Atque erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit Atestinus causas, & Cajus: utrumque
Noras; sed neutri pensio tota fuit.
Si nihil hinc veniet, pangentur carmina nobis;
Audieris, dices esse Maronis opus.
Infans: omnes gelidis quicunque lacernis
Sunt ibi, Nasones, Virgilioque vides.
Atria magna colam: vix tres, aut quattuor ista
Res aluit; pallet cætera turba fame.
Quid faciam? suade: nam certum est vivere Romæ.
Si bonus es, casu vivere, Sexte, potes.

De Lycori.

Iliaco similem puerum, Faustine, ministro
Lusca Lycoris amat: quàm bene lusca videt?

In Thelesimum.

Mutua quòd nobis ter quinquagena dedisti
Ex opibus tantis, quas gravis arca premit:
Esse tibi magnus, Thelesine, videris amicus.
Tu magnus, quòd das? immò ego, quòd recipis.

X L I.

De lacertâ celatâ.

INferta phialæ Mentoris manu ducta
Lacerta vivit, & timetur argentum.

X L I I.

In Pollam.

LOmento rugas uteri quòd condere tentas,
Polla; tibi ventrem, non mihi labra linis.
Simpliciter pateat vitium fortasse pusillum:
Quod tegitur, majus creditur esse malum.

X L I I I.

In Lentinum.

MEntiris juvenem tinctis, Lentine, capillis;
Tam subito corvus, qui modò cyncus eras.
Non omneis falles; scit te Proserpina canum:
Personam capiti detrahet illa tuo.

X L I V.

In Ligurinum.

OCcurrit tibi nemo quòd libenter;
Quòd quacunq; venis, fuga est, & ingens
Circa te, Ligurine, solitudo:
Quid sit, scire cupis? nimis poëta es.
Hoc valdè vitium periculosum est.
Non tigris catulis citata raptis,
Non dipsas medio perusta sole,
Nec sis scorpius improbus timetur.
Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
Et stanti legis, & legis sedenti:
Currenti legis, & legis cacanti.
In thermas fugio, sonas ad aurem;
Piscinam peto, non licet natare;
Ad cœnam propero, tenes euntem;
Ad cœnam venio, fugas sedentem;

Lassus dormio, fuscitas jacentem.
 Vis, quantum facias mali, videre?
 Vir justus, probus, innocens timeris.

X L V.

In eundem.

Fugerit an mensas Phœbus cœnamque Thyestæ,
 Ignoro; fugimus nos, Ligurine, tuam.
 Illa quidem lauta est, dapibusque instructa superbis;
 Sed nihil omninò, te recitante, placet.
 Nolo mihi ponas rhombos, mullumve bilibrem;
 Nec volo boletos, ostrea nolo: tace.

X L V I.

Ad Candidum.

EXigis à nobis operam sine fine togatam.
 Non eo; libertum sed tibi mitto meum.
 Non est, inquis, idem: multo plus esse probabo.
 Vix ego lecticam subsequar, ille feret.
 In turbam incideris, cunctos umbone repellet:
 Invalidum est nobis, ingeniumque latus.
 Quidlibet in causâ narraveris; ipse tacebo:
 At tibi tergeminum mugiet ille sophos.
 Lis erit; ingenti faciet convitia voce:
 Esse pudor vetuit fortia verba mihi.
 Ergo nihil nobis, inquis, præstabit amicus?
 Quidquid libertus, Candide, non poterit.

X L V I I.

De Basso, ad Faustinum.

CApena grandi porta qua pluit gutta,
 Phrygiumque matris Almo qua lavat ferrum,
 Horatiorum qua viret sacer campus,
 Et qua pusilli fervet Herculis fanum,
 Faustine, plenâ Bassus ibat in rhedâ,
 Omnes beati copias trahens ruris.
 Illic videres frutice nobili caules,

Et utrumque porrum, sessilesque lactucas,
 Pigroque ventri non inutiles betas:
 Illic coronam pinguibus gravem turdis,
 Leporemque læsum Gallici canis dente,
 Nondumque victa lacteum faba porcum.
 Nec feriatus ibat ante carrucam,
 Sed tuta feno cursor ova portabat.
 Urbem petebat Bassus? immò rus ibat.

X L V I I I.

In Ollum.

PAUPERIS exstruxit cellam, sed vendidit Ollus
 Prædia: nunc cellam pauperis Ollus habet.

X L I X.

In invitatores.

VEJENTANA mihi misces, tibi Massica ponis:
 Olfacere hæc malo pocula, quàm bibere.

L.

Ad Ligurinum.

HÆC tibi, non alia, est ad cænam causa
 vocandi,
 Versiculos recites ut, Ligurine, tuos.
 Deposui soleas: affertur protinùs ingens
 Inter lactucas, oxygarumque liber.
 Alter porrigitur, dum fercula prima morantur.
 Tertius est, nec adhuc mensa secunda venit.
 Et quartum recitas, & quintum denique librum.
 Putidus est, toties si mihi ponis aprum.
 Quòd si non scombris scelerata poemata donas:
 Cænabis solus jam, Ligurine, domi.

L I.

Ad Gallam.

CUM faciem laudo, cùm miror crura, manusque;
 Dicere, Galla, soles: nuda placebo magis,

Et semper vitas communia balnea nobis.

Numquid, Galla, times, ne tibi non placeam?

L I I.

In Tongilianum.

EMta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducenis:
Abstulit hanc nimium casus in urbe frequens.
Collatum est decies: rogo, non potes ipse videri
Incendisse tuam, Tongiliane, domum?

L I I I.

Ad Chloen.

ET vultu poteram tuo carere:
Et collo, manibusque, cruribusque;
Et mammis, natibusque, clunibusque;
Et, ne singula persequi laborem,
Tota te poterant, Chloë, carere.

L I V.

Ad Gallam.

CUm dare non possim, quod poscis, Galla,
rogantem.
Multo simplicius, Galla, negare potes.

L V.

In Gelliam.

QUod quacunq̄ venis, Cosmum migrare
putamus,
Et fluere excusso cinnama fusa vitro:
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
Scis, puto, posse meum sic bene olere canem.

L V I.

De Cisternâ Ravennate.

SIt cisterna mihi, quàm vinea, malo Ravennæ;
Cum possim multo vendere pluris aquam.

LVII.

De Eadem.

CAllidus imposuit nuper mihi copo Ravennæ:
 Cùm peterem mixtum, vendidit ille merum.

LVIII.

Ad Bassum, de villa Faustini.

BAjana nostri villa, Basse, Faustini,
 Non otiosis ordinata myrtetis,
 Viduaque platano, tonsilique buxeto,
 Ingrata lati spatia detinet campi:
 Sed rure vero, barbaroque lætatur.
 Hic facta premitur angulo Ceres omni,
 Et multa fragrat testa senibus autumnis.
 Hic post Novembres, imminente jam Brumâ,
 Seras putator horridus refert uvas.
 Truces in altâ valle mugiunt tauri,
 Vitulusque inermi fronte prurit in pugnam.
 Vagatur omnis turba sordidæ cortis;
 Argutus anser, gemmeique pavones,
 Nomenque debet quæ rubentibus pennis;
 Et picta perdix, Numidicæque guttatæ,
 Et impiorum Phasiana Colchorum,
 Rhodias superbi feminas premunt galli;
 Sonantque turres plausibus columbarum;
 Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.
 Avidi sequuntur villicæ sinum porci,
 Matremque plenam mollis agnus exspectat,
 Cingunt serenum lactei focum vernæ,
 Et larga festos lucet ad lares silva.
 Non segnis albo pallet otio caupo;
 Nec perdit oleum lubricus palæstrita;
 Sed tendit avidis rete subdolum turdis,
 Tremulâve captum lineâ trahit piscem.

Aut impeditam cassibus refert damam.
 Exercet hilares facilis hortus urbanos,
 Et pædagogo non iubente lascivi
 Parere gaudent villico capillati;
 Et delicatus opere fruitur eunuchus.
 Nec venit inanis rusticus saluator,
 Fert ille ceris cana cum suis mella,
 Metamque lactis: Saffinate de silva
 Somniculosos ille porrigit glires;
 Hic vagientem matris hispidæ fœtum,
 Alius coactos non amare capones.
 Et dona matrum vimineo ferunt textor
 Grandes proborum virgines colonorum.
 Facto vocatur lætus opere vicinus;
 Nec avara servat crastinas dapes mensa:
 Vescuntur omnes, ebrioque non novit
 Satur minister invidere convivæ.
 At tu sub urbe possides famem mundam,
 Et turre ab altâ prospicis meras laurus,
 Furem Priapo non timente securus.
 Et vinitorem farre pascis urbano,
 Pictamque, portas otiosus ad villam
 Olus, ova, pullos, poma, caseum, mustum.
 Rus hoc vocari debet, an domus longè?

L I X.

De sutore & fullone.

Sutor cerdo dedit tibi, culta Bononia, munus:
 Fullo dedit Mutinæ; nunc ubi caupo dabit?

L X.

In Ponticum.

Cum vocor ad cœnam, non jam venalis, ut antè,
 Cur mihi non eadem, quæ tibi, cœna datur?
 Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino:

EPIGRAMMAT. LIB. III. 85

Sumitur inciso mytilus ore mihi.
Sunt tibi boleti; fungos ego fumo fuillos.
Res tibi cum rhombo est: at mihi cum sparulo,
Cereus immodicis turtur te clunibus implet;
Ponitur in caveâ mortua pica mihi.
Cur sine te cœno, cum tecum, Pontice, cœnem?
Sportula quod non est, profit; edamus idem.

L X I.

In Cinnam.

Esse nihil dicis, quidquid petis, improbe Cinna:
Si nil, Cinna, petis, nil tibi, Cinna, nego.

L X I I.

In Quinctum.

Centenis quod emis pueros, & sæpe ducenis;
Quod sub rege Numa condita vina bibis;
Quod constat decies tibi non spatiosa suppellex;
Libra quod argenti millia quinque rapit:
Aurea quod fundi pretio carruca paratur:
Quod pluris mula est, quam domus emta tibi,
Hæc animo credis magno te, Quincte, parare?
Falleris: hæc animus, Quincte, pusillus emit.

L X I I I.

In Cotilum.

Cotile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi,
Audio: sed quid sit, dic mihi, bellus homo.
Bellus homo est, flexos qui digerit ordine crines;
Balsama qui semper, cinnama semper olet:
Cantica qui Nili, qui Gaditana susurrat:
Qui movet in varios brachia vulsa modos;
Inter femineas tota qui luce cathedras
Desidet, atque aliqua semper in aure sonat:

Qui legit hinc illinc missas, recipitque tabellas:
 Pallia vicini qui refugit cubiti:
 Qui scit, quam quis amet: qui per convivia currit:
 Hirpini veteres qui bene novit avos.
 Quid narras? hoc est, hoc est homo, Cotile Bellus?
 Res prætricrosa est, Cotile, bellus homo.

L X I V.

De Canio Ruso, ad Cassianum.

Sirenas, hilarem navigantium pœnam,
 Blandasque mortes, gaudiumque crudele,
 Quas nemo quondam deserebat audiras,
 Fallax Ulysses dicitur reliquisse.
 Non miror: illud, Cassiane, mirarer,
 Si fabulantem Canium reliquisset.

L X V.

Ad Diadumenum.

Quod spirat tenerâ malum mordente puella:
 Quod de Corycio quæ venit aura croco:
 Vinca quod primis floret cum cana racemis:
 Gramina quod redolent, quæ modo carpsit ovis:
 Quod myrtus, quod messor Arabs, quod succina
 trita;
 Pallidus Eoo thure, quod ignis olet:
 Gleba quod æstivo leviter cum spargitur imbri:
 Quod madidas nardo sparsa corona comas:
 Hoc tua, sæve puer Diadumene, basia fragrant,
 Quid, si tota dares, illa sine invidiâ?

L X V I.

In M. Antonium, de Ciceronis cæde.

Par scelus admisit Phariis Antonius armis:
 Abscidit vultus ensis uterque sacros.
 Illud, laurigeros ageres cum læta triumphos;

Hoc tibi, Roma, caput, cum loquereris, erat,
 Antonî tamen est pejo, quam caussa Pothini;
 Hic facinus domino præstitit, ille sibi.

L X V I I.

De pigris nautis.

Cessatis, pueri, nihilque môstis,
 Vatreño Rasinaque pigriores;
 Quorum per vada tarda navigantes,
 Lentos figitis ad celeusma remos.
 Jam prono Phaëtonte sudat Æthon,
 Exarsitque dies, & horâ lassos
 Interjungit equos meridianâ.
 At vos tam placidas vagi per undas
 Tutæ luditis otium carinæ.
 Non nautas puto vos, sed Argonautas.

L X V I I I.

Ad castam matronam.

Huc est usque tibi scriptus, matrona, libellus.
 Cui sint scripta rogas interiora? mihi.
 Gymnasium, thermæ, stadium est hac parte: recede,
 Exuimur; nudos parce videre viros.
 Hic jam deposito post vina rosasque pudore,
 Quid dicat, nescit faucia Terpsichore.
 Schemate nec dubio, sed apertè nominat illam,
 Quam recipit sexto mense superba Venus;
 Custodem medio statuit quam villicus horto;
 Opposita spectat quam proba virgo manu.
 Si bene te novi, longum jam lassa libellum
 Ponebas; totum nunc studiosa legis.

L X I X.

Ad Cosconium.

Omnia quòd scribis castis epigrammata verbis,
 Inque tuis nulla est mentula carminibus;
 Admiror, laudo; nihil est te sanctius uno:

At mea luxuriâ pagina nulla vacat.
 Hæc igitur nequam juvenes, facilesque puellæ,
 Hæc senior, sed quem torquet amica, legat.
 At tua, Cosconi, venerandaque, sanctaque verba
 A pueris debent, virginibusque legi.

L X X.

Ad Scævinum.

Mechus es Aufidiæ, qui vir, Scævine, fuisti:
 Rivalis fuerat qui tuus, ille vir est.
 Cur aliena placet tibi, cui sua non placet uxor?
 Nunquid securus non potes arrigere?

L X X I.

In Nævolum.

Mentula cum doleat puero; tibi, Nævole, culus:
 Non sum divinus, sed scio quid facias,

L X X I I.

Ad Saufejam.

Vis futui, nec vis mecum, Saufeja, lavari.
 Nescio, quod magnum suspicer esse nefas,
 Aut tibi pannosæ pendent à pectore mammæ:
 Aut sulcos uteri prodere nuda times:
 Aut infinito lacerum patet inguen hiatu:
 At aliquid cunni prominet ore tui.
 Sed nihil est horum; credo, pulcherrima auda es,
 Si verum est, vitium pejus habes: fatua es,

L X X I I I.

In Phæbum.

Dormis cum pueris mutoniatis,
 Et non stat tibi, Phœbe, quod stat illis,
 Quid vis me, rogo Phœbe, suspicari?
 Mollem credere te virum volebam:
 Sed rumor negat esse te cinædum.

LXXIV.

LXXIV.

In Gargilianum.

P Silothro faciem levas & dropace calvam.
 Nunquid tonsorem, Gargiliane, times?
 Quid facient ungues? nam certè non potes illos
 Resina, Veneto nec refecare luto.
 Desine, si pudor est, miseram traducere calvam:
 Hoc fieri cunno, Gargiliane, solet.

LXXV.

Ad Lupercum.

S Tare, Luperce, tibi jam pridem mentula desit:
 Luctaris demens tu tamen arrigere.
 Sed nihil erucæ faciunt, bulbique salaces;
 Improba nec profunt jam satureja tibi.
 Cœpisti puras opibus corrumpere buccas.
 Sic quoque non vivit sollicitata Venus.
 Mirari satis hoc quisquam, vel credere possit,
 Quæ non stat, magno stare, Luperce, tibi?

LXXVI.

In Bassum.

A rrigis ad vetulas, fastidis, Bassè, puellas;
 Nec formosa tibi, sed moritura placet.
 Hic, rogo, non furor est, non est hæc mentula
 demens;
 Cùm possis Hecubam, non potes Andromachen.

LXXVII.

In Baticum.

N Ec nullus, nec te delectat, Bætice, turdus;
 Nec lepus est unquam, nec tibi gratus aper.
 Nec te liba juvant, nec sectæ quadra placentæ;
 Nec Lybye mittit, nec tibi Phasis aves.
 Capparin, & putri cepas alece natantes,
 Et pulpam dubio de petasone voras.

H

Teque juvant gerres, & pelle melandrya cana;
 Refinata bibis vina, Falerna fugis.
 Nescio, quod stomachi vitium secretius esse
 Suspicer. Utque enim, Bætice, saprofagis?

L X X V I I I.

Ad Paullinum.

Mixisti corrente semel, Paulline, carina.
 Meiere vis iterum? jam Palinurus eris.

L X X I X.

In Sertorium.

Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes:
 Hunc ego, cum futuit, non puto perficere.

L X X X.

Ad Apicium.

De nullo quæreris, nulli maledicis, Apici;
 Rumor ait, linguæ te tamen esse malæ.

L X X X I.

In Bæticum Gallum, fellatorem.

Quid cum fœmineo tibi, Bætice Galle, barathro?
 Hæc debet medios lambere lingua viros.
 Abscissa est quare Samia tibi mentula testa,
 Si tibi tam gratus, Bætice, cunnus erat?
 Castrandum caput est: nam sis licet inguine Gallus,
 Sacra tamen Cybeles decipis; ore vir es.

L X X X I I.

In Zoilum.

Conviva quisquis Zoili potest esse,
 Summcœnianas cœnet inter uxores,
 Curtaque Ledæ sobrius bibat testa:
 Hoc esse levius, puriusque contendo.
 Jacet occupato galbinatus in lecto,
 Cubitisque trudit hinc & inde convivas,

Effultus ostro, sericisque pulvinis.
 Stat exolerus, suggeritque ructanti
 Pinnae rubentes, cuspidisque lentisci;
 Et æstuanti tenue ventilat frigus
 Supina prasino concubina flabello;
 Fugatque muscas myrthea puer virga
 Percurrit agili corpus arte tractatrix,
 Manumque doctam spargit omnibus membris.
 Digni crepantis signa novit eunuchus,
 Et delicatæ fuscitator urinæ
 Domini bibentis ebrium regit penem.
 At ipse retrò flexus ad pedum turbam
 Inter catellas anserum extra lambentes
 Partitur apri glandulas palæstritis,
 Et concubino turturum nates donat;
 Ligurumque nobis saxa cum ministrantur,
 Vel cocta fumis multa Massilitanis,
 Opimianum morionibus nectar
 Crystallinisque myrrhinisque propinat.
 Et Cosmianis ipse fufus ampullis,
 Non erubescit murice aureo nobis
 Dividere mœchæ pauperis capillare.
 Septunce multo deinde perditus stertit:
 Nos accubamus, & silentium ronchis
 Præstare jussi, nutibus propinamus.
 Hos Malchionis patimur improbi fastus,
 Nec vindicare, Rufe, possumus: fellat.

L X X X I I I.

In Coclitem.

UT faciam breviora mones epigrammata, Cocles;
 Fac mihi, quòd Chione: non potui brevius.

L X X X I V.

In Tongilionem.

Quid narrat tua mœcha? non puellam
 Dixi, Tongilion: quid ergo? linguam.

H ij

In sævum maritum.

Quis tibi persuasit nares abscindere mœcho?
 Non hac peccatum est parte, marite, tibi.
 Stulte, quid egisti? nihil hîc tua perdidit uxor,
 Cùm sit salva sui mentula Deiphobi.

L X X X V I.

Ad castam marronam.

NE legeres partem lascivi, casta, libelli,
 Prædixi, & monui, tu tamen, ecce, legis.
 Sed si Panniculum, si spectas, casta, Latinum:
 Non sunt hæc mimis improbiora; lege.

L X X X V I I.

In Chionem.

NArrat te rumor, Chione, nunquam esse fututam,
 Atque nihil cunno purius esse tuo.
 Tecta tamen non hac, qua debes, parte lavaris:
 Si pudor est, transfer subligar in faciem.

L X X X V I I I.

In fratres fellatores.

Sunt gemini fratres; diversa sed inguina lingunt.
 Dicite, dissimiles sint magis, an similes?

L X X X I X.

Ad Phœbum.

UTere lactucis, & mollibus utere malvis:
 Nam faciem durum, Phœbe, cacantis habes.

X C.

De Galla.

Vult, non vult dare Galla mihi; nec dicere
 possum,
 Quod vult, & non vult, quid sibi Galla velit.

XCI.

De Mifitio.

CUm peteret patriæ Mifitius arva Ravennæ,
 Semiviro Cybeles cum grege junxit iter.
 Huic comes hærebat domini fugitivus Achilles,
 Insignis formâ nequitiâque puer.
 Hoc steriles sensere viri; qua parte cubaret,
 Quærunt; sed tacitos sensit & ille dolos.
 Mentitur; credunt: somni post vina petuntur;
 Continuò ferrum noxia turba rapit,
 Exciduntque senem, spondæ qui parte jacebat:
 Namque puer pluteo vindice tutus erat.
 Suppositam fama est quondam pro virgine cervam;
 At nunc pro cervo mentula supposita est.

XCII.

Ad Gallum.

UT patiar mæchum rogat uxor, Galle; sed unum
 Huic ego, non oculos eruo, Galle, duos.

XCIII.

In Vetustillam.

CUm tibi trecenti consules, Vetustilla,
 Et tres capilli, quatuorque sint dentes,
 Pectus cicadæ, crusculumque formicæ:
 Rugosiorum cum geras stola frontem,
 Et araneorum cassibus pares mammas:
 Cum comparata rictibus tuis ora
 Niliacus habeat crocodilus angusta,
 Meliusque ranæ garriant Ravennates;
 Et Adrianus dulcius culex cantet,
 Videasque quantum noctuæ vident mane,
 Et illud oleas, quod viri capellarum;
 Et anatis habeas orropygium macræ,
 Senemque Cynicum vincat osseus cunnus:
 Cum te lucerna balneator extincta

Admittat inter buſtuarias mœchas :
 Cùm Bruma menſem ſit tibi per Auguſtum,
 Regelare nec te peſtilentia poſſit ;
 Audes ducentas nuptum ire poſt mortes,
 Virumque demens cineribus tuis quæris
 Prurire. Quid ! ſarrire ſi velit faxum ;
 Quis conjugem te, quis vocabit uxorem,
 Philomelus aviam quam vocaverat nuper ?
 Quòd ſi cadaver exigis tuum ſcalpi ;
 Sternatur à Coricle clinico lectus,
 Thalaffionem qui tuum decet ſolus ;
 Uſtorque tedas præferat novæ nuptæ.
 Intrare in iſtum ſola fax poteſt cunnum.

X C I V.

In Ruſum.

Eſſe negas coctum leporem, poſciſque flagella :
 Mavis, Ruſe, coquum ſcindere, quàm leporem.

X C V.

In Nævolum.

Nunquam dicis ave, ſed reddis, Nævole, ſemper.
 Quod prior & corvus dicere sæpe ſolet.
 Cur hoc exſpectes à me, rogo, Nævole, dicas :
 Nam, puto, nec melior, Nævole, nec prior es.
 Præmia laudato tribuit mihi Cæſar uterque,
 Natorumque dedii jura paterna trium.
 Ore legor multo, notumque per oppida nomen
 Non exſpectato dat mihi fama rogo.
 Eſt & in hoc aliquid ; vidit me Roma tribunum ;
 Et ſedeo qua te ſuſcitat Oceanus.
 Quot mihi Cæſareo facti ſunt munere cives,
 Nec famulos totidem ſuſpicio eſſe tibi.
 Sed pædicaris ; ſed pulchrè, Nævole, ceyes :
 Jam jam tu prior es, Nævole : vincis ; ave.

XCVI.

In Gargilium.

Lingis, non futuis meam puellam,
Et garris quasi mœchus, & fututor.
Si te prendero, Gargili, tacebis.

XCVII.

In Sabellum.

Sit culus tibi quàm macer, requiris?
Pædicare potes, Sabelle, culo.

XCVIII.

Ad Rufum.

Ne legat hunc Chione, mando tibi, Rufe, libellum,
Carminè læsa meo est, lædere & illa potest.

XCIX.

Ad Cerdonem.

Irasci nostro non debes, cerdo, libello.
Ars tua, non vita est carminè læsa meo.
Innocuos permittite sales; cur ludere nobis
Non liceat, licuit si jugulare tibi?

C.

Ad Rufum.

Cursorem sextâ tibi, Rufe, remisimus horâ,
Carmina quem madidum nostra tulisse reor:
Imbribus immodicis cœlum nam fortè ruebat.
Non aliter mitti debuit iste liber.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER IV.

EPIGRAMMA PRIMUM.

De natali Cæsaris.

CÆSARIS alma dies, & luce sacratior illa,
 Conscia Dictæum qua tulit Ida Jovem,
 Longa precor, Pylioque veni numerosior ævo;
 Semper & hoc vultu, vel meliore, nite.
 Hic colat Albano Tritonida multus in auro,
 Perque manus tantas plurima quercus eat.
 Hic colat ingenti redeuntia seculæ lustræ,
 Et quæ Romuleus sacra Terentus habet.
 Magna quidem, Superi, petimus; sed debita terris,
 Pro tanto quæ sunt improba vota Deo?

I I.

De Horatio spectaculorum die indecenter vestito.

Spectabat modò solus inter omneis
 Nigris munus Horatius lacernis,
 Cùm plebs, & minor ordo, maximusque
 Sancto cum Duce candidus federet.
 Toto nix cecidit repentè cælo:
 Albis spectat Horatius lacernis.

I I I.

De nivibus ejusdem diei.

Adspice quam densum tacitarum vellus aquarum
 Defluat in vultus Cæsaris, inque sinus.
 Indulget tamen ille Jovi, nec vertice moto
 Concretas

Concretas pigro frigore ridet aquas,
 Sidus Hyperborei solitus lassare Bootæ,
 Et madidis Helicen dissimulare comis.
 Qui siccis lascivit aquis, & ab æthere ludit;
 Suspikor has pueri Cæsaris esse nives.

I V,

In Bassam.

Q UOD siccæ redolet palus lacunæ,
 Crudarum nebulæ quod Albularum,
 Piscinæ vetus aura quod marinæ.
 Quod pressa piger hircus in capella,
 Lassi Bardiacos quod evocati,
 Quod his murice vellus inquinatum,
 Quod jejuniâ Sabbatariorum;
 Mæstorum quod anhelitus reorum,
 Quod spurcæ moriens lucerna Ledæ,
 Quod ceromata fæce de Sabinâ,
 Quod vulpis fuga, viperæ cubile,
 Mallem, quàm quod oles, olere Bassa,

V.

Ad Fabianum.

V Ir bonus, & pauper, linguâque & pectore verus,
 Quid tibi vis, urbem qui, Fabiane, petis?
 Qui nec leno potes, nec commessator haberi,
 Nec pavidos tristi voce citare reos:
 Nec potes uxorem cari corrumpere amici:
 Nec potes argentes arrigere ad vetulas:
 Vendere nec vanos circum pallatia fumos:
 Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphiro.
 Unde miser vives, homo fidus, certus amicus?
 Hoc nihil est. Nunquam sic Philomelus eris,

I

In Malisianum.

CRedi virgine castior pudicâ,
 Et frontis teneræ cupis videri,
 Cùm sis improbior, Malisiane,
 Quàm qui compositos metro Tibulli,
 In Stellæ recitat domo libellos.

V I I.

Ad Hyllum.

CUr here quod dederas, hodie, puer Hyllè,
 negasti?
 Durus tam subitò, qui modò mitis eras?
 Sed jam caussaris barbamque, annosque, pilosque.
 O nox quàm longa es, quæ facis una senem!
 Quid nos derides? here qui puer, Hyllè, fuisti,
 Dic nobis, hodie quâ ratione vir es?

V I I I.

Ad Euphemum..

PRima salutantes atque altera conterit hora:
 Exercet raucos tertia caussidicos:
 In quintam varios extendit Roma labores;
 Sexta quies lassis, septima finis erit.
 Sufficit in nonam nitidis octava palæstris:
 Imperat excelsos frangere nona toros.
 Hora libellorum decima est, Eupheme, meorum,
 Temperat ambrosias cùm tua cura dapes;
 Et bonus ætherio laxatur nectare Cæsar,
 Ingentique tenet pocula parca manu.
 Tunc admitte jocos: gressu timet ire licenti
 Ad matutinum nostra Thalia Jovem.

I X.

In Fabullam.

SOtæ filia clinici, Fabulla,
Deserto sequeris Clitum marito,
Et donas & amas, ἔχεις ἀσώτως.

X.

Faustino librum mittit.

DUm novus est, neque adhuc rasâ mihi fronte
libellus;
Pagina dum tangi non bene sicca timet;
I puer, & caro perfer leve munus amico,
Qui meruit nugas primus habere meas.
Curre, sed instructus; comitetur Punica librum
Spongia: muneribus convenit illa meis.
Non possunt nostros multæ, Faustine, lituræ
Emendare jocos: una litura potest.

X I.

In Ant. Saturninum.

DUm nimiùm vano tumefactus nomine gaudes,
Et Saturninum te miser esse pudet:
Impia Parrhasiâ movisti bella sub ursâ,
Qualia qui Phariæ conjugis arma tulit.
Excideratne adeò fatum tibi nominis hujus,
Obruit Aëiaci quod gravis ira freti?
An tibi promisit Rhenus, quod non dedit illi
Nilus; & Arctoï plus licuisset aquis?
Ille etiam nostris Antonius occidit armis,
Qui tibi collatus, perfide, Cæsar erat.

X I I.

In Thaidem.

Nulli, Thai, negas; sed si te non pudet istud,
Hoc saltem pudeat, Thai, negare nihil.

I ij

XIII.

Ad Rufum, de nuptiis Pudentis & Claudia Peregrina.

Claudia, Rufe, meo nubit Peregrina Pudenti;
 Maeste esto tedis, ô Hymenæ, tuis.
 Tam bene rara suo miscentur cinnama nardo;
 Massica Theseis tam bene vina favis.
 Nec melius teneris junguntur vitibus ulmi;
 Nec plus lotus aquas, littora myrtus amat.
 Candida perpetuo reside Concordia lecto;
 Tamque pari semper fit Venus æqua jugo.
 Diligat illa senem quondam: sed & ipsa marito,
 Tunc quoque cum fuerit, non videatur anus.

XIV.

Ad Silium Italicum.

Sili Castalidum decus sororum,
 Qui perjuriam barbari furoris
 Ingenti premis ore, perfidosque
 Astus Hannibalis, levesque Pœnos
 Magnis cedere cogis Africanis;
 Paullum sepositâ severitate,
 Dum blandâ vagus aleâ December
 Incertis sonat hinc & hinc fritillis,
 Et ludit Pora nequiore talo;
 Nostris omnia commoda Camœnis.
 Nec torvâ lege fronte, sed remissâ
 Lascivis madidos jocis libellos.
 Sic forsitan tener ausus est Catullus
 Magno mittere passerem Maroni.

XV.

Ad Cæcilianum.

Mille tibi nummos hesternâ nocte roganti
 In sex aut septem, Cæciliane, dies,
 Non habeo, dixi: sed tu caussatus amici
 Adventum, lancem paucaque vasa rogas.

EPIGRAMMAT. LIB. IV. 101
Stultus es? an stultum me credis, amice? negavi
Mille tibi nummos: millia quinque dabo?

XVI.

In Gallum.

PRivignum non esse tuæ te, Galle, novercæ
Rumor erat, conjux dum fuit illa patris.
Non tamen hoc poterat vivo genitore probari.
Jam nusquam pater est, Galle, noverca domi est.
Magnus ab infernis revocetur Tullius umbris,
Et te defendat Regulus ipse licet:
Non potes absolvi; nam quæ non desinit esse
Post patrem, nunquam, Galle, noverca fuit.

XVII.

Ad Paullum.

FAcere in Lyciscam, Paulle, me jubes versus.
Quibus illa lectis rubeat, & sit irata.
O Paulle, malus es: irrumare vis solus.

XVIII.

De puero stillicidii glacie jugulato.

Qua vicina pluit Vipsanis porta columnis,
Et madet assiduo lubricus imbre lapis,
In jugulum pueri, qui roscida testa subibat,
Decidit hyberno prægravis unda gelu.
Cumque peregisset miseri crudelia fata,
Tabuit in calido vulnere mucro tener.
Quid non sæva sibi voluit Fortuna licere?
Aut ubi mors non est, si jugulatis aquæ?

XIX.

De endromide.

HAnc tibi Sequanicæ pinguem textricis alunnam,
Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet;
Sordida, sed gelido non aspernanda Decembri
Dona, peregrinam mittimus endromida.

I iij

Seu lentum ceroma teris ; tepidumve trigona ,
 Sive harpasta manu pulverulenta rapis ;
 Plumea seu laxi partiris pondera follis ;
 Sive levem cursu vincere quæris Atham ;
 Ne madidos intret penetrabile frigus in artus ,
 Neve gravis subitâ te premat Iris aquâ ;
 Ridebis ventos hoc munere testus , & imbres :
 Nec sic in Tyriâ sindone tutus eris.

X X.

De Cærellia & Gellia.

Dicit se vetulam , cùm sit Cærellia puppa :
 Puppam se dicit Gellia , cùm sit anus.
 Ferre nec hanc possis , possis , Coline , nec illam :
 Altera ridicula est , altera putidula.

X X I.

De Selio.

Nillos esse deos , inane cœlum
 Affirmat Selius , probatque ; quòd se
 Factum , dum negat hoc , videt beatum.

X X I I.

De Cleopatra.

Primos passa toros , & adhuc placanda marito ,
 Merferat in nitidos se Cleopatra lacus ,
 Dum fugit amplexus ; sed prodidit unda latentem :
 Lucebat totis cùm tegetetur aquis.
 Candida sic puro numerantur lilia vitro :
 Sic prohibet tenuis gemma latere rosas.
 Infilui , mersusque vadis luctantia carpsi
 Bassa : perspicuæ plus vetuistis aquæ.

X X I I I.

De Brutiano.

Dum tu lenta nimis , diuque quæris ,
 Quis primus tibi , quisve sit secundus ;

Grajum quisve epigramma comparabit ;
 Palmam Callimachus, Thalia, de se
 Facundo dedit ipse Brutiano.
 Qui si Cecropio satur lepore,
 Romanæ sale luserit Minervæ:
 Illi me facias, precor, secundum.

X X I V.

De Lycori, ad Fabianum.

O Mnes, quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas
 Extulit: uxori fiat amica meæ!

X X V.

De litoribus Altinii & Aquileiæ.

Æ Mula Bajanis Altini litora villis,
 Et Phaetontei conscia silva rogi,
 Quæque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
 Nupsit ad Euganeos sola puella lacus;
 Et tu Ledæo felix Aquileja Timavo,
 Hic ubi septenas Cyllarus hausit aquas;
 Vos eritis nostræ portus, requiesque senectæ,
 Si juris fuerint otia nostra sui.

X X V I.

Ad Posthumum.

Q Uòd te manè domi toto non vidimus anno,
 Vis dicam, quantum, Posthume, perdiderim?
 Tricenos, puto, bis; vicanos ter, puto, nummos.
 Ignoscas: rogulam, Posthume, pluris emo.

X X V I I.

Ad Casarem.

S Æpe meos laudare soles, Auguste, libellos.
 Invidus, ecce, negat: non minus ergo soles.
 Quid, quòd honorato non solâ voce dedisti,
 Non alius poterat quæ dare dona mihi?

I iv

Ecce iterum nigros corrodit lividus unguis.
Da, Cæsar, tanto tu magis ut doleat.

X X V I I I.

De Chloë.

DOnasti tenero, Chloë, Luperco
Hyspanas, Tyriasque, coccinasque
Et lotam tepido togam Galeo,
Indos sardonichas, Scythas smaragdos,
Et centum dominos novæ monetæ;
Et quidquid petit usque & usque donas:
Væ glabraria, væ tibi misella:
Nudam te statuet tuus Lupercus.

X X I X.

Ad Pudentem.

Obstat, care Pudens, nostris sua turba libellis;
Lectoremque frequens lassat & implet opus.
Rara juvant: primis sic major gratia pomis;
Hibernæ pretium sic meruere rosæ.
Sic spoliatricem commendat fastus amicam;
Janua nec juvenem semper aperta tenet.
Sapius in libro memoratur Persius uno,
Quàm levis in totâ Marsus Amazonide.
Tu quoque de nostris releges quemcunque libellis,
Esse puta solum: sic tibi pluris erit.

X X X.

De piscibus Bajanis.

BAjano procul à lacu monemus,
Piscator, fuge, ne nocens recedas.
Sacris piscibus hæ natantur undæ,
Qui norunt dominum, manumque lambunt
Illam, quâ nihil est in orbe majus.
Quid, quòd nomen habent, & ad magistrî
Vocem quisque sui venit citatus?

Hoc quondam Lybis improbus profundo,
 Dum prædam calamo tremente ducit,
 Raptis luminibus repentè cæcus
 Captum non potuit videre piscem;
 Et nunc sacrilegos perosus hamos,
 Bajanos sedet ad lacus rogator.
 At tu, dum potes, innocens recede,
 Jactis simplicibus cibus in undas;
 Et pisces venerare dedicatos.

X X X I.

Ad Hippodamum.

Quòd cupis in nostris dicitque, legique libellis,
 Et nonnullus honos creditur esse tibi:
 Ne valeam, si non res est gratissima nobis,
 Et volo te chartis inseruisse meis.
 Sed tu nomen habes aversâ fronte sororum
 Impositum, mater quod tibi dura dedit:
 Quod nec Melpomene, quod nec Polyhymnia possit,
 Nec pia cum Phœbo dicere Calliope.
 Ergo aliquod gratum Musis tibi nomen adopta,
 Non semper bellè dicitur Hippodamus.

X X X I I.

De ape electro inclusâ.

Et latet, & lucet Phaëthontide condita gutta,
 Ut videatur apes nectare clusa suo.
 Dignum tantorum pretium tulit illa laborum:
 Credibile est ipsam sic voluisse mori.

X X X I I I.

Ad Sofibianum.

Plena laboratis habeas cùm scrinia libris,
 Emittere quare, Sofibiane, nihil?
 Edent heredes, inquis, mea carmina: quando
 Tempus erat jam te, Sofibiane, legi.

XXXIV.

Ad Attalum.

Sordida cum tibi fit, verum tamen, Attale, dixit,
Quisquis te niveam dixit habere togam.

XXXV.

De pugna damarum.

Frontibus adversis molles concurrere damas
Vidimus, & fati forte jacere pari.
Spectavere canes prædam; stupuitque superbus
Venator, cultro nil superesse suo.
Unde leves animi tanto caluere furore?
Sic pugnant tauri, sic cecidere viri.

XXXVI.

Ad Olum.

Cana est barba tibi, nigra est coma: tingere barbam
Non potes, hæc causa est; sed potes, Ole, comam.

XXXVII.

Ad Afrum.

Centum Coranus, & ducenta Mancinus,
Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
Decies Sabinus, alterumque Serranus:
Ex insulis, fundisque tricies soldum,
Ex pecore redeunt ter ducena Parmensi;
Totis diebus, Afer, hoc mihi narras;
Et teneo melius ista, quam meum nomen.
Numeres oportet aliquid, ut pati possim:
Quotidianam refice nauseam nummis.
Audire gratis, Afer, ista non possum.

XXXVIII.

Ad Gallam.

Galla, nega; satiatur amor, nisi gaudia torquent:
Sed noli nimium, Galla, negare diu.

XXXIX.

Ad Charinum.

Argenti genus omne comparasti ;
 Et solus veteres Myronis artes,
 Solus Praxitelis manus, Scopæque,
 Solus Phidiaci toreuma cæli,
 Solus Mentoreos habes labores.
 Nec defunt tibi vera Grantiana,
 Nec quæ Callaïco linuntur auro,
 Nec mensis anaglypta de paternis.
 Argentum tamen inter omne, miror,
 Quare non habeas, Charine, purum.

XL.

Ad Posthumum.

Atria Pisonum stabant cum stemmate toto,
 Et docti Senecæ ter numeranda domus ;
 Prætulimus tantis solum te, Posthume, regnis :
 Pauper eras, & eques, sed mihi consul eras.
 Tecum ter denas numeravi Posthume, brumas ;
 Communis nobis lectus & unus erat.
 Jam donare potes, jam perdere, plenus honorum,
 Largus opum : exspecto, Posthume, quid facias.
 Nil facis, & ferum est alium mihi quærere regem.
 Hoc, Fortuna, placet ? Posthumus imposuit.

XLI.

In malè recitantem.

Quid recitaturus circumdas vellera collo ?
 Conveniunt nostris auribus illa magis.

LXII.

Ad Flaccum.

Si quis fortè mihi posset præstare roganti,
 Audi, quem puerum, Flacce, rogare velim.
 Niliacis primum pueris nascatur in oris :

Nequitas tellus scit dare nulla magis.
 Sit nive candidior : namque in Mareotide fusca
 Pulchrior est , quanto rarior iste color,
 Lumina sideribus certent , mollesque flagellent
 Colla comæ : tortas non amo , Flacce , comas.
 Frons brevis , atque modus breviter sit naribus uticis ;
 Pæstantis rubeant æmula labra rosis.
 Sæpe & nolentem cogat , nolitque volentem :
 Liberior domino sæpe sit ille suo.
 Et timeat pueros , excludat sæpe puellas.
 Vir reliquis , uni sit puer ille mihi.
 Jam scio , nec fallis ; nam me quoque iudice verum
 est :
 Talis erat , dices , noster Amazonicus.

X L I I I.

In Coracinum.

Non dixi , Coracine , te cinædum :
 Non sum tam temerarius , nec audax ,
 Nec mendacia qui loquar libenter.
 Si dixi , Coracine , te cinædum ,
 Iratam mihi Ponticæ lagenam ,
 Iratum calicem mihi Metili.
 Juro per Syrios tibi tumores ,
 Juro per Berecynthios furores.
 Quod dixi tamen , hoc leve & pusillum est ;
 Quod notum est , quod & ipse non negabis :
 Dixi te , Coracine , cunnilingum.

X L I V.

De Vesuvio monte.

Hic est pampineis viridis modo Vesuvius umbris :
 Presserat hîc madidos nobilis uva lacus.
 Hæc juga , quam Nyfæ colles , plus Bacchus amavit :
 Hoc nuper Satyri monte dedere choros.
 Hæc Veneris sedes , Lacedæmone gratior illi :

Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
 Cuncta jacent flammis, & tristi merfa favillâ:
 Nec superi vellent hoc licuisse sibi.

X L V.

Votum Parthenii ad Phœbum, pro Burro F.

HÆc tibi pro nato plena dat lætus acerra,
 Phœbe, Palatinus munera Parthenius;
 Ut qui prima novo signat quinquennia lustro,
 Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
 Fac rata vota patris: sic te tua diligat arbor,
 Gaudeat & certâ virginitate soror.
 Perpetuo sic flore mices: sic denique non sint
 Tam longæ Bromio, quàm tibi, Phœbe, comæ.

X L V I.

De Sabello.

Saturnalia divitem Sabellum
 Fecerunt: meritò tumet Sabellus;
 Nec quemquam putat esse, prædicatque
 Inter caussidicos beatiorem.
 Hos fastus, animosque dat Sabello
 Farris semodius, fabæque fressæ,
 Et thuris, piperisque tres selibræ,
 Et Lucanica ventre cum Falisco,
 Et nigri Syra defruti lagena,
 Et ficus Libyca gelata testa,
 Cum bulbis, cochleisque, caseoque,
 Piceno quoque venit à cliente
 Parcæ cistula non capax olivæ,
 Et crasso figuli polita cœno
 Septenaria synthesis Sagunti,
 Hispanæ luteum rotæ toreuma,
 Et lato variata mappa clavo.
 Saturnalia fructuosiora
 Annis non habuit decem Sabellus.

De Phaëtonte encaustico.

ENcaustus Phaëthon tabulâ depictus in hac est.
Quid tibi vis, dipyron qui Phaëtonta facis?

XLVIII.

In Papilum.

Percidi gaudes; percifus, Papile, ploras:
Cur quæ vis fieri, Papile, facta doles?
Pœnitet obscœnæ pruriginis? an magis illud
Fles, quòd percidi, Papile, desieris?

XLIX.

Ad Flaccum.

Nescis, crede mihi, quid sint epigrammata,
Flacce,
Qui tantùm lusus illa jocosque putas.
Ille magis ludit, qui scribit prandia sævi
Tereos, aut cœnam crude Thyesta, tuam:
Aut puero liquidas aptantem Dædalon alas;
Pascentem Siculas aut Polyphemon aves.
A nostris procul est omnis vesica libellis,
Musa nec infano syrmate nostra tumet.
Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant.
Confiteor: laudant illa; sed ista legunt.

L.

In Thaidem.

Quid me, Thai, senem subinde dicis?
Nemo est, Thai, senex ad irrumandum.

LI.

Ad Cæcilianum.

Cum tibi non essent sex millia, Cæciliane,
Ingenti laxè vectus es hexaphoro.
Postquam bis decies tribuit Dea cæca, sinumque

EPIGRAMMAT. LIB. IV. III

Ruperunt nummi, factus es, ecce, pedes.
Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?
Dî reddant sellam, Cæciliane, tibi.

L I I.

In Hedylum.

GEstari junctis nisi desinis, Hedyle, capris,
Qui modò ficus eras, jam caprificus eris.

L I I I.

Ad Cosmum.

HUnc, quem sæpe vides inter penetralia nostræ
Pallados, & templi limina, Cosme, novi,
Cum baculo, perâque senem: cui cana, putrisque
Stat coma, & in pectus sordida barba cadit:
Cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati:
Cui dat latratos obvia turba cibos:
Esse putas Cynicum, deceptus imagine falsâ.
Non est hic Cynicus, Cosme: quid ergo? canis.

L I V.

Ad Colinum.

O Cui Tarpejas licuit contingere quercus,
Et meritas primâ cingere fronde comas;
Si sapias, utaris totis, Coline, diebus,
Extremumque tibi semper adesse putes.
Lanificas nulli tres exorare puellas
Contigit: observant, quem statuere, diem.
Divitior Crispo, Thrasea constantior ipso,
Lautior & nitido sis Meliore licet;
Nil adicit penso Lachesis, fusosque sororum
Explicat, & semper de tribus una secat.

L V.

Ad Lucium.

Luci, gloria temporum tuorum,
Qui Grajum veterem, Tagumque nostrum

Arpis cedere non finis difertis ;
 Argivas generatus inter urbes
 Thebas carmine cantet , aut Mycenas ,
 Aut claram Rhodon , aut libidinofæ
 Ledæas Lacedæmonis palæstras.
 Nos Celtis genitos , & ex Iberis ,
 Nostræ nomina duriora terræ
 Grato non pudeat referre verfu :
 Sævo Bibilin optimam metallo ,
 Quæ vincit Chalybasque , Noricosque ;
 Et ferro Plateam suo sonantem ,
 Quam fluctu tenui , sed inquieto ,
 Armorum Salo temperator ambit ;
 Tutelamque , chorosque Rixamarum ,
 Et convivia festa Carduarum ,
 Ex textis Peteron rosis rubentem ,
 Atque antiqua patrum Theatra Rigas ;
 Et certos jaculo levi Silaos ;
 Turgentisque lacus , Petusiæque ,
 Et parvæ vada pura Vetoniæ ,
 Et sanctum Baradonis ilicetum ,
 Per quod vel piger ambulat viator ,
 Et quæ fortibus excolit juvencis
 Curvæ Manlius arva Matinæ.
 Hæc tam rustica , delicate lector ,
 Rides nomina ? rideas licebit.
 Hæc tam rustica malo , quàm Bituntos ,

L V I.

In Gargilianum.

M Unera quèd senibus , viduisque ingentia mittis ,
 Vis te munificum , Gargiliane , vocem.
 Sordidius nihil est , nihil est te spurcius uno ,
 Qui potes insidias dona vocare tuas.
 Sic avidis fallax indulget piscibus hamus :
 Callida sic stultas decipit esca feras ,

Quid

Quid sit largiri, quid sit donare, docebo.
Si nescis: dona, Gargiliane, mihi.

L V I I.

Ad Faustinum.

DUm nos blanda tenent lascivi stagna Lucrini;
Et quæ pumiceis fontibus antra calent:
Tu colis Argivi regnum, Faustine, coloni,
Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.
Horrida sed fervent Nemæi pectora monstri;
Nec satis est, Bajas igne calere suo.
Ergo sacri fontes, & litora sacra valete,
Nympharum pariter, Nereidumque domus.
Herculeos colles gelidâ vos vincite brumâ:
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

L V I I I.

In Gallam.

IN tenebris luges amissum, Galla, maritum:
Nam plorare pudet te, puto, Galla, virum.

L I X.

De viperâ electro inclusâ.

FLentibus Heliadum ramis dum vipera repit,
Fluxit in obstantem succina gutta feram:
Quæ dum miratur pingui se rore teneri,
Concrete riguit vincta repentè gelu.
Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulcro,
Vipera si tumulo nobiliore jacet.

L X.

De obitis Curiatii.

ARdea solstitio, Castranaque rura petantur,
Quique Cleonæo sidere fervet ager:
Cum Tiburtinas damnet Curiatius auras,
Inter laudatas ad Styga missus aquas

K

Nulla fata loco possis excludere : cum mors
Venerit , in medio Tiburre Sardinia est.

L X I.

In Mancinum.

D Onasse amicum tibi ducenta , Mancine ,
Nuper superbo lætus ore jactasti.
Quartus dies est , in scholâ poëtarum
Dum fabulamur , millibus decem dixti
Emtas lacernas munus esse Pompillæ ;
Sardonicha verum , lineisque ter cinctum ,
Duasque similes fluctibus maris gemmas
Dedisse Bassam , Cæliamque jurasti.
Here de theatro , Pollione cantante ,
Cum subitò adires , dum fugis , loquebaris ,
Hereditatis tibi trecenta venisse ,
Et manè centum , & post meridiem centum.
Quid tibi sodales fecimus mali tantum ?
Miserere jam crudelis , & sile tandem.
Aut , si tacere lingua non potest ista ,
Aliquandò narra , quod velimus audire.

L X I I.

De Lycori.

Tibur in Herculeum migravit nigra Lycoris ;
Omnia dum fieri candida credit ibi.

L X I I I.

De Cærellia.

DUm petit à Baulis mater Cærellia Bajas ,
Occidit infani crimine merfa freti.
Gloria quanta perit vobis ! hæc monstra Neroni
Nec quondam jussæ præstiteratis aquæ.

L X I V.

De hortis Julii Martialis.

JUlî jugera pauca Martialis,
 Hortis Hesperidum beatiora,
 Longo Janiculi jugo recumbunt.
 Lati collibus imminent recessus;
 Et planus modico tumore vertex
 Cœlo perfruitur serenior;
 Et curvas nebulâ tegente valles
 Solus luce nitet peculiari:
 Puris leniter admoventur astris
 Celsæ culmina delicata villæ,
 Hinc septem dominos videre montes,
 Et totam licet æstimare Romam:
 Albanos quoque, Tusculosque colles,
 Et quodcunque jacet sub urbe frigus:
 Fidenas veteres, brevesque Rubras;
 Et quod virgineo cruore gaudet,
 Annæ pomiferum nemus Perannæ.
 Illic Flaminîæ, Salarîæque
 Gestator patet, effedo tacente,
 Ne blando rota sit molesta somno;
 Quem nec rumpere nauticum celeusma,
 Nec clamor valet helciariorum.
 Cùm sit tam propè Mulvius, sacrumque
 Lapsæ per Tiberim volent carinæ.
 Hoc rus, seu potiùs domus vocanda est,
 Commendat dominus; tuam putabis;
 Tam non invida, tamque liberalis,
 Tam comi patet hospitalitate.
 Credas Alcinoi pios Penates,
 Aut facti modò divitis Molochi.
 Vos nunc omnia parva qui putatis,
 Centeno gelidum ligone Tibur,
 Vel Præneste domate, pendulamque
 Uni dedite Setiam colono:

Dum, me iudice, præferantur istis
Julî jugera pauca Martialis.

L X V.

De Philænide.

Oculo Philænîs semper altero plorat.
Quo fiat istud quæritis modo? lusca est.

L X V I.

Ad Linum.

EGisti, vitam semper, Line, municipalem :
Quâ nihil omninò vilius esse potest.
Idibus, & raris togula est excussa Kalendis ;
Duxit & æstates synthesis una decem.
Saltus aprum, campus leporem tibi misit inemtum :
Silva graves turdos exagita dedit.
Raptus flumineo venit de gurgite piscis :
Vina rubens fudit non peregrina cadus.
Nec tener Argolicâ missus de gente minister ;
Sed stetit inculti rustica turba foci.
Villica vel duri compressa est nupta coloni,
Incaluit quoties faucia vena mero.
Nec nocuit testis ignis, nec Sirius agris ;
Nec merfa est pelago, nec fuit ulla ratis.
Supposita est blando nunquam tibi tessera talo ;
Alea sed parcæ sola fuere nuces.
Dic ubi sit decies, mater quod avara reliquit :
Nusquam est : fecisti rem, Line, difficilem.

L X V I I.

In Prætorem.

PRætorem pauper centum sestertia Gaurus
Orabat canâ notus amicitia.
Dicebatque suis hæc tantùm deesse trecentis,
Ut posset domino plaudere justus eques.
Prætor ait : scis me Scorpo, Thalloque daturum ?
Atque utinam centum millia sola darem !

Ah pudet ingratae, pudet ah male divitis arcae.
Quod non vis equiti, vis dare, Prætor, equo?

L X V I I I.

Ad Sextum.

I Nvitas centum quadrantibus, & bene cœnas.
Ut cœnem invitator, Sexte, an ut invidiam?

L X I X.

Ad Papillum.

T U Setina quidem semper, vel Massica ponis,
Papile: sed rumor tam bona vina negat.
Diceris hac factus cælebs quater esse lagena.
Nec puto, nec credo, Papile; nec sitio.

L X X.

De Ammiano, ad Maronillum.

N ihil Ammiano præter aridam restem
Moriens reliquit ultimis pater ceris.
Fieri putaret posse quis, Maronille,
Ut Ammianus mortuum patrem nollet?

L X X I.

Ad Sempronium Rufum.

Q Uæro diu totam, Semproni Rufe, per urbem,
Si qua puella neget; nulla puella negat.
Tanquam fas non sit, tanquam sit turpe negare,
Tanquam non liceat, nulla puella negat.
Casta igitur nulla est? castæ sunt mille: quid ergo
Casta facit? non dat; non tamen illa negat.

L X X I I.

Ad Quinctum.

E Xigis, ut donem nostros tibi, Quincte, libellos.
Non habeo, sed habet bibliopola Tryphon.
Æs dabo pro nugis, & emam tua carmina sanus?
Non, inquis, faciam tam fatue; nec ego.

De Vestino.

Cum gravis extremas Vestinus duceret horas,
Et jam per Stygias esset iturus aquas,
Ultima volentes oravit pensa sorores,
Ut traherent parva stamina pulla mora.
Jam sibi defunctus, caris dum vivit amicis;
Moverunt tetricas tam pia vota deas.
Tum largas partitus opes, à luce recessit;
Seque mori post hoc credidit ille senem.

L X X I V.

De damis.

Adspicis, imbelles tentent quàm fortia damæ
Prælia? tam timidis quanta sit ira feris?
In mortem parvis concurrere frontibus audent.
Vis, Cæsar, damis parcere? mitte canes.

L X X V.

De Nigrina.

O Felix animo, felix, Nigrina, marito,
Atque inter Latias gloria prima nurus!
Te patrios miscere juvat cum conjuge census,
Gaudentem socio participique viro.
Arserit Evadne flammis injecta mariti,
Nec minor Alcestem fama sub astra ferat.
Tu meliùs: certo meruisti pignore vitæ,
Ut tibi non esset morte probandus amor.

L X X V I.

In avarum amicum.

Millia misisti mihi sex bis sena petenti:
Ut bis sena feram, bis duodena petam.

L X X V I I.

In Zoilum.

N Unquam divitias deos rogavi,
 Contentus modicis, meoque lætus.
 Paupertas, veniam dabis, recede.
 Causa est quæ subiti, novique voti?
 Pendentem volo Zoilum videre.

L X X V I I I.

In Afrum.

C Ondita cum tibi sit jam sexagesima messis,
 Et facies multo splendeat alba pilo:
 Discurras totâ vagus urbe; nec ulla cathedra est,
 Cui non manè feras irrequietus ave.
 Et sine te nulli fas est prodire Tribuno,
 Nec caret officio Consul uterque tuo.
 Et sacro decies repetis Pallatia clivo,
 Sigeriosque meros, Partheniosque sonas.
 Hæc faciant sanè juvenes: deformius, Afer,
 Omnino nihil est ardelione fene.

L X X I X.

Ad Mathonem.

Hospes eras nostri semper, Matho, Tiburtini.
 Hoc emis. Imposui: rus tibi vendo tuum.

L X X X.

In Mathonem.

Declamas in febre, Mathon: hanc esse phrenesim
 Si nescis, non es sanus, amice Mathon.
 Declamas æger, declamas hemitritæus.
 Si sudare aliter non potes, est ratio.
 Magna tamen res est. Erras; cum viscera febris
 Exurit, res est magna tacere, Mathon.

LXXXI.

De Fabulla.

E Pigramma nostrum cùm Fabulla legisset,
Negare nullam quo queror puellarum:
Semel rogata bisque terque neglexit
Preces amantis. Jam, Fabulla, promitte.
Negare jussi, pernegate non jussi.

LXXXII.

Ad Rufum.

H Os quoque commenda Venulejo, Rufe, libellos,
Imputet & nobis otia parva, roga:
Immemor & paullùm curarum, operumque suorum,
Non tetrica nugas exigat aure meas.
Sed nec post primùm legat hæc, summumve trien-
tem;
Sed sua cùm medius prælia Bacchus amat.
Si nimis est legisse duos; tibi charta plicetur
Altera: divisum sic breve fiet opus.

LXXXIII.

In Nævolum.

S Ecuro nihil est te, Nævole, pejus: eodem
Sollicito nihil est, Nævole, te melius.
Securus, nullum resalutas, despicias omnes;
Nec quisquam liber, nec tibi notus homo est.
Sollicitus, donas, dominum regemque salutas,
Invitas. Esto, Nævole, sollicitus.

LXXXIV.

In Thaidem.

N On est in populo, nec urbe totâ,
A se Thaida qui probeat fututam;
Cùm multi cupiant rogentque multi.
Tam casta est, rogo, Thais? immò fellat.

LXXXV.

L X X X V.

In Ponticum.

Nos bibimus vitro, tu murrha, Pontice. Quare?
Probat perspicuus ne duo vina calix.

L X X X V I.

Ad librum suum.

Si vis auribus Atticis probari,
Exortor, moneoque te, libelle,
Ut docto placeas Apollinari.
Nil exactius, eruditiusque est;
Sed nec candidius, benigniusque.
Si te pectore, si tenebit ore,
Nec ronchos merues maligniorum,
Nec scombris tunicas dabis molestas.
Si damnaverit; ad salariorum
Curas scrinia protinùs licebit,
Inversa pueris arande charra.

L X X X V I I.

De Bassa.

Infantem secum semper tua Bassa, Fabulle,
Collocat, & lusus deliciasque vocat.
Et, quod mireris magis, infantaria non est.
Ergo quid in caussa est? pedere Bassa solet.

L X X X V I I I.

In dissimulatorem.

Nulla remisisti parvo pro munere dona,
Et jam Saturni quinque fuere dies.
Ergo nec argenti sex scriptula Septitiani,
Missa nec à querulo mappa cliente fuit?
Antipolitano nec quæ de sanguine thynni
Testa rubet? nec quæ coctana parva gerit?
Nec rugosarum vimen breve Picenarum?
Dicere te posses, ut meminisse mei.

Decipies alios verbis, vultuque benigno:
Nam mihi jam notus dissimulator eris,

L X X X I X.

De Rusticatione.

Rure morans quid agam, respondeo pauca,
rogatus:

Luce Deos oro, famulos post arva reviso;
Partibus atque meis justos indico labores.
Inde lego, Phœbumque cio, Musamque laceſſo.
Hinc oleo corpus frico, mollique palæstrâ
Stringo libens; animo gaudens, ac sœnore liber,
Pondero, potō, cano, ludo, lavo, cœno, quiesco.
Dum parvus lychnus modicum consumat olivi,
Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.

X C.

Ad librum.

Ohe, jam satis est, ohe, libelle,
Jam pervenimus usque ad umbilicos;
Tu procedere adhuc, & ire quæris,
Nec summa potes in scheda teneri:
Sic tanquam tibi res peracta non sit,
Quæ prima quoque pagina peracta est,
Jam lector queriturque, deficitque;
Jam librarius hoc & ipse dicit:
Ohe, jam satis est, ohe, libelle,

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM

LIBER V.

EPIGRAMMA PRIMUM.

Ad Cæsarem.

Hoc tibi, Palladiæ seu collibus uteris Albæ,
Cæsar, & hinc Triviam prospicis, inde
Thetin;

Seu tua veridicæ discunt responsa sorores,
Plana suburbani qua cubat unda freti:
Seu placet Æneæ nutrix, seu filia Solis,
Sive salutiferis candidus Anxur aquis;
Mittimus, ô rerum felix tutela, salusque,
Sospite quo gratum credimus esse Jovem,
Tu tantùm accipias; ego te legisse putabo,
Et tumidus Galla credulitate fruatur.

I I.

Ad Lectores.

Matronæ, puerique, virginesque,
Vobis pagina nostra dedicatur.
Tu, quem nequitiaæ procaciores
Delectant nimium, salesque nudi,
Lascivos lege quatuor libellos;
Quinctus cum Domino liber jocetur:
Quem Germanicus ore non rubenti
Coram Cecropia legat puella.

Ad Domitianum.

Accola jam nostræ degis, Germanice, ripæ,
 A famulis Istri qui tibi venit aquis.
 Lætus, & attonitus viso modò præside mundi,
 Affatus comites dicitur esse suos:
 Sors mea quàm fratris melior! cui tam propè fas est,
 Cernere, tam longè quem colit ille deum.

I V.

Ad Paullum, de Myrtale.

Fœtere multo Myrtale solet vino;
 Sed fallat ut nos, folia devorat lauri,
 Merumque cautâ fronde, non aqua miscet,
 Hanc tu rubentem prominentibus venis
 Quoties venire, Paulle, videris contra;
 Dicas, licebit: Myrtale bibit laurum.

V.

Ad Sextum.

Sexte, Palatinæ cultor facunde Minervæ,
 Ingenio frueris qui propiore dei;
 Nam tibi nascentes Domini cognoscere curas,
 Et secreta ducis pectora nosse licet:
 Sit locus & nostris aliquâ tibi parte libellis,
 Quâ Pedit, quâ Marsus, quâque Catullus erit,
 Ad Capitollini cœlestia carmina belli
 Grande cothurnati pone Maronis opus.

VI.

Librum commendat Parthenio.

SI non est grave, nec nimis molestum,
 Musæ, Parthenium rogate vestrum;
 Sic te serior & beata quondam
 Salvo Cæsare finiat senectus,
 Et sis invidiâ favente felix;

Sic Burrus citò sentiat parentem ;
 Admittas timidam , brevemque chartam
 Intra limina sanctioris aulæ ,
 Nosti tempora tu Jovis serenî ,
 Cùm fulget placidus , suoque vultu ,
 Quo nil supplicibus solet negare.
 Non est , quòd metuas preces iniquas :
 Nunquam grandia , nec molesta poscit ,
 Quæ cedro decorata purpurâque
 Nigris pagina crevit umbilicis.
 Nec porrexeris ista , sed tenerò ,
 Sic tanquam nihil offeras , agasque.
 Si novi dominum novem sororum ;
 Ultrò purpureum petet libellum.

V I I.

De Româ post incendium restauratâ.

Qualiter Assyrios renovant incendia nidos ,
 Una decem quoties secula vixit avis :
 Taliter exuta est veterem nova Roma senectam ,
 Et sumpsit vultus præsidii ipsa sui.
 Jam precor oblitus nostræ , Vulcane , querelæ ,
 Parce : sumus Martis turba , sed & Veneris.
 Parce , pater : sic Lemniacis lasciva catenis
 Ignoscat conjux , & patienter amet.

V I I I.

De Phaside.

Edictum Domini Deique nostri ,
 Quo subsellia certiora fiunt ,
 Et pueros eques ordines recepit ,
 Dum laudat modò Phasis in teatro ,
 Phasis purpureis ruber lacernis ,
 Et jactat tumido superbus ore :
 Tandem commodiùs licet sedere ,
 Nunc est reddita dignitas equestris ;
 Turbâ non premimur , nec inquinamur.

Hæc & talia dum refert supinus,
 Illas purpureas & arrogantes
 Juffit surgere Lectius lacernas.

I X.

In Symmachum.

L Anguebam: sed tu comitatus protinùs ad me
 Venisti centum, Symmache, discipulis.
 Centum me tetigere manus Aquilone gelatæ.
 Non habui febrem, Symmache, nunc habeo.

X.

Ad Regulum, de famâ Poëtarum.

E Sse quid hoc dicam, vivis quòd fama negatur,
 Et sua quòd rarus tempora lector amat?
 Hi sunt invidiæ nimirum, Regule, mores;
 Preferat antiquos semper ut illa novis.
 Sic vetetem ingrati Pompei quærimus umbram:
 Sic laudant Catuli vilia templa senes.
 Ennius est lectus salvo tibi Roma Marone;
 Et sua riserunt secula Mæonidem.
 Rara coronato plausere theatra Menandro:
 Norat Nasonem sola Corinna suum.
 Vos tamen, ô nostri, ne festinate, libelli:
 Si post fata venit gloria, non propero.

X I.

De Stella.

S Ardonichas, smaragdos, adamantes, jaspidas uno
 Versat in articulo Stella, Severe, meus.
 Multis in digitis, plures in carmine gemmas
 Invenies: inde est hæc, puto, culta manus.

X I I.

De eodem.

Q Uòd nutantia fronte perticata
 Gestat pondera Masthion superbus;

Aut grandis Linus omnibus lacertis
 Septem quòd pueros levat, vel octo;
 Res non difficilis mihi videtur:
 Uno cùm digito, vel hoc, vel illo,
 Portet Stella meus decem puellas.

X I I I.

In Callistratum.

SUm, fateor, semperque fui, Callistrate, pauper;
 Sed non obscurus, nec male notus eques,
 Sed toto legor orbe frequens, & dicitur, hic est;
 Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
 At tua centenis incumbunt tecta columnis,
 Et libertinas arca flagellat opes:
 Magnaque Niliacæ servit tibi gleba Syenes;
 Tondet & innumeros Gallica Parma greges.
 Hoc ego, tuque sumus; sed quod sum, non potes esse.
 Tu quod es, è populo quilibet esse potest.

X I V.

De Nannejo.

Sedere primo solitus in gradu semper,
 Tunc cùm liceret occupare, Nannejus,
 Bis excitatus terque transtulit castra;
 Et inter ipsas pœnè tertius sellas
 Post Cajumque Luciumque consedit.
 Illinc cucullo prospicit caput tectus,
 Oculoque ludos spectat indecens uno.
 Et hinc miser dejectus in viam transit,
 Subsellioque semifultus extremo,
 Et male receptus altero genu, jactat:
 Equiti sedere, Lectioque se stare.

X V.

Ad Casarem Donitianum.

Q Uinctus nostrorum liber est, Auguste, jocorum,
 Et queritur læsus carmine nemo meo.

Gaudet honorato sed multus nomine lector,
 Cui victura meo munere fama datur.
 Quid tamen hæc profunt, quamvis venerantia multos?
 Non profint: sane me tamen ista juvant.

X V I.

Ad Lectorem.

Seria cum possim, quod delectantia malim
 Scribere, tu causa es, lector amice, mihi,
 Qui legis, & tota cantas mea carmina Roma.
 Sed nescis, quanti stet mihi talis amor.
 Nam si falsiferi defendere templa Tonantis,
 Sollicitisque velim vendere verba reis;
 Plurimus Hispanas mittet mihi nauta metretas,
 Et fiet vario fordidus ære sinus.
 At nunc conviva est, commissatorque libellus,
 Et tantum gratis pagina nostra placet.
 Sed non hac veteres contenti laude fuerunt,
 Cum minium vati munus Alexis erat.
 Bellè, inquis, dixi; satis est: laudabimus usque.
 Dissimulas? facies me puto caussidicum.

X V I I.

In Gelliam.

Dum proavos, atavosque refers, & nomina
 magna;
 Dum tibi noster eques sordida conditio est:
 Dum te posse negas nisi lato, Gellia, clavo
 Nubere; nupsisti, Gellia, cistifero.

X V I I I.

Ad Quintianum.

Quod tibi Decembri mense, quo volant mappæ,
 Gracilesque ligulæ, cereique, chartæque,
 Et acuta senibus testa cum Damascenis,
 Præter libellos vernulas nihil misi:

Fortassè avarus videor, aut inhumanus.
 Odi dolosas munerum & malas arteis.
 Imitantur hamos dona: namque quis nescit,
 Avidum vorata decipi scarum musca?
 Quoties amico diviti nihil donat,
 O Quinctiane, liberalis est pauper.

X I X.

Ad Cæsarem Domitianum.

SI qua fides veri, præferri, maxime Cæsar,
 Temporibus possunt secula nulla tuis.
 Quandò magis dignos licuit spectare triumphos?
 Quandò Palatini plus meruere dei?
 Pulchrior & major quo sub duce Martia Roma?
 Sub quo libertas principe tanta fuit?
 Est tamen hoc vitium, sed non leve, sit licèt unum,
 Quod colit ingratas pauper amicitias.
 Quis largitur opes veteri fidoque sodali?
 Aut quem prosequitur non alienus eques?
 Saturnaliæ ligulam misisse se libræ,
 Flammatae ve togæ scriptula tota decem,
 Luxuria est, tumidique vocant hæc munera regis:
 Qui crepet aureolos, forsitan unus erit.
 Quatenus hi non sunt, esto tu, Cæsar, amicus.
 Nulla ducis virtus dulcior esse potest.
 Jamdudum tacito rides, Germanice, naso:
 Utile quòd nobis, do tibi consilium.

X X.

Ad Julium Martialem.

SI tecum mihi, care Martialis,
 Securis liceat frui diebus;
 Si disponere tempus otiosum,
 Et veræ pariter vacare vitæ:
 Nec nos atria, nec domos potentum,
 Nec lites tetricas, forumque triste
 Noscemus, nec imagines superbas:

Sed gestatio, fabulæ, libelli,
 Campus, porticus, umbra, Virgo, thermæ;
 Hæc essent loca semper, hi labores.
 Nunc vivit sibi neuter, heu, bonosque
 Soles effugere, atque abire sentit;
 Qui nobis pereunt, & imputantur.
 Quisquam vivere cum sciat, moratur?

X X I.

De Apollonio.

Quinctum pro Decimo, pro Crasso, Regule,
 Macrum
 Antè salutabat rhetor Apollonius.
 Nunc utrumque suo resalutat nomine. Quantum
 Cura, laborque potest! scripsit, & edidicit.

X X I I.

Ad Paullum.

Manè domi nisi te volui, meruique videre;
 Sint mihi, Paulle, tuæ longius Exquilæ.
 Sed Tiburtinæ sum proximus accola pilæ,
 Qua videt antiquum rustica Flóra Jovem.
 Alta Suburrani vincenda est semita clivi,
 Et nunquam sicco sordida saxa gradu:
 Vixque datur longas mulorum rumpere mandras,
 Quæque trahi multo marmora fune vides.
 Illud adhuc gravius, quòd te post mille labores,
 Paulle, negat lasso janitor esse domi.
 Exitus hinc operis vani, togulæque madentis;
 Vix tanti Paullum manè videre fuit.
 Semper inhumanos habet officiosus amicos.
 Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

X X I I I.

Ad Bassum.

Herberarum fueras indutus, Basse, colores,
 Jura theatralis dum siluere loci.

Quæ postquam placidi Censoris cura renasci
 Jussit, & Oceanum certior audit eques:
 Non nisi vel cœcco madida, vel murice tincta
 Veste nites; & te sic dare verba putas.
 Quadringentorum nullæ sunt, Basse, lacernæ:
 Aut meus ante omnes Codrus haberet equum.

XXIV.

De Hermete.

Hermes Martia seculi voluptas;
 Hermes omnibus eruditus armis;
 Hermes & gladiator, & magister;
 Hermes turba sui tremorque ludi;
 Hermes quem timet Helius, sed unum;
 Hermes cui cadit Advolans, sed uni;
 Hermes vincere, nec ferire doctus;
 Hermes supposititius sibi ipsi;
 Hermes divitiæ locariorum;
 Hermes cura laborque ludiarum;
 Hermes belligerâ superbus hastâ;
 Hermes æquoreo minax tridente;
 Hermes casside languidâ timendus;
 Hermes gloria Martis universi;
 Hermes omnia solus, & ter unus.

XXV.

De Chæretrato.

Quadringenta tibi non sunt, Chærestrate, surge:
 Lectius ecce venit; ita, fuge, curre, late.
 Ecquis, iô, revocat, discedentemque reducit?
 Ecquis, iô, largas pandit amicus opes?
 Quem chartis famæque damus, populisque loquen-
 dum?
 Quis Stygios non vult totus adire lacus?
 Hoc, rogo, non melius, quam rubro pulpita nimbo
 Spargere, & effuso permaduisse croco?
 Quàm non sensuro dare quadringenta caballo,

Aureus ut Scorpi nasus ubique micet?
 O frustra locuples, ô dissimulator amici,
 Hæc legis, & laudas? quæ tibi fama perit?

XXVI.

Ad Codrum.

Q Uod alpha dixi, Codre, pœnulatorum
 Te nuper aliquâ, cùm jocarer in chartâ:
 Si fortè bilem movit hic tibi versus,
 Dicas licebit beta me togatorum.

XXVII.

In fictum equitem.

I Ngenium, studiumque tibi, moresque, genusque
 Sunt equitis, fateor: cætera plebis habes.
 Bis septena tibi non sunt subsellia tanti,
 Ut sedeas viso pallidus Oceano.

XXVIII.

Ad Aulum, de Mamercus.

U T bene loquatur, sentiatque Mamercus,
 Efficere nullis, Aule, moribus possis.
 Pietate fratres Curtios licet vincas,
 Quiete Nervas, comitate Rufones,
 Probitate Macros, æquitate Mauricos,
 Oratione Regulos, jocis Paullos:
 Rubiginosis cuncta dentibus rodit.
 Hominem malignum forsan esse tu credas:
 Ego esse miserum credo, cui placet nemo.

XXIX.

Ad Gelliam.

S I quandò leporem mittis mihi, Gellia, dicis:
 Formosus septem, Marce, diebus eris.
 Si non derides, si verum, lux mea, narras:
 Edisti nunquam, Gellia, tu leporem.

XXX.

Ad Varonem.

Varro Sophocleo non inficiande cothurno,
 Nec minùs in Calabria suspiciende lyra;
 Differ opus; nec te facundi scena Catulli
 Detineat, cultis aut Elegia comis.
 Sed lege fumoso non aspernanda Decembri
 Carmina, mittuntur quæ tibi mense suo.
 Commodius nisi fortè tibi, potiusque videtur,
 Saturnalicias perdere, Varro, nuces.

XXXI.

De ludo puerorum cum iuvençis.

Adspice, quàm placidis insultet turba juvençis,
 Et sua quàm facilis pondera taurus amet.
 Cornibus hic pendet summis, vagus ille per armos
 Currit, & in toto ventilat arma bove.
 At feritas immota riget: non esset arena
 Tutior, & poterant fallere plana magis.
 Nec trepidant gestus; & de discrimine palmæ
 Securus puer est, sollicitumque pecus.

XXXII.

Ad Faustinum, de Crispo.

Quadrantem Crispus tabulis, Faustine, supremis
 Non dedit uxori: cui dedit ergo? sibi.

XXXIII.

In Caussidicum.

Carpere caussidicus fertur mea carmina; qui sit
 Nescio: si sciero, væ tibi, caussidice.

*Epitaphium Erotii, ad Frontonem & Flaccillam
parentes.*

Hanc tibi, Fronto pater, genitrix Flaccilla,
puellam
Oscula commendo deliciasque meas:
Parvula ne nigras horrescat Erotion umbras,
Oraque Tartarei prodigiosa canis.
Impletura fuit sextæ modò frigora brumæ,
Vixisset totidem ni minùs illa dies.
Inter tam veteres ludat lasciva patronos,
Et nomen blæso garriat ore meum,
Mollia nec rigidus cespes tegat ossa, nec illi
Terra gravis fueris; non fuit illa tibi.

XXXV.

De Euclide.

Dum sibi redire de Patrensibus fundis
Ducena clamat coccinatus Euclides,
Corinthioque plura de suburbano,
Longumque pulchra stemma repetit à Leda,
Et suscitanti Lectio reluctatur;
Equiti superbo, nobili, locupleti,
Cecidit repenti magna de sinu clavis.
Nunquam, Fabulle, nequior fuit clavis,

XXXVI.

Ad Faustinum.

Laudatus nostro quidam, Faustine, libello
Dissimulat, quasi nil debeat: imposuit.

XXXVII.

De Erotio puellâ.

Puella senibus dulcior mihi cyncis,
Agnæ Galesi mollior Phalantini,
Cyncha Lucrini delicatior stagni;

Cui nec lapillos præferas Erythræos,
 Nec modò politum pecudis Indicæ dentem,
 Nivesque primas, liliumque non tactum:
 Quæ crine vicit Bætici gregis vellus,
 Rhenique nodos, aureamque nitellam:
 Fragravit ore, quod rosarium Pæsti;
 Quod Atticarum prima mella cerarum;
 Quod fuccinorum rapta de manu gleba:
 Cui comparatus indecens erat pavo,
 Inamabilis sciurus, & frequens phœnix:
 Adhuc recenti tepet Erotion busto,
 Quam pessimorum lex avara fatorum
 Sexta peregit hieme, nec ramen tota,
 Nostros amores, gaudiumque, lususque,
 Et esse tristem me meus verat Pætus,
 Pectusque pulsans, pariter & comam vellens,
 Deslere non te vernulæ pudet mortem?
 Ego conjugem, inquit, extuli, & tamen vivo,
 Notam, superbam, nobilem, locupletem.
 Quid esse nostro fortius potest Pæto?
 Ducenties accepit, & tamen vivit.

X X X V I I I.

In Calliodorum.

Calliodorus habet censum (quis nescit?) eque-
 trem,
 Sexte; sed & fratrem Calliodorus habet:
 Quadragenta secat, qui dicit οὐκ ἔστι μέγιστος:
 Uno credis equo posse sedere duos?
 Quid cum fratre tibi, quid cum Polluce molesto?
 Non esset Pollux si tibi, Castor eras.
 Unus cum sitis; duo, Calliodore, sedetis.
 Surge: solœcismum, Calliodore, facis.
 Aut imitare genus Ledæ: cum fratre sedere
 Non potes; alternis, Calliodore, sede.

In Charinum.

Supremas tibi trecies in anno
 Signanti tabulas, Charine, misi
 Hybleis madidas thymis placentas.
 Defeci: misere jam, Charine.
 Signa rariùs, aut semel fac illud,
 Mentitur tua quod subinde tussis.
 Excussi loculosque, sacculumque.
 Cræso divitior licèt fuissèm,
 Iro pauperior forem, Charine,
 Si couchen toties meam comesses.

XL.

Ad Artemidorum.

Pinxisti Venerem: colis, Artemidore, Minervam;
 Et miraris, opus displicuisse tuum?

XLI.

In Didymum.

Spadone cùm sis evirator fluxo,
 Et concubino mollior Celæneo,
 Quem sectus ululat matris entheæ Gallus,
 Theatra loqueris, & gradus, & edicta,
 Trabeasque, & Idus, fibulasque, censusque;
 Et pumicatâ pauperes manu monstras.
 Sedere in equitum liceat an tibi scarnis,
 Videbo, Didyme: non licet maritorum.

XLII.

Amicis quod datur, non perire.

Callidus effractâ nummos fur auferet arcâ:
 Prosterнет patrios impia flamma Lares.
 Debito usuram pariter, sortemque negabit:
 Non reddet sterilis semina jacta seges.

Dispensatorem

Dispensatorem fallax spoliabit amica :
 Mercibus exstructas obruet unda rates.
 Extra fortunam est quidquid donatur amicis :
 Quas dederis, solas semper habebis opes.

X L I I I.

De Thaide & Lecania.

THais habet nigros, niveos Lecania dentes.
 Quæ ratio est? emptos hæc habet, illa suos.

X L I V.

In Dentonem.

Quid factum est, rogo, quid repentè factum est?
 Ad cænam mihi, Dento, quòd vocanti.
 (Quis credat?) quater ausus es negare,
 Sed nec respicis, & fugis sequentem ;
 Quem therinis modò quærere, & theatris,
 Et conclavibus omnibus solebas.
 Sic est : captus es unctiore cænâ,
 Et major rapuit canem culina
 Jam te : sed citò cognitum & relictum
 Cùm fastidierit popina dives,
 Antiquæ venies ad ossa cænæ.

X L V.

In Bassum.

Dicis formosam, dicis te, Bassa, puellam ;
 Istud quod non est, dicere Bassa solet.

X L V I.

Ad Diadumenum.

Basia dum nolo, nisi quæ luctantia carpsi ;
 Et placet ira mihi plus tua, quàm facies :
 Ut te sæpe rogem, cædo, Diadumene, sæpe.
 Consequor hoc, ut me nec timeas, nec ames.

M

XLVII.

De Philone.

N Unquam se cœnasse domi Philo jurat ; & hoc est :
Non cœnat , quoties nemo vocavit eum.

XLVIII.

De Encolpo.

Quid non cogit amor ? secuit nolente capillos
Encolpus domino , nec prohibente tamen.
Permisit , flevitque Pudens : sic cessit habenis
Audaci questus de Phaëtonte pater.
Talis raptus Hylas , talis deprensus Achilles
Deposuit gaudens , matre dolente , comas.
Sed tu nec propera , brevibus nec crede capillis ;
Tardaue , pro tanto munere , barba veni.

XLIX.

Ad Labienum.

Vidissem modò fortè cùm sedentem
Solum te , Labiene ; tres putavi :
Calvæ me numerus tuæ fefellit.
Sunt illinc tibi , sunt & hinc capilli ,
Quales nec puerum decere possint.
Nudum est in medio caput , nec ullus
In longâ pilus areâ notatur.
Hic error tibi profuit Decembri ,
Tunc cùm prandia misit Imperator ;
Cum panariolis tribus redisti.
Talem Geryonem fuisse credo.
Vites censeo porticum Philippi :
Si te viderit Hercules peristi.

L.

In Charopinum.

Cœno domi quoties , nisi te , Charopine , vocavi ;
Protinùs ingentes sunt inimicitia ;

Meque petis stricto medium transfigere ferro,
 Si nostrum sine te scis caluisse focum.
 Nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit?
 Improbius nihil est hac, Charopine, gulâ.
 Desine, jam nostram, precor, observare culinam;
 Atque aliquandò meus det tibi verba coquus.

L I.

Ad Rufum.

Hic qui libellis prægravem gerit lævam,
 Notariorum quem premit chorus levis,
 Qui codicillis hinc & inde prolatis,
 Epistolisque commodat gravem vultum,
 Similis Catoni, Tullioque, Brutoque,
 Expressere, Rufe, fidiculæ licèt cogant,
 Ave Latinum, χαίρει non potest Græcum,
 Si fingere istud me putas, salutemus.

L I I.

In Posthumum.

Quæ mihi præstiteris memini, semperque tenebo:
 Cur igitur taceo, Posthume? tu loqueris.
 Incipio quoties alicui tua dona referre,
 Protinus exclamat: dixerat ipse mihi.
 Non bellè quædam faciunt duo: sufficit unus
 Huic operi: si vis ut loquar, ipse tace.
 Crede mihi, quamvis ingentia, Posthume, dona
 Auctoris pereunt garrulitate sui.

L I I I.

Ad Bassum.

Colchida quid scribis, quid scribis, amice
 Thyestem?
 Quo tibi vel Nioben, Basse, vel Andromachen?
 Materia est, mihi crede, tuis aptissima chartis
 Deucalion; vel, si non placet hic, Phaëthon.

M ij

L I V.

De Rhetore Appollonio.

EXtemporalis factus est meus rhetor :
Calpurnium non scripsit , & salutavit.

L. V.

De aquilâ portante Jovem.

Dic mihi , quem portes , volucrum regina ?
Tonantem.

Nulla manu quare fulmina gestat ? amat.
Quo calet igne deus ? pueri. Cur mitis aperto
Respicias ore Jovem ? de Ganymede loquor.

L V I.

Ad Lupum.

Cui credas , Lupe , filium magistro ,
Quæris sollicitus diu , rogasque.
Omnes grammaticosque , rhetoresque
Devites , moneo : nihil sit illi.
Cum libris Ciceronis , aut Maronis.
Famæ Tutilium suæ relinquat.
Si versus facit , abdicet Poëtam.
Artes discere vult pecuniosas ?
Fac , discat citharædus , aut choraules.
Si duri puer ingenî videtur ,
Præconem facias , vel architectum.

L V I I.

Ad Cinnam.

Cum voco te dominum , noli tibi , Cinna , placere :
Sæpe etiam servum sic resaluto meum.

L V I I I.

Ad Posthumum.

Cras te victurum , cras dicis , Posthume , semper.
Dic mihi cras istud , Posthume , quando venit ?

Quàm longe est cras istud, ubi est? aut unde pendendum?

Numquid apud Parthos, Armeniosque latet?

Jam cras istud habet Priami vel Nestoris annos.

Cras istud quanti, dic mihi, possit emi?

Cras vives: hodie jam vivere, Posthume, serum est.

Ille sapit, quisquis, Posthume, vixit heri.

L I X.

Ad Stellam.

Quòd non argentum, quòd non tibi mittimus aurum;

Hoc facimus causâ, Stella diserte, tuâ.

Quisquis magna dedit, voluit sibi magna remitti:

Fictilibus nostris exoneratus eris.

L X.

Ad detrectatorem.

Alatres licet usque nos & usque,
Et gannitibus improbis lacesas:

Certum est hanc tibi pernegare famam.

Olim quam petis in meis libellis,

Qualiscunque legaris ut per orbem.

Nam te cur aliquis sciat fuisse?

Ignotus pereas, miser, necesse est.

Non deerunt tamen hac in urbe forsan

Unus, vel duo, tresve, quattuorve,

Pellem rodere qui velint caninam.

Nos hâc à scabie tenemus ungues.

L X I.

In Marianum.

Crispulus iste quis est, uxori semper adheret

Qui, Mariane, tuæ? Crispulus iste quis est,

Nescio quid dominæ teneram qui garrit in aurem,

Et sellam cubito dexteriore premit?

Per cuius digitos currit levis annulus omnes :
 Crura gerit nullo qui violata pilo.
 Nil mihi respondes ? uxoris res agit, inquis,
 Iste meæ : sane certus & asper homo est ;
 Procuratorem vultu qui præferat ipso :
 Acrior hoc Chius non erit Aufidius.
 O quàm dignus eras alapis, Mariane, Latini ?
 Te succellurum credo ego Panniculo.
 Res uxoris agit, res ullas Crispulus iste ?
 Res non uxoris, res agit ipse tuas.

L X I I.

Ad hospites.

Jure tuo nostris maneat licet, hospes, in hortis ;
 Si potes in nudo ponere membra solo :
 Aut si portatur tecum tibi magna supellex ;
 Nam mea jam digitum sustulit hospitibus.
 Nulla tegit fractos nec inanis culcitra lectos,
 Putris & abrupta fascia recte jacet.
 Sit tamen hospitium nobis commune duobus :
 Emi hortos ; plus est : instrue tu ; minus est.

L X I I I.

Ad Ponticum.

Quid sentis, inquis, de nostris, Marce, libellis ?
 Sic me sollicitus, Pontice, sæpe rogas.
 Admiror ; stupeo ; nihil est perfectius illis ;
 Ipse tuo cedit Regulus ingenio.
 Hoc sentis ? inquis : faciat tibi sic bene Cæsar,
 Sic Capitolinus Jupiter : immò tibi.

L X I V.

Ad suos ministros.

Sextantes, Calliste, duos infunde Falerni :
 Tu super æstivas, Alcime, solve nives.
 Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo,
 Lassenturque rosis tempora sutilibus.

Jam vicina jubent nos vivere Mausolea,
 Cùm doceant ipsos posse perire deos.

L X V.

Ad Cæsarem.

Astra, polumque dedit, quamvis obstante novercâ,
 Alcidaæ Nemeæ terror, & Arcas aper;
 Et castigatum Libyæ ceroma palestræ;
 Et gravis in Siculo pulvere fusus Eryx:
 Silvarumque tremor, tacitâ qui fraude solebat
 Ducere nec rectas Cacus in antra boves.
 Ista tuæ, Cæsar, quota pars spectatur arenæ?
 Dat majora novus prælia manè dies.
 Quot graviora cadunt Nemæo pondera monstro?
 Quot tua Mænaliis collocat hasta fues?
 Reddatur si pugna triplex pastoris Iberi,
 Est tibi, qui possit vincere Geryonem.
 Sæpe licet Grajæ numeretur bellua Lernæ,
 Improba Niliacis quod facit Hydra feris?
 Pro meritis cælum tantis, Auguste, dederunt
 Alcidaæ citò dî: sed tibi serò dabunt.

L X V I.

In Pontilianum.

Sæpe salutatus, nunquam prior ipse salutas;
 Sic erit æternum, Pontiliane, vale.

L X V I I.

De hirundine.

Hibernos peterent solito cùm more recessus.
 Arthides, in nidis una remansit avis.
 Deprendere nefas ad tempora verna reversæ,
 Et profugam volucres diripere suæ.
 Serò dedit pœnas: discerpi noxia mater
 Debuerat; sed tunc, cùm laceravit Itym,

Ad Lesbiam.

Arcioâ de gente comam tibi, Lesbiam, misi :
Ut scires quanto sit tua flava magis.

LXIX.

In Marcum Antonium.

Antoni Phario nil obiecture Pothino,
Et leviùs tabulâ, quàm Cicerone nocens :
Quid gladium demens Romana stringis in ora ?
Hoc admisisset nec Catilina nefas.
Impius infando miles corrumpitur auro :
Et tantis opibus vox tacet una tibi.
Quid profunt sacræ pretiosâ silentia linguæ ?
Incipient omnes pro Cicerone loqui.

LXX.

De Syrisco, ad Maximum.

Infusum sibi nuper à patrono
Plenum, Maxime, centies Syrisco
In sellariolis vagus popinis
Circa balnea quattuor peregit.
O quanta est gula, centies comesse !
Quanto major adhuc, nec accubare !

LXXI.

Ad Faustinum.

Humida qua gelidas summittit Trebula valles,
Et viridis Cancrî mensibus alget ager ;
Rura Cleoneo nunquam temerata Leone,
Et domus Æolio semper amica Noto,
Te, Faustine, vocant : longas his exige messes
Collibus ; hibernum jam tibi Tibur erit.

LXXII.

Ad Rufum, de origine Bacchi.

Qui potuit Bacchi matrem dixisse Tonantem,
Ille potest Semelen dicere, Rufe, patrem.

L X X I I I.

Ad Theodorum.

Non donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna caussa est;
Dones tu mihi ne tuos libellos.

L X X I V.

De Pompeio & filiis.

Pompeios juvenes Asia, atque Europa, sed ipsum
Terra tegit Libyes, si tamen ulla tegit.
Quid mirum toto si spargitur orbe? jacere
Uno non poterat tanta ruina loco,

L X X V.

Ad Quinctum.

Quæ legis caussa nupsit tibi Lælia, Quincte,
Uxorem potes hanc dicere legitimam.

L X X V I.

Ad Cinnam.

Profecit potò Mithridates sæpe veneno,
Toxica ne possent sæva nocere sibi.
Tu quoque cavisti cœnando tam male semper,
Ne posses unquam, Cinna, perire fame.

L X X V I I.

Ad Marullum.

Narratur bellè quidam dixisse, Marulle,
Qui te ferre oleum dixit in auriculâ.

N

LXXVIII.

Ad Turanium.

SI tristi domicœnio laboras,
 Turani; potes esurire mecum.
 Non deerunt tibi, si soles *περωιειν*,
 Viles Cappadocæ, gravesque porri:
 Divisis cybium latebit ovis:
 Ponetur digitris tenendus ustis
 Nigrâ coliculus virens patellâ,
 Argentem modò qui reliquit hortum;
 Et pulsem niveam premens botellus:
 Et pallens faba cum rubente lardo.
 Mensæ munera si voles secundæ,
 Marcentes tibi porrigentur uvæ,
 Et nomen pira quæ ferunt Syrorum;
 Et quas docta Neapolis creavit,
 Lentæ castaneæ vapore tostæ:
 Vinum tu facies bonum bibendo.
 Post hæc omnia fortè si movebit
 Bacchus, quam solet, esuritionem;
 Succurrent tibi nobiles olivæ,
 Piceni modò quas tulere rami,
 Et fervens cicer, & tepens lupinus.
 Parva est cœnula (quis potest negare?)
 Sed finges nihil, audiesve fictum,
 Et vultu placidus tuo recumbes;
 Nec crassum dominus leget volumen:
 Nec de Gadibus improbis puellæ
 Vibrabunt sine fine prurientes
 Lascivos docili tremore lumbos:
 Sed, quod non grave sit, nec inficetum,
 Parvi tibia condyli sonabit.
 Hæc est cœnula: Claudiam sequeris;
 Quam nobis cupis esse tu pctiorem.

L X X I X.

In Zoilum.

UNdecies una surrexti, Zoïle, cœna;
 Et mutata tibi est synthesis undecies:
 Sudor inhæret madidâ ne veste retentus,
 Et laxam tenuis læderet aura cutem.
 Quare ego non sudo, qui tecum, Zoïle, cœno?
 Frigus enim magnum synthesis una facit.

L X X X.

Ad Severum.

Non totam mihi si vacabis horam,
 Dones, & licet impures, Severe,
 Dum nostras legis, exigisque nugas.
 Durum est perdere ferias: rogamus,
 Jacturam patiaris hanc, ferasque.
 Quod si legeris ipse cum diferto
 (Sed numquid sumus improbi?) **Secundo:**
 Plus multò tibi debiturus hic est,
 Quàm debet domino suo libellus.
 Nam securus erit, nec inquieta
 Lassi marmora Sisyphi videbit,
 Quem censoria cum meo Severo
 Docti lima momorderit Secundi.

L X X X I.

Ad Æmilianum.

Semper eris pauper, si pauper es, Æmiliane,
 Dantur opes nulli nunc nisi divitibus.

L X X X I I.

In Gaurum.

Quid promittebas mihi millia, Gaure, ducenta,
 Si dare non poteris millia, Gaure, decem?
 An potes, & non vis? rogo, non est turpius istud?
 I, tibi disperdas, Gaure: pusillus homo es.

N ij

Ad Dindymum.

Insequeris, fugio; fugis, insequor; hæc mihi
mens est:
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

Ad Gallam.

Jam tristis nucibus puer relictis,
Clamose revocatur à magistro;
Et blando male proditus fritillo,
Arcana modò raptus è popina,
Ædilem rogat udus aleator.
Saturnalia transiere rota;
Nec munuscula parva, nec minora
Misi mihi, Galla, quæ solebas.
Sanè sic abeat meus December.
Scis certè, puto, vestra jam venire
Saturnalia, Martias Kalendas.
Tunc reddam tibi, Galla, quod dedisti.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER VI.

EPIGRAMMA PRIMUM.

Ad Julium Martialem.

SEXTUS mittitur hic tibi libellus,
Imprimis mihi care Martialis:
Quem si terferis aure diligenti,
Audebit minùs anxius tremensque
Magnas Cæsaris in manus venire.

I I.

Ad Cæsarem Domitianum.

LUFUS erat sacræ connubia fallere tedæ;
Lufus & immeritos exsecuisse mares.
Utraque tu prohibes, Cæsar, populisque futuris
Succurris, nasci quos sine fraude jubes.
Nec spado jam, nec mœchus erit, te præside,
quisquam:
At priùs (ô mores!) & spado mœchus erat.

I I I.

Adulatorium.

CENSOR maxime, principumque princeps,
Cùm tot jam tibi debeat triumphos,
Tot nascentia templa, tot renata,
Tot spectacula, tot deos, tot urbes:
Plus debet tibi Roma, quòd pudica est.

N iij

De filio Domitiani.

Nascere, Dardanio promissum nomen Iūlo,
 Vera Deūm soboles: nascere, magne puer.
Cui pater æternas post secula tradat habenas;
 Quique regas orbem cum seniore senex.
 Ipsa tibi niveo trahet aurea pollice fila,
 Et totam Phruxi Julia nebit ovem.

V.

Ad Cæcilianum.

Rustica mercatus multis sum prædia nummis:
 Mutua des centum, Cæciliane, rogo.
 Nil mihi respondes? tacitum te dicere credo,
 Non reddes: ideò, Cæciliane, rogo.

V I.

Ad Luperum, de Paulla.

Comædi tres sunt: sed amat tua Paulla, Luperce,
 Quattuor; & καὶ τὸν Paulla πρῶτον amat.

V I I.

De Thelesina.

Julia lex populis ex quo, Faustine, renata est,
 Atque intrare domos iussa pudicitia:
 Aut minùs, aut certè non plus, tricesima lux est;
 Et nubit decimo jam Thelesina viro.
 Quæ nubit toties, non nubit: adulterâ lege est.
 Offendor mœcha simpliciore minùs.

V I I I.

Ad Severum.

Prætores duo, quattuor tribuni,
 Septem caussidici, decem poëtæ,
 Cujusdam modò nuptias petebant
 A quodam sene: non moratus ille

Præconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Severe, fecit?

IX.

Ad Lævinum.

IN Pompejano dormis, Lævine, theatro;
Et quereris, si te suscitât Oceanus?

X.

Petit latenter à Domitiano pecuniam.

PAUCA Jovem nuper cùm millia fortè rogarem;
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille Jovi; sed millia nobis
Nulla dedit: pudet, heu; pauca rogâsse Jovem.
At quàm non tetricus, quàm nullâ nubilus irâ,
Quàm placido nostras legerat ore preces!
Talis supplicibus tribuit diademata Dæcis;
Et Capitolas itque reditque vias.
Dic precor, ô nostri dic conscia Virgo Tonantis,
Si negat hoc vultu, quo solet ergo dare?
Sic ego; sic breviter positâ mihi Gorgone Pallas:
Quæ nondum data sunt, stulte, negata putas?

XI.

In Marcum.

QUOD non sit Pylades hoc tempore, non sit
Orestes,
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.
Nec melior rhombus, turdusve dabatur Oresti:
Sed par, atque eadem cœna duobus erat.
Tu Lucrina voras; me pascit aquosa Peloris:
Non minùs ingenua est & mihi, Marce, gula.
Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia vestit:
Vis te purpureum, Marce, sagatus amem?
Ut præstem Pyladen, aliquis mihi præstet Orestem:
Hoc non fit verbis, Marce: ut ameris, ama.

N iv

XII.

De Fabulla.

Jurat capillos esse, quos emit, suos
 Fabulla: numquid illa, Paulle, pejerat?

XIII.

De statuâ Juliae.

Quis te Phidiaco formatam, Julia, caelo:
 Vel quis Palladiae non putet artis opus?
 Candida non tacitâ respondet imagine Lygdos,
 Et placido fulget vivus in ore liquor.
 Ludit Acidalio, sed non manus aspera, nodo,
 Quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.
 Ut Martis revocetur amor, summique Tonantis;
 A te Juno petat Ceston, & ipsa Venus.

XIV.

In Laberium.

Versus scribere posse te disertos
 Affirmas, Laberi: quid ergo non vis?
 Versus scribere quis potest disertos?
 Non scribat, Laberi: virum putabo.

XV.

De formicâ electro inclusâ.

Dum Phaëtontea formica vagatur in umbrâ,
 Implicuit tenuem succina gutta feram.
 Sic modò quæ fuerat vitâ contempta manente,
 Funeribus facta est nunc pretiosa suis.

XVI.

Ad Priapum.

TU qui pene viros terres, & falce cinædos,
 Jugera sepositi pauca tuere loci.
 Sic tua non intrent vetuli pomaria fures;
 Sed puer, aut longis pulchra puella comis.

In Cinnamum.

Cinnam, Cinname, te jubes vocari.
 Non est hic, rogo, Cinna, barbarismus?
 Tu si Furius antè dictus esses,
 Fur istâ ratione dicereris.

Epitaphium Salonini, ad Priscum.

Sancta Salonini terris requiescit Iberis,
 Quâ melior Stygias non videt umbra domos,
 Sed lugere nefas: nam qui te, Prisce, reliquit,
 Vivit, quâ voluit vivere parte magis.

In Posthumum caussidicum.

Non de vi, neque cæde, nec veneno,
 Sed lis est mihi de tribus capellis:
 Vicini queror has abesse furto.
 Hoc judex sibi postulat probari:
 Tu Cannas, Mithridaticumque bellum,
 Et perjuriam punici furoris,
 Et Sullas, Mariosque, Muciosque
 Magnâ voce sonas, manuque totâ.
 Jam dic, Posthume, de tribus capellis.

In Phæbum.

Mutua te centum sestertia, Phæbe, rogavi;
 Cùm mihi dixisses: exigis ergo nihil?
 Inquiris, dubitas, cunctaris, meque diebus
 Teque decem crucias: jam rogo, Phæbe, nega.

De nuptiis Stellæ & Ianthidos.

Perpetuam Stellæ dum jungit Ianthida vati
 Læta Venus, dixit: plus dare non potui.
 Hæc coram dominâ; sed nequius illud in aurem:
 Tu ne quid pecces, exitiose, vide.
 Sæpe ego lascivum Martem furibunda cecidi,
 Legitimos îffet cum vagus antè toros.
 Sed postquàm meus est, nullâ me pellice læsit:
 Tam frugi Juno vellet habere Jovem.
 Dixit, & arcano percussit pectora loro.
 Plaga juvat: sed tu jam, dea, cæde duos.

X X I I.

In Proculinam.

Quòd nubis, Proculina, concubino,
 Et mœchum modò nunc facis maritum,
 Ne lex Julia te natate possit:
 Non nubis, Proculina, sed fateris.

X X I I I.

In Lesbiam.

Stare jubes nostrum semper tibi, Lesbia, penem;
 Crede mihi, non est mentula, quod digitus.
 Tu licèt & manibus, blandis & vocibus infes,
 Contra te facies imperiosa tua est.

X X I V.

De Charisiano.

Nil lascivius est Charisiano;
 Saturnalibus ambulat togatus.

X X V.

Ad Marcellinum.

Marcelline, boni soboles sincera parentis,
 Horrida Parrhasio quem tegit Urfa iugo:

Ille vetus pro te patriusque quod optat amicus,
 Accipe, & hæc memori pectore vota tene:
 Cauta sit ut virtus, nec te temerarius ardor
 In medios enses sævaque tela ferat.
 Bella velint, Martemque ferum rationis egentes:
 Tu potes & patriæ miles, & esse decus.

X X V I.

De Sotade.

Periclitatur capite Sotades noster.
 Reum putatis esse Sotadem? non est.
 Arrigere desit posse Sotades: lingit.

X X V I I.

Ad Nepotem.

Bis vicine Nepos (nam tu quoque proxima Floræ
 Incolis, & veteres tu quoque Ficelias)
 Est tibi, quæ patriâ signatur imagine vultus,
 Testis maternæ nata pudicitia.
 Tu tamen annofo nimum ne parce Falerno;
 Et porius plenos ære relinque cados.
 Sit pia, sit locuples; sed potet filia mustum:
 Amphora cum domina nunc nova fiat anus.
 Cæcuba non solos vindemia nutriat orbos:
 Possunt & patres vivere, crede mihi.

X X V I I I.

Epitaphium Glaucia.

Libertus Melioris ille notus,
 Totâ qui cecidit dolente Româ,
 Cari deliciae breves patroni,
 Hoc sub marmore Glaucias humatus
 Juncto Flaminia jacet sepulcro:
 Castus moribus, innocens pudore,
 Velox ingenio, decore felix.
 Bis-senis modò messibus peractis

Vix unum puer applicabat annum.
Qui fles talia, nil fleas, Viator.

X X I X.

De eodem.

Non de plebe domus, nec avaræ verna catastæ,
Sed domini sancto dignus amore puer:
Munera cum posset nondum sentire patroni,
Glaucia libertus jam Melioris erat.
Moribus hoc formæque datum. Quis blandior illo?
Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
Immodicis brevis est ætas, & rara senectus:
Quidquid ames, cupias non placuisse nimis.

X X X.

In Pætum.

Sex sestertia si statim dedisses,
Cum dixi mihi; sume, tolle, dono:
Deberem tibi, Pæte, pro ducentis.
At nunc cum dederis diu moratus,
Post septem, puto, vel novem Kalendas:
Vis dicam tibi veriora veris?
Sex sestertia, Pæte, perdidisti.

X X X I.

In Charidemum.

Uxorem, Charideme, tuam scis ipse, finisque
A medico futui: vis sine febre mori.

X X X I I.

De morte Othonis.

Cum dubitaret adhuc belli civilis Enyo,
Forſitan & posset vincere mollis Otho:
Damnabit multo staturum sanguine Martem,
Et fodit certa pectora nuda manu.
Sit Cato, dum vivit, sanè vel Cæsare major:
Dum moritur, numquid major Othone fuit?

X X X I I I.

In Sabellum.

N Il miserabilius, Marho, pædicone Sabello
Vidisti, quo nil lætius antè fuit.
Furta, fugæ, mortes fervorum, incendia, luctus
Affligunt hominem. Tam miser, & futuit.

X X X I V.

Ad Diadumenum.

B Asia da nobis, Diadumene, pressa. Quot inquis?
Oceani fluctus me numerare jubes;
Et maris Ægei sparsas per littora conchas;
Et quæ Cecropio monte vagantur apes;
Quæque sonant pleno vocesque manusque theatro,
Cum populus subiti Cæsaris ora videt.
Nolo quot arguto dedit exorata Catullo
Lesbia: pauca cupit, qui numerare potest.

X X X V.

Ad Cæcilianum.

S Eptem clepsydras magnâ tibi voce petenti
Arbitrè invitus, Cæciliane, dedit.
At tu multa diu dicis, vitreisque tepentem
Ampullis potas semisupinus aquam:
Ut tandem saties vocemque sitimque, rogamus
Jam de clepsydra, Cæciliane, bibas.

X X X V I.

Ad Papilum.

M Entula tam magna est, tantus tibi, Papile,
nasus,
Ut possis, quoties arrigis, olfacere.

XXXVII.

In Charinum.

SEsti podicis usque ad umbilicum
 Nullas reliquias habet Charinus;
 Et prurit tamen usque ad umbilicum.
 O quantâ scabie miser laborat!
 Culum non habet, est tamen cinædus.

XXXVIII.

De Regulo filio Reguli.

Aspicis ut parvus, nec adhuc trieteride plena
 Regulus auditum laudet & ipse patrem?
 Maternosque sinus viso genitore relinquat,
 Et patrias laudes sentiat esse suas?
 Jam clamor, centumque viri, densumque coronæ
 Vulgus, & infanti Julia recta placent.
 Acris equi soboles magno sic pulvere gaudet:
 Sic vitulus molli prælia fronte cupit.
 Dî servate, precor, matri sua vota, patrique,
 Audiat ut natum Regulus, illa duos.

XXXIX.

In Cinnam.

PAter ex Marulla, Cinna, factus es septem
 Non liberorum: nam nec tuus quisquam,
 Nec est amici, filiusve vicini;
 Sed in grabatis tegetibusque concepti,
 Materna produnt capitibus suis furta.
 Hic qui retorto crine Maurus incedit,
 Sobolem fatetur esse se coci Santræ.
 At ille sima nare, turgidis labris,
 Ipsa est imago Pannici palæstritæ.
 Pistoris esse tertium quis ignorat,
 Quicumque lippum novit & videt Damam?
 Quartus cinædâ fronte, candido vultu,
 Ex concubino natus est tibi Lygdo.

Præcide, si vis, filium; nefas non est.
 Hunc verò acuto capite, & auribus longis,
 Quæ sic moventur, ut solent asellorum,
 Quis morionis filium neget Cyrt hæ?
 Duæ sorores, illa nigra, & hæc rufa,
 Croti choraulæ, villicique sunt Carpi.
 Jamque hybridarum grex tibi foret plenus,
 Si spado Corefus, Dindymusque non esset.

X L.

Ad Lycorim.

Femina præferri potuit tibi nulla, Lycori,
 Præferri Glyceræ fœmina nulla potest.
 Hæc erit hoc, quod tu: tu non potes esse, quod
 hæc est.

Tempora quid faciunt! hanc volo: te volui.

X L I.

In Poëtam rancum.

Qui recitat lana fauces & colla revinctus,
 Hic se posse loqui, posse tacere negat.

X L I I.

De Thermis Etrusci, ad Oppianum.

Etrusci nisi thermulis lavis,
 Illotus morieris, Oppiane,
 Nullæ sic tibi blandientur undæ:
 Nec fontes Aponi rudes puellis,
 Non mollis Sinuessæ, fervidique
 Fluctus passeris, aut superbus Anxur,
 Non Phœbi vada, principesque Bajæ,
 Nusquam tam nitidum micat serenum:
 Lux ipsa est ibi longior, diesque
 Nullo tardiùs à loco recedit.
 Illic Taygeti virent metalla,
 Et certant vario decore saxa,

Quæ Phryx, & Libys altiùs cecidit,
 Siccos pinguis onyx anhelat æstus,
 Et flammâ tenui calent Ophitæ.
 Ritus si placeant tibi Laconum,
 Contentus potes arido vapore,
 Crudâ Virgine, Marciave mergi:
 Quæ tam candida, tam serena lucet,
 Ut nullas ibi suspiceris undas,
 Et credas vacuum nitere Lygdon.
 Non attendis, & aure me supinâ
 Jamdudum quasi negligenter audis;
 Illotus morieris, Oppianæ.

X L I I I.

Ad Castricum.

DUm tibi felices indulgent, Castrice, Bajæ,
 Canaque sulfureis Nympha natatur aquis:
 Me Nomentani confirmant otia ruris,
 Et casa jugeribus non onerosa suis.
 Hic mihi Bajani soles, mollisque Lucrinus;
 Hic vestræ mihi sunt, Castrice, divitiæ.
 Quondam laudatas quòcunque libebat ad undas
 Currere, nec longas pertimuisse vias:
 Nunc Urbi vicina juvant, facilesque recessus;
 Et satis est, pigro si licet esse mihi.

X L I V.

In Calliodorum.

Festivè credis te, Calliodore, jocari;
 Te solum multo permaduisse sale.
 Omnibus adrides; diætèria dicis in omnes;
 Sic te convivam posse placere putas.
 At si ego non bellè, sed verè dixero quiddam;
 Nemo propinabit, Calliodore, tibi,

X L V.

In nuptias Lygdi & Læctoria.

LUisit, fatis est; lascivi nubito cunhi:
 Permissa est vobis non nisi casta Venus.
 Hæc est casta Venus? nubet Læctoria Lygdo:
 Turpior uxor erit, quàm modò mœcha fuit.

X L V I.

Ad Catianum.

VApulat assiduo Veneti quadriga flagello,
 Nec currit: magnam rem, Catiane, facis.

X L V I I.

Ad Iantida Nympham.

Nympha, meo Stellæ quæ fonte domestica puro
 Laberis, & domini gemmea tecta subis:
 Sive Numæ conjux Triviæ te misit ab antro;
 Sive Camænarum de grege nona venis:
 Exsolvit votis hac se tibi virgine porca
 Marcus, furtivam quòd bibit æger aquam.
 Tu contenta meo jam crimine, gaudia fontis
 Da secura tui: sit mihi sana sitis.

X L V I I I.

In Pomponium.

QUòd tam grande sophos clamat tibi turba
 togata;
 Non tu, Pomponi, cœna diserta tua est.

X L I X.

Priapus loquitur.

Non sum de fragili dolatus ulmo;
 Nec quæ stat rigida supina vena,
 De ligno mihi quolibet columna est,
 Sed vivâ generata de cupresso:
 Quæ nec secula centies peracta,

Nec longæ cariem timet senectæ.
 Hanc, tu quisquis es, ô malus, timeto:
 Nam si vel minimos manu rapaci
 Hoc de palmite læseris racemos;
 Nascetur, licet hoc velis negare,
 Inserta tibi ficus à cupresso.

L.

De Thelesino.

Cum coleret puros pauper Thelesinus amores,
 Errabat gelidâ fordidus in togulâ.
 Obscœnos postquàm cœpit curare cinædos,
 Argentum, mensas, prædia solus emit.
 Vis fieri dives, Bithynice? conscius esto.
 Nil tibi, vel minimum, basia pura dabunt.

L I.

Ad Luperum.

Quòd convivaris sine me tam sæpe, Luperce,
 Inveni, noceam quâ ratione tibi.
 Irascor licet usque voces, mittasque, rogesque.
 Quid facies, inquis? quid faciam? veniam.

L I I.

Epitaphium Pantagathi tonsoris.

Hoc jacet in tumulo raptus puerilibus annis
 Pantagathus, domini cura, dolorque sui,
 Vix tangente vagos ferro refecare capillos
 Doctus, & hirsutas excoluisse genas.
 Sis licet, ut debes, tellus placata, levisque;
 Artificis levior non potes esse manu.

L I I I.

De Andragora.

Lotus nobiscum est, hilaris cœnavit, & idem
 Inventus manè est mortuus Andragoras.

Tam subitæ mortis causam, Faustine, requiris?
In somnis medicum viderat Hermocratem.

L I V.

Ad Aulum, de Sextiliano.

Tantos & tantas si dicere Sextilianum,
Aule, vetes; junget vix tria verba miser.
Quid sibi vult, inquis? dicam, quid suspicer esse.
Tantos & tantas Sextilianus amas.

L V.

In Coracinum.

Quòd semper castique, cinnamoque,
Et nido niger alitis superbæ
Fragras plumbea Nicerotiana;
Rides nos, Coracine, nil olentes:
Malo, quàm bene olere, nil olere.

L V I.

In Charidemum.

Quòd tibi crura rigent fetis, & pectora villis;
Verba putas famæ te, Charideme, dare.
Exitirpa, mihi crede, pilos de corpore toto;
Teque pilare tuas testificare nates.
Quæ ratio est, inquis? scis multos dicere multa.
Fac prædicari te, Charideme, putent.

L V I I.

In Phæbum.

Mentiris fictos unguento, Phœbe, capillos,
Et tegitur piæti sordida calva comis.
Tonso rem capiti non est adhibere necessum:
Radere te meliùs spongia, Phœbe, potest.

O ij

Ad Aulum Pudentem.

Cernere Parrhasios dum te juvat, Aule, Triones
 Cominùs, & Getici sidera pigra poli!
 O quàm pænè tibi Stygias ergo raptus ad undas,
 Elysiæ vidi nubila fusca plagæ!
 Quamvis lassâ tuos quærebant lumina vultus,
 Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
 Si mihi lanificæ ducunt non pulla sorores
 Stamina, nec surdos vox habet ista deos:
 Sospite me sospes Latias revehêris ad urbes,
 Et referes pili premia magnus eques.

LIX.

In Baccaram.

ET dolet, & queritur, sibi non contingere frigus
 Propter sexcentas Baccara gausapinas:
 Optat & obscuras luces, ventosque, nivesque;
 Odit & hibernos, si tepuere, dies.
 Quid fecere mali nostræ tibi, sæva, lacernæ,
 Tollere de scapulis quas levis aura potest?
 Quantò simplicius, quantò est humanius illud;
 Mense vel Augusto sumere gausapinas?

LX.

De Pompillo, ad Faustinum.

Rem factam Pompillus habet, Faustine: legetur,
 Et nomen toto sparget in orbe suum.
 Sic leve flavorum valeat genus Usipiorum,
 Quisquis & Ausonium non amat imperium
 Ingeniosa tamen Pompilli scripta feruntur:
 Sed famæ non est hoc, mihi crede, satis.
 Quàm multi tineas pascunt blattasque disertis!
 Et redimunt soli carmina docta coci!
 Nescio quid plus est, quod donet secula chartis:
 Victurus genium debet habere liber.

L X I.

In invidum.

L Audat, amat, cantat nostros mea Roma libellos;
 Meque finus omnes, me manus omnis habet.
 Ecce rubet quidam, pallet, stupet, oscitat, odit.
 Hoc volo: nunc nobis carmina nostra placent.

L X I I.

Ad Oppianum.

A Misit pater unicum Silanus;
 Cessas mittere munera, Oppiane?
 Heu crudele nefas, malæque Parcæ!
 Cujus vulturis hoc erit cadaver?

L X I I I.

Ad Marianum.

S Cis te captari; scis hunc, qui captat, avarum;
 Et scis qui captat, quid, Mariane, velit:
 Tu tamen hunc tabulis heredem, stulte, supremis
 Scribis, & esse tuo vis, furiose, loco.
 Munera magna tamen misit; sed misit in hamo:
 Et piscatorem piscis amare potest!
 Hiccine deflebit vero tua fata dolore?
 Si cupis, ut ploret, des, Mariane, nihil.

L X I V.

In detractorem.

C Um sis nec rigidâ Fabiorum gente creatus,
 Nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
 Hirsutâ peperit rubicunda sub ilice conjux;
 Sed patris ad speculum tonsi, matrisque togatæ
 Filius, & sponsam possit te sponsa vocare:
 Emendare meos, quos novit fama, libellos,
 Et tibi permittis felices carpere nugas:
 Has, inquam, nugas, quibus aurem advertere totam

Non aspernantur proceres urbisque, forisque:
 Quas & perpetui dignantur scrinia Silii,
 Et repetit toties facundo Regulus ore;
 Quique videt propius magni certamina Circi
 Laudat Aventinæ vicinus Sura Dianæ:
 Ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum
 Non dedignatur bis terque revolvere Cæsar.
 Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minervâ
 Acrius, & tenues finxerunt pectus Athenæ.
 Ne valeam, si non multò sapit altius illud,
 Quod cum panticibus laxis, & cum pede grandi,
 Et rubro pulmone vetus, nausque timendum,
 Omnia crudelis lanis per compita portat.
 Audes præterea, quos nullus noverit, in me
 Scribere versiculos, miseras & perdere chartas.
 At si quid nostræ tibi bilis inusserit ardor,
 Vivet; & hærebit, totoque legetur in orbe;
 Stigmata nec vafra delebit Cinnamus arte.
 Sed miserere tui, rabido nec perditus ore
 Fumantem nasum vivi tentaveris urfi.
 Sit placidus licet, & lambat digitosque, manusque;
 Si dolor, & bilis, si justa coegerit ira,
 Ursus erit. Vacua dentes in pelle fatiges,
 Et tacitam quæras, quam possis rodere, carnem.

L X V.

Ad Tuccam.

Hexametris epigramma facis, scio dicere Tuc-
cam.

Tucca, solet fieri: denique, Tucca, licet.
Sed tamen hoc longum est. Solet hoc quoque, Tucca,
licetque:

Si breviora probas, disticha sola legas.
Conveniat nobis: ut fas, epigrammata longa
Sit transire tibi; scribere, Tucca, mihi.

L X V I.

De præcone puellam vendente.

FAmæ non nimiùm bonæ puellam,
 Quales in media sedent Suburra,
 Vendebat modò præco Gellianus.
 Parvo cùm pretio diu liceret,
 Dum puram cupit approbare cunctis,
 Attraxit propè se manu negantem,
 Et bis terque quaterque basiavit.
 Quid profecerit osculo, requiris?
 Sexcentos modò qui dabat, negavit.

L X V I I.

Ad Pannicum, de Gellia uxore.

CUr tantùm eunuchos habeat tua Gellia, quæris,
 Pannice? vult futui, Gellia, nec parere.

L X V I I I.

De morte Eutycki pueri.

Flete nefas vestrum, sed toto flete Lucrino
 Najades, & luctus sentiat ipsa Thetis.
 Inter Bajanæ raptus puer occidit undas
 Eutychnus, ille tuum, Castrice, dulce latus.
 Hic tibi curarum socius, blandumque levamen,
 Hic amor, hic nostri vatis Alexis erat.
 Nunquid te vitreis nudum lasciva sub undis
 Vidit, & Alcidæ Nympha remisit Hylan?
 An dea fœmineum jam negligit Hermaphroditum
 Amplexu teneri sollicitata viri?
 Quidquid id est, subitæ quæcunque est causa rapinæ;
 Sit precor, & tellus mitis, & unda tibi.

L X I X.

Ad Catullum, de Bassa.

Non miror, quòd potat aquam tua Bassa, Catulle;
 Miror, quòd Bassi filia potat aquam.

Ad Martianum.

S Exagesima, Martiane, messis
 Acta est, & , puta, jam secunda Cottæ ;
 Nec se tædia lectuli calentis
 Expertum meminit die vel uno :
 Ostendit digitum sed impudicum
 Alconti, Dasioque, Symmachoque.
 At nostri bene computentur anni,
 Et, quantum tetricæ tulere febres,
 Aut langor gravis, aut mali dolores,
 A vitâ meliore separentur :
 Infantes sumus, & senes videmur.
 Ætatem Priamique, Nestorisque,
 Longam qui putat esse, Martiane,
 Multum decipiturque, falliturque.
 Non est vivere, sed valere, vita.

L X X I.

De Thelethusa.

E Dere lascivos ad Bætica crasmata gestus,
 Et Gaditanis ludere docta modis,
 Tendere quæ tremulum Pelian, Hecubæque maritum
 Posset ad Hæctoreos sollicitare toros :
 Urit, & excruciat dominum Telethusa priorem :
 Vendidit ancillam; nunc redimit dominam.

L X X I I.

De fure Cilice.

F Ur notæ nimum rapacitatis
 Compilare Cilix volebat hortum :
 Ingenti sed erat, Fabulle, in horto
 Præter marmoreum nihil Priapum.
 Dum non vacuâ manu redire,
 Ipsum surripuit Cilix Priapum.

LXXIII.

L X X I I I.

In Priapum Hilari.

Non rudis indocta fecit me falce colonus :
 Dispensatoris nobile cernis opus.
 Nam Cæretani cultor ditissimus agri
 Hos Hilarus colles , & juga lata tenet.
 Adspice , quàm certo videar non ligneus ore ,
 Nec devota focis inguinis arma geram :
 Sed mihi perpetua nunquam moritura cupresso
 Phidiacâ rigeat mentula digna manu.
 Vicini , moneo , sanctum celebrate Priapum ,
 Et bis septenis parcite jugeribus.

L X X I V.

Ad Esculanum.

Medio recumbit imus ille qui lecto ,
 Calvam trifilem semitaetus unguento ,
 Foditque tonsis ora laxa lentiscis ;
 Mentitur , Esculane : non habet dentes.

L X X V.

In Pontiam.

Cum mittis turdumve mihi, quadramve placenta,
 Sive femur leporis, sive quid his simile ;
 Buccellas misisse tuas te, Pontia, dicis.
 Has ego nec mittam, Pontia, sed nec edam.

L X X V I.

Epitaphium Fusci.

Ille sacri lateris custos, Martisque togati,
 Credita cui summi castra fuere ducis ;
 Hic situs est Fuscus. Licet hoc, Fortuna, fateri :
 Non timet hostiles jam lapis iste minas.
 Grande jugum domitâ Dacus cervice recepit,
 Et famulum victrix possidet umbra nemus.

In Afrum.

CUm sis tam pauper, quàm nec miserabilis Irus;
 Tam juvenis, quàm nec Partenopœus erat;
 Tam fortis, quàm nec, cum vinceret, Artemidorus;
 Quid te Cappadocum sex onus esse juvat?
 Rideris, multoque magis traduceris, Afer,
 Quàm nudus medio si spatere foro.
 Non aliter monstratur Atlas cum compare ginno,
 Quæque vehit similem bellua nigra Libyn.
 Invidiosa tibi quàm sit lectica, requiris?
 Non debes ferri mortuus hexaphoro.

L X X V I I I.

Ad Aulum, de Phrige lusco.

POtor nobilis, Aule, lumine uno
 Luscius Phrix erat, alterque lippus:
 Huic Heras medicus, bibas caveto;
 Vinum si biberis, nihil videbis.
 Ridens Phrix oculo, valebis, inquit.
 Misceri sibi protinùs deunces,
 Sed crebros jubet. Exitum requiris?
 Vinum Phrix, oculus bibit venenùm.

L X X I X.

Ad Lupum.

TRistis es, & felix; sciat hoc Fortuna caveto:
 Ingratum dicet te, Lupe, si scierit.

L X X X.

Ad Cæsarem, de rosas hybernis.

UT nova dona tibi, Cæsar, Nilotica tellus
 Miserat hybernas ambitiosa rosas,
 Navita derisit Pharios Memphiticus hortos,
 Urbis ut intravit limina prima tuæ:

Tantus veris honos, & odoræ gratia Floræ,
 Tantaque Pæstani gloria ruris erat.
 Sic quâcunque vagus, gressumque, oculosque ferebat,
 Textilibus fertis omne rubebat iter.
 At tu Romanæ jussus jam cedere brumæ,
 Mitte tuas messes; accipe, Nile, rosas.

L X X X I.

In Charidemum.

I Ratus tanquam populo, Charideme, lavaris:
 Inguina sic toto subluis in folio.
 Nec caput hîc vellem sic te, Charideme, lavare.
 Et caput ecce lavas: inguina malo laves.

L X X X I I.

Ad Rufum.

Q Uidam me modò, Rufe, diligenter
 Inspectum velut emptor, aut lanista,
 Cum vultu, digitoque subnotasset,
 Tunc es, tunc, ait, ille Martialis,
 Cujus nequitas jocosque novit
 Aurem qui modò non habet Batavam?
 Subrisi modicè, levique nutu
 Me, quem dixerat esse, non negavi,
 Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?
 Respondi: quia sum malus Poëta.
 Hoc ne sæpiùs accidat Poëtæ,
 Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

L X X X I I I.

Ad Casarem.

Q Uantum sollicito fortuna parentis Etrusco,
 Tantum, summe ducum, debet uterque tibi.
 Nam tu missa tuâ revocasti fulmina dextrâ:
 Hos cuperem mores ignibus esse Jovis.
 Si tua sit summo, Cæsar, natura Tonanti,

Utetur toto fulmine rara manus.
Muneris hoc utrumque tui testatur Etruscus,
Esse quòd & comiti contigit, & reduci.

L X X X I V.

De Philippo.

O Ctaphoro sanus portatur, Avite, Philippus:
Hunc tu si sanum credis, Avite; furis.

L X X X V.

In mortem Rufi Camonii.

E Ditur heu; sextus sine te mihi, Rufe Camoni,
Nec te lectorem sperat, amice, liber.
Impia Cappadocum tellus, & numine lævo
Vifa tibi, cineres reddit & ossa patri.
Funde tuo lacrymas orbata Bononia Rufo;
Et resonet totâ planctus in Æmiliâ.
Heu qualis pietas! heu quàm brevis occidit ætas!
Viderat Alphei præmia quinque modò.
Pectore tu memori nostros evolvere lusus,
Tu solitus totos, Rufe, tenere jocos.
Accipe cum fletu mœsti breve carmen amici,
Atque hæc absentis thura fuisse puta.

L X X X V I.

In bibentes aquam calidam.

S Etinum, dominæque nives, densique trientes,
Quandò ego vos, medico non prohibente,
bibam?
Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,
Qui mavult hæres divitis esse Midæ,
Possideat Libycas messes, Hermumque, Tagumque,
Et potet calidam, qui mihi livet, aquam.

L X X X V I I.

Ad Cæsarem.

DI tibi dent, & tu, Cæsar, quæcunque mereris:
Dî mihi dent, & tu, quæ volo, si merui.

L X X X V I I I.

Ad Cæcilianum.

MAnè salutavi vero te nomine casu;
Nec dixi dominum, Cæciliane, meum.
Quantî libertas constet mihi tanta, requiris?
Centum quadrantes abstulit illa mihi.

L X X X I X.

De Panareto potore.

CUm peteret seram mediâ jam nocte matellam
Arguto madidus pollice Panaretus:
Spoletinâ data est, sed quam siccaverat ipse;
Nec fuerat soli tanta lagena satis.
Ille fide summâ testæ sua vina remensus,
Reddidit œnophori pondera plena sui.
Miraris, quantum biberat, cepisse lagenam?
Desine mirari, Rufe: merum biberat.

X C.

De Gellia.

Mechum Gellia non habet, nisi unum.
Turpe est hoc magis: uxor est duorum.

X C I.

In Zoïlum.

Sancta ducis summi prohibet censura, vetatque
Mœchari: gaude, Zoïle, non futuis.

X C I I.

In Ammianum.

CÆlatus tibi cùm sit, Ammiane,
Serpens in paterâ Myronis arte;
Vaticana bibis : bibis venenum.

X C I I I.

De Thaidæ.

TAm malè Thais olet, quàm non fullonis avari
Testa vetus, mediâ sed modò fracta via :
Non ab amore recens hircus, non ora leonis,
Non detracta cani Transyberina cutis :
Pullus abortivo nec cùm putrescit in ovo;
Amphora corrupto nec viciata garo.
Virus ut hoc alio fallax permutet odore,
Depositâ quoties balnea veste petit ;
Psilotro viret : aut acidâ latet oblita cretâ :
Aut regitur pingui terque quaterque faba.
Cùm bene se tutam per fraudes mille putavit,
Omnia cùm fecit, Thaidæ Thais olet.

X C I V.

De Calpetiano.

Ponuntur semper chrysendeta Calpetiano,
Sive foris, seu cùm cœnat in urbe domi.
Sic etiam in stabulo semper, sic cœnat in agro.
Non habet ergo aliud ? non habet immò suum.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM

LIBER VII.

EPIGRAMMA PRIMUM.

Ad Domitianum, de lorica.

ACCIPERE belligeræ crudum thoraca Minervæ,
 Ipsa Medusæ quem timet ira comæ.
 Dum vacat hæc, Cæsar, poterit lorica vocari:
 Pectore cum sacro sedcrit, ægis erit.

I I.

De eadem.

INvia Sarmaticis Domini lorica sagittis,
 Et Martis Getico tergore fida magis:
 Quam vel ad Ætolæ securam cuspidis icus
 Texuit innumeri lubricus unguis apri:
 Felix sorte tuâ! sacrum cui tangere pectus
 Fas erit, & nostri mente calere Dei.
 I comes, & magnos illæsa merere triumphos,
 Palmatæque ducem, sed citò, redde togæ.

I I I.

Ad Pontilianum.

CUR non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
 Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.
 F iv

I. V.

De Oppiano.

Esset, Castrice, cùm mali coloris,
Versus scribere cœpit Oppianus.

V.

Ad Cæsarem Domitianum.

Si desiderium, Cæsar, populique, patrumque
Respicis, & Latiae gaudia vera togæ;
Redde Deum votis poscentibus: invidet hosti
Roma suo, veniat laurea multa licet.
Terrarum dominum propius videt ille, tuoque
Terretur vultu barbarus, & fruitur.

V I.

De famâ reditûs Domitiani.

Ecquid Hyperboreis ad nos conversus ab oris
Ausonias Cæsar jam parat ire vias?
Certus abest auctor; sed vox hoc nunciat omnis:
Credo tibi; verum dicere, Fama, soles.
Publica victrices testantur gaudia chartæ:
Martia laurigerâ cuspide pila virent.
Rursus, iô, magnos clamat tibi Roma triumphos,
Invictusque tuâ, Cæsar, in urbe sonas.
Sed jam lætitiæ quo sit fiducia major,
Sarmaticæ laurus nuncius ipse veni.

V I I.

Ad Cæsarem Domitianum.

Hiberna quamvis Arctos, & rudis Peuce,
Et unguarum pulsibus calens Ister,
Fractusque cornu jam ter improbo Rhenus,
Teneat domantem regna perfidæ gentis
Te, summe mundi rector, & parens orbis:
Abesse nostris non tamen potes votis.

Illic & oculis , & animis sumus , Cæsar :
 Adeoque mentes omnium tenes unus ,
 Ut ipsa magni turba nesciat Circi ,
 Utrumne currat Passarinus , an Tigris.

V I I I.

De reditu Domitiani.

Nunc hilares , si quandò mihi , nunc ludite
 Musæ :
 Victor ab Othryfio redditur orbe Deus.
 Certa facis populi tu primus vota , December :
 Jam licet ingenti dicere voce , venit.
 Felix forte tuâ ! Poteras non cedere Jano ,
 Gaudia si nobis , quæ dabit ille , dares.
 Festa coronatus ludet convivia miles ,
 Inter laurigeros cum comes ibit equos.
 Fas audire jocos , levioraque carmina , Cæsar ,
 Si tibi : si lusus ipse triumphus amat.

I X.

De Cascelio.

Cum sexaginta numeret Cascelius annos ,
 Ingeniosus homo est : quandò disertus erit ?

X.

In Olum.

Pædicatur Eros , fellat Linus : Ole , quid ad te ,
 De cute quid faciant ille , vel ille suâ ?
 Centenis futuit Matho millibus : Ole , quid ad te ?
 Non tu propterea sed Matho pauper erit.
 In lucem cœnat Sertorius : Ole , quid ad te ?
 Cum liceat totâ stertere nocte tibi.
 Septinginta Tito debet Lupus : Ole , quid ad te ?
 Assen ne dederis , crediderisve Lupo.
 Illud dissimulas ad te quod pertinet , Ole.
 Quodque magis curæ convenit esse tuæ.

Pro togulâ debes : hoc ad te pertinet , Ole.

Quadrantem nemo jam tibi credit , & hoc.

Uxor mœcha tibi est : hoc ad te pertinet , Ole.

Poscit jam dotem filia grandis ; & hoc.

Dicere quindecies poteram quod pertinet ad te :

Sed quid agas , ad me pertinet , Ole , nihil.

X I.

Ad Aulum Pudentem.

COgis me calamo , manuque nostrâ
Emendare meos , Pudens , libellos.
O quàm me nimum probas , amasque ,
Qui vis archetypas habere nugas !

X I I.

Ad Faustinum.

SIc me fronte legat Dominus , Faustine , serenâ ,
Excipiatque meos quâ solet aure jocos :
Ut mea nec justè quos odit pagina lædit ,
Et mihi de nullo fama rubore placet.
Quid prodest ? Cupiant cum quidam nostra vidcri ,
Si qua Lycambeo sanguine tela madent !
Vipereumque vomant nostro sub nomine virus ,
Qui Phœbi radios ferre diemque negant.
Ludimus innocui ; scis hoc bene : juro potentis
Per genium Famæ , Castaliumque gregem ;
Perque tuas aures , magni mihi numinis instar ,
Lector inhumanâ liber ab invidiâ.

X I I I.

De Lycoride.

DUm Tiburtinis albescere solibus audit
Antiqui dentis fusca Lycoris ebur ,
Venit in Herculeòs colles. Quid Tyburis alti
Aura valet ! parvo tempore nigra redit.

XIV.

Ad Aulum, de lusu suæ puellæ.

Accidit infandum nostræ scelus, Aule, puellæ;
 Amisit lusus, deliciasque suas:
 Non quales teneri ploravit amica Catulli
 Lesbia, nequitiis passeris orba sui:
 Vel Stellæ cantata meo, quas flevit Ianthis,
 Cujus in Elysio nigra columba volat!
 Lux mea non capitur nugis, nec amoribus istis;
 Nec dominæ pectus talia damna movent.
 Bis denos puerum numerantem perdidit annos,
 Mentula cui nondum sesquipedalis erat.

XV.

Ad Arginum Ianthidos.

Quis puer hic nitidis absistit Ianthidos undis,
 Et fugit ad Dominam Najada? numquid
 Hylas?
 O bene, quod silvâ colitur Tirynthius istâ,
 Et quod amatrices tam propè servat aquas!
 Securus licet hos fontes, Argine, ministres:
 Nil facient Nymphæ; ne velit ipse, cave.

XVI.

Ad Regulum.

ÆRa domi non sunt: superest hoc, Regulè,
 solum,
 Ut tua vendamus munera: numquid emis?

XVII.

Ad bibliothecam Julii Martialis.

Ruris Bibliotheca delicati,
 Vicinam videt unde lector urbem;
 Inter carmina sanctiora si quis
 Lascivæ fuerit locus Thalix,

Hos nido licet inferas vel imo,
 Septem quos tibi mittimus libellos
 Auctoris calamo sui notatos:
 Hæc illis pretium facit litura.
 At tu munere dedicata parvo,
 Quæ cantaberis orbe notâ toto,
 Pignus pectoris hoc mei tuere,
 Juli Bibliotheca Martialis.

XVII.

In Gallam.

CUm tibi sit facies, de quâ nec fœmina possit
 Dicere; cùm corpus nulla litura notet:
 Cur te tam rarus cupiat rêpetatque fututor,
 Miraris? vitium est non leve, Galla, tibi.
 Accessi quoties ad opus, missisque movemur
 Inguinibus: cunnus non tacet, ipsa taces.
 Dî facerent ut tu loquereris, & ipse taceret:
 Offendor cunni garrulitate tui.
 Pedere te mallet; namque hoc non inutile dicit
 Symmachus & risum res movet ista simul.
 Quis ridere potest fatui poppysmata cunni?
 Cùm sonat hic, cui non mentula mensque cadit?
 Dic aliquid saltem, clamosoque obstrepe cunno;
 Et si adeò muta es, disce vel inde loqui.

XIX.

De fragmento Argûs.

Fragmentum, quod vile putas & inutile lignum,
 Hæc fuit ignoti prima carina maris.
 Quam nec Cyaneæ quondam potuere ruinæ
 Frangere, nec Scythici tristior ira freti,
 Secula vicerunt: sed quamvis cesserit annis,
 Sanctior est salva parva tabella rate.

X X.

In Sanctram.

Nihil est miserius, nec gulosius Sanctrâ
 Rectam vocatus cùm cucurrit ad cœnam,
 Quam tot diebus noctibusque captavit;
 Ter poscit apri glandulas, quater lumbum,
 Et utramque coxam leporis, & duos armos:
 Nec erubescit pejerare de turdo,
 Et ostreorum rapere lividos cirros.
 Buccis placentæ sordidam linit mappam,
 Illic & uvæ collocantur ollares,
 Et Punicorum pauca grana malorum,
 Et excavatæ pellis indecens vulvæ,
 Et lippa ficus, debilisque boletus.
 Sed mappa cùm jam mille rumpitur furtis,
 Rosos tepenti spondylos sinu condit,
 Et devorato capite turturem truncum;
 Colligere longâ turpe nec putat dextrâ
 Analecta, quidquid & canes reliquerunt.
 Nec esculenta sufficit gulæ præda;
 Misto lagenam replet ad pedes vino.
 Hæc per ducentas cùm domum tulit scalas,
 Seque obseratâ clusit anxius cellâ,
 Gulosus ille postero die vendit.

X X I.

In natalem Lucani.

Hæc est illa dies, quæ magni conscia partûs,
 Lucanum populis, & tibi, Polla, dedit.
 Heu! Nero crudelis, nullâque invisior umbrâ:
 Debuit hoc saltem non licuisse tibi.

X X I I.

De eodem.

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu
 Lux redit: Aonidum turba, favete sacris.

Hæc meruit , cùm te terris , Lucane , dedisset ,
 Mixtus Castaliæ Bætis ut esset aquæ.

X X I I I.

De eodem.

PHœbe , veni ; sed quantus eras , cùm bella
 canenti ,
 Ipse dares Latiaë pleetra secunda lyræ.
 Quid tantâ pro luce precer ? tu , Polla , maritum
 Sæpe colas , & se sentiat ipse coli.

X X I V.

In maledicum.

CUm Juvenale meo quæ me committere tentas ,
 Quid non audebis , perfida lingua loqui ?
 Te fingente nefas , Pyladen odisset Orestes :
 Thesea Pirithoi destituisset amor.
 Tu Siculos fratres , & majus nomen Atridas ,
 Et Ledæ poteris dissociare genus.
 Hoc tibi pro meritis , & talibus imprecor ausis ;
 Ut facias illud , quod , puto , linguâ , facis.

X X V.

In malum Poëtam.

DUlcia cùm tantum scribas epigrammata semper ,
 Et cerussata candidiora cute ;
 Nullaque mica salis , nec amari fellis in illis
 Gutta sit ; ô demens ! vis tamen illa legi.
 Nec cibus ipse juvat morsu fraudatus aceti ;
 Nec grata est facies , cui gelatinus abest.
 Infanti melimela dato , fatuasque mariscas ;
 Nam mihi , quæ novit pungere , Chia sapit.

XXVI.

Scazona mittit ad Apollinarem.

A Pollinarem conveni meum, Scazon;
 Et si vacabit (ne molestus accedas)
 Hoc quaecunque, cujus aliqua pars ipse est,
 Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.
 Si te receptum fronte videris totâ,
 Noto rogabis ut favore sustentet.
 Quanto mearum, scis, amore nugarum
 Flagret: nec ipse plus amare te possum.
 Contra malignos esse si cupis tutus,
 Apollinarem conveni meum, Scazon.

XXVII.

De apro sibi à Dextro misso.

Tuscæ glandis aper populator, & illice multâ
 Jam piger, Ætolæ fama secunda feræ,
 Quem meus intravit splendenti cuspide Dexter,
 Præda jacet nostris invidiosa focis.
 Pinguescant madido tetri nidore Penates,
 Flagret & exciso festa culina jugo.
 Sed coquus ingentem piperis consumet acervum,
 Addet & arcano mixta Falerna garo.
 Ad dominum redeas; noster te non capit ignis
 Conturbator aper: vilius esurio.

XXVIII.

Ad Fuscum.

Sic Tiburtinæ crescat tibi sylva Dianæ,
 Et properet cæsum sæpe redire nemus:
 Nec Tartessiacis Pallas tua, Fusce trapetis
 Cedat, & immodici dent bona musta lacus;
 Sic fora mirentur, sic te pallatia laudent,
 Excolat & geminas plurima palma fores:

Otia dum medius præstat tibi parva December,
 Excipe, sed certâ, quos legis, aure jocos.
 Scire libet verum: res est hæc ardua: sed tu,
 Quod tibi vis dici, dicere, Fusce, potes.

X X I X.

Ad Testilum puerum.

Testile Victoris tormentum dulce Voconâ,
 Quo nemo est toto notior orbe puer:
 Sic etiam positis formosus amere capillis;
 Et placeat vati nulla puella tuo:
 Paullisper domini doctos sepone libellos;
 Carmina victori dum lego pauca tuo.
 Et Meccœnati Maro cum cantaret Alexin,
 Nota tamen Marfi fusca Melenis erat.

X X X.

In-Caliam.

Das Parthis, das Germanis, das, Cælia, Dacis,
 Nec Cilicum spernis, Cappadocumque toros.
 Et tibi de Phariâ Memphiticus urbe fututor
 Navigat, à rubris & niger Indus aquis.
 Nec recutitorum fugis inguina Judæorum;
 Nec te Sarmatico transit Alanus equo.
 Quâ ratione facis, cum sis Romana puella,
 Quòd Romana tibi mentula nulla placet?

X X X I.

Ad Regulum.

Raucæ cortis aves, & ova matrum,
 Et flavas medio vapore Chias,
 Et fetum querulæ rudem capellæ,
 Nec jam frigoribus pares olivas,
 Et canum gelidis olus pruinis
 De nostro tibi rure missa credis?
 O quàm, Regule, diligenter erras?

Nil

Nil nostri, nisi me, ferunt agelli.
 Quidquid villicus Umber, aut colonus,
 Aut rus marmore tertio notatum,
 Aut Tusci tibi, Tusculive mittunt;
 Id tota mihi nascitur Suburra.

X X X I I.

Ad Atticum.

Attice, facundæ renovas qui nomina gentis,
 Nec finis ingentem conticuisse domum:
 Te pia Cecropiæ comitatur turba Minervæ:
 Te secreta quies, te sophos omnis amat.
 At juvenes alios fractâ colit aure magister,
 Et rapit immeritas sordidus unctor opes.
 Non pila, non follis, non te paganica thermis
 Præparat, aut nudi stipitis ictus hebes:
 Vara nec injecto ceromate brachia tendis;
 Non harpasta vagus pulverulenta rapis:
 Sed curris niveas tantum propè virginis undas,
 Aut ubi Sidonio taurus amore calet.
 Per varias arteis, omnis quibus area servit,
 Ludere, cum liceat currere, pigritia est.

X X X I I I.

In Cinnam.

Sordidior cæno cum sit toga, calceus autem
 Candidior primâ sit tibi, Cinna, nive:
 Dejecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
 Collige, Cinna, togam; calceus ecce perit.

X X X I V.

Ad Severum, de Charino.

Quo possit fieri modo, Severe,
 Ut vir pessimus omnium Charinus
 Unam rem bene fecerit, requiris?
 Dicam, sed citò. Quid Nerone pejus?
 Quid thermis melius Neronianis?

Q.

Non deest protinus, ecce, de malignis,
 Qui sic rancidulo loquatur ore:
 Ut quid tu Domini, Deique nostri
 Præfers muneribus Neronianas?
 Thermas præfero balneis cinædi.

X X X V.

Ad Lecaniam.

Inguina succinctus nigra tibi servus aluta
 Stat, quoties calidis tota foveris aquis.
 Sed meus, ut de me taceam, Lecania, servus,
 Judæum nullâ sub cute pondus habet.
 Et nudi tecum juvenesque senesque lavantur.
 An sola est servi mentula vera tui?
 Ecquid fœmineos sequeris, matrona, recessus?
 Secretusque tuâ, cunne, lavis aquâ?

X X X V I.

Ad Stellam.

Cum pluvias, madidumque Jovem perferrę
 negaret,
 Et rudis hibernis villa nataret aquis;
 Plurima, quæ posset subitos effundere nimbos,
 Muneribus venit tegula missa tuis.
 Horridus ecce sonat Boreæ stridore December;
 Stella, tegis villam; non tegis agricolam.

X X X V I I.

Ad Castricum, de theta.

Nosti mortiferum Quæstoris, Castrice, signum?
 Est operæ pretium discere theta novum.
 Exprimeret quoties rorantem frigore nasum,
 Lethalem juguli jusserat esse notam.
 Turpis ab invisio pendebat stiria naso,
 Cùm flaret madidâ fauce December atrox.
 Collegæ tenuere manus: quid plura requiris?
 Emungi misero, Castrice, non licuit.

Ad Poliphemum.

TAntus es, & talis nostri, Polypheme, Severi,
 Ut te mirari possit & ipse Cyclops.
 Sed nec Scylla minus: quòd si fera monstra duorum
 Junxeris, alterius fiet uterque timor.

XXXIX.

De Calio.

Discursus varios, vagumque mane,
 Et fastus, & ave potentiorum,
 Cùm perferre patique jam negaret,
 Cœpit fingere Cælius podagram:
 Quam dùm vult nimis approbare veram.
 Et sanas linit, obligatque plantas,
 Inceditque gradu laborioso:
 («Quantum cura potest, & ars doloris!»)
 Desit fingere Cælius podagram.

XL.

Epitaphium Etrusci patris.

Hic jacet ille senex Augustâ notus in aula,
 Pectore non humili passus utrumque Deum:
 Natorum pietas sanctis quem conjugis umbris
 Miscuit Elysium possidet ambo nemus.
 Occidit illa prior viridi fraudata juventa;
 Hic propè ter senas vixit Olympiadas.
 Sed festinatis raptum tibi credidit annis,
 Adspexit lacrymas quisquis, Etrusce, tuas.

XLI.

Ad Sempronium Tucam.

Cosmicus esse tibi, Semproni Tucæ, videris.
 Cosmica Sempronî, tam mala, quam bona
 sunt.

X L I I.

Ad Castricum.

Muneribus cupiat si quis contendere tecum
 Audeat hic etiam, Castrice, carminibus.
 Nos tenues in utroque sumus, vincique parati:
 Inde sopor nobis, & placet alta quies.
 Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quaris?
 Alcinoò nullum poma dedisse putas?

X L I I I.

In Cinna.

Primum est, ut præstes, si quid te, Cinna,
 rogabo:
 Illud deinde sequens, ut citò, Cinna, neges.
 Diligo præstantem: non odi, Cinna, negantem.
 Sed tu nec præstas, nec citò, Cinna, negas.

X L I V.

Ad Q. Ovidium, de imagine Maximi Cæsonii.

Maximus ille tuus, Ovidii, Cæsonius hic est:
 Cujus adhuc vultum vivida cera tenet.
 Hunc Nero damnavit; sed tu damnare Neronem
 Ausus es, & profugi, non tua fata sequi.
 Æquora per Scyllæ magnus comes exulis isti;
 Qui modò nolueras Consulis ire comes
 Si victura meis mandantur nomina chartis,
 Et fas est cineri me superesse meo:
 Audiet hoc præsens, venturaque turba: fuisse
 Illi te, Senecæ quòd fuit ille suo.

X L V.

Ad eundem.

FAcundi Senecæ potens amicus,
 Caro proximus, aut prior Sereno,
 Hic est Maximus ille, quem frequenti
 Felix littera pagina salutat
 Hunc tu per Siculas secutus undas,
 © nullis Ovidi tacende linguis,
 Sprevisisti Domini furentis iras.
 Miretur Pyladem stum vetustas.
 Hæsit qui comes exfuli parentis.
 Quis discrimina compareret duorum?
 Hæsisti comes exfuli Neronis.

X L V I.

Ad Priscum.

Commendare tuum dùm vis mihi carmine munus,
 Mæonioque cupis doctius ore loqui,
 Excrucias multis pariter me teque diebus;
 Et tua de nostro, Prisce, Thalia placet.
 Divitibus poteris Musas, elegosque sonantes
 Mittere: pauperibus munera pexa dato.

X L V I I.

Ad Licinium Suram.

Doctorum Licini celeberrime Sura virorum,
 Cujus prisca graves lingua reduxit avos:
 Redderis (heu) quanto fatorum munere nobis,
 Gustatâ Læthes pœnè remissus aquâ!
 Perdiderant jam vota metum, securaque flebant
 Tristia cum lacrymis; jamque peractus eras.
 Non tulit invidiam taciti regnator Averni,
 Et raptas fati reddidit ipse colos.
 Scis igitur, quantas hominum mors falsa querelas
 Moverit, & frueris posteritate tuâ.

190 M. VAL. MARTIALIS
Vive velut rapto, fugitivaque gaudia carpe :
Perdiderit nullum vita reversa diem.

X L V I I I.

De Annio.

Cum mensas habeat ferè trecentas ,
Pro mensis habet Annius ministros :
Transcurrunt gabatæ , volantque lances .
Has vobis epulas habete , lauti ;
Nos offendimur ambulante cœnâ .

X L I X.

Ad Severum.

Præva suburbani munuscula mittimus horti :
Faucibus ova tuis ; poma , Severe , gulæ .

L.

Ad fontem Ianthidos.

Fons dominæ , regina loci , quo gaudet Ianthis ,
Gloria conspicuæ delitiumque domûs :
Cum tua tot niveis ornetur ripa ministris ,
Et Ganymedeo luceat unda choro :
Quid facit Alcides silvâ sacratu in istâ ?
Tam vicina tibi cur tenet antra Deus ?
Numquid Nympharum notos observat amores ,
Tam multi pariter ne rapiantur Hylæ ?

L I.

Ad Urbicum.

Mercari nostras si te piget , Urbice , nugas ;
Et lasciva tamen carmina nosse libet :
Pompeium queras (& nostri forsitan) Aucum ,
Ultoris primâ Martis in æde sedet .

Jure madens, varioque togæ limatus in usu,
 Non lector meus hic, Urbice, sed liber est.
 Sic tenet absentis nostros, cantatque libellos:
 Ut pereat chartis littera nulla meis.
 Denique, si vellet, poterat scripsisse videri;
 Sed famæ mavult ille favere meæ.
 Hunc licet à decimâ (nec enim fatis antè vacabit)
 Sollicitus: capiet cœnula parva duos.
 Ille leget, bibe tu: nolis licet, ille sonabit;
 Et cùm, jam fatis est, dixeris, ille leget.

L I I.

Ad Auctum.

GRatum est, quòd Celeri nostros legis, Aucte;
 libellos;
 Si tamen & Celerem quòd legis, Aucte, juvat.
 Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
 Nec fuit in nostro certior orbe fides.
 Major me tantò reverentia turbat; & aures,
 Non auditoris, judicis esse puto.

L I I I.

In Umbrum.

OMnia misisti mihi Saturnalibus, Umber,
 Munera, contulerant quæ tibi quinque dies;
 Bis senos triplices, & dentiscalpia septem:
 His comes accessit spongia, mappa, calix;
 Semodiusque fabæ cum vimine Picenarum,
 Et Laletanæ nigra lagena sapæ:
 Parvaque cum canis venerunt coctana prunis,
 Et Lybicæ fici pondere testa gravis.
 Vix puto triginta nummorum tota fuisse
 Munera, quæ grandes octo tulere Syri.
 Quantò commodius nullo mihi ferre labore:
 Argenti potuit pondera quinque puer?

L I V.

In Nasidienum.

Semper manè mihi de me mera somnia narras,
 Quæ moveant animum, sollicitentque meum.
 Jam prior ad fecem, sed & hæc vindemia venit;
 Exorat noctes dum mihi saga tuas
 Consumpsi salsaque molas, & thuris acervos:
 Decrevere greges, dum cadit agna frequens.
 Non porcus, non cortis aves, non ova supersunt.
 Aut vigila, aut dormi, Nasidiene, tibi.

L V.

In Chrestum.

Nulli munera, Chreste, si remittis,
 Nec nobis dederis, remiserisque;
 Credam te satis esse liberalem.
 Sed si reddis Apitio, Lupoque,
 Et Gallo, Titioque, Cælioque,
 Linges non mihi (nam proba, & puella est),
 Sed quæ de Solymis venit perustis
 Damnatam modò mentulam tributi.

L V I.

Ad Rabirium.

Astra polumque piâ percepisti mente, Rabiri,
 Parrhasiam mirâ qui struis arte domum.
 Phidiaco si digna Jovi dare templa parabit,
 Has petat à nostro Pifa Tonante manus.

LVII.

L V I I.

De Achilla.

Castora de Polluce Gabinia fecit Achillam :
Pythagathos fuerat ; nunc erit Hippodamus.

L V I I I.

Ad Gallam.

Jam sex aut septem nupsisti , Galla , cinædis :
Dùm coma te nimium , pexaque barba juvat.
Deinde experta latus , madidoque simillima loro
Inguina , nec lasâ stare coacta manu ;
Deferis imbelles thalamos , mollemque maritum ,
Rursus & in similes decidis usque toros.
Quære aliquem Curios semper Fabiosque loquentem ,
Hirsutum , & durâ rusticitate trucem ,
Invenies ; sed habet tristis quoque turba cinædos.
Difficile est vero nubere , Galla , viro.

L I X.

Ad Titum , de Cæciliano.

Non cœnat sine apro noster , Tite , Cæcilianus.
Bellum convivam Cæcilianus habet.

L X.

Ad Jovem Capitolinum.

TArpeia venerande rector aulæ ,
Quem salvo duce credimus Tonantem ,
Cum votis sibi quisque te fatiget ,
Et postat dare , quæ Dei potestis :
Nil pro me mihi , Jupiter , perenti ,
Ne succensueris velut superbo.

R.

Te pro Cæsare debeo rogare,
Pro me debeo Cæsarem rogare.

L X I.

Ad Germanicum Cæsarem.

Abstulerat totam temerarius institor urbem;
Inque suo nullum limine limen erat.
Jussisti tenues, Germanice, crescere vicos;
Et, modò quæ fuerat semita, facta via est.
Nulla catenatis pila est præcincta lagenis:
Nec Prætor medio cogitur ire luto.
Stringitur in densâ nec cæca novacula turbâ:
Occupat aut totas nigra popina vias.
Tonfor, caupo, coquus, lanus sua limina servant.
Nunc Roma est; nuper magna taberna fuit.

L X I I.

In Amillum.

Reclusis foribus grandes percidis, Amille;
Et te depreudi, cùm facis ista, cupis;
Ne quid liberti narrent, servi que paterni,
Et niger obliquâ garrulitate cliens.
Non pædicari qui se testatur, Amille,
Illud sæpe facit, quod sine teste facit.

L X I I I.

De Silio Italico.

Perpetui nunquam moritura volumina Silii
Qui legis, & latiâ carmina digna togâ;
Pierios tantùm vari placuisse recessus
Credis, & Aoniæ Bacchica sarta comæ?

Sacra cothurnati non attigit antè Maronis,
 Implevit magni quàm Ciceronis opus.
 Hunc miratur adhuc centum gravis hasta virorum.
 Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
 Postquam bis-senis ingentem fascibus annum
 Rexerat, asserto qui sacer orbe fuit;
 Emeritos Musis, & Phœbo tradidit annos,
 Proque suo celebrat nunc Heliconæ foro.

L X I V.

In Cinnamum.

Qui tonsor fueras totâ notissimus urbe,
 Et post hoc dominæ munere factus eques,
 Sicanas urbes, Ætnæaque regna petisti,
 Cinname, cum fugeres tristia jura fori.
 Quâ nunc arte graves tolerabis inutilis annos?
 Quid facit infelix & fugitiva quies?
 Non rhetor, non grammaticus, ludivæ magister,
 Non Cynicus, non tu Stoicus esse potes;
 Vendere nec vocem Siculis plaufumque theatris.
 Quod superest, iterum, Cinname, tonsor eris.

L X V.

In Gargilianum.

Is te bis decimæ numerantem frigora brumæ
 Conterit una tribus, Gargiliane, foris.
 Ah miser, & demens! viginti litigat annis
 Quisquam, cui vinci, Gargiliane, licet?

L X V I.

De Labieno.

Hæredem Fabius Labienum ex asse reliquit,
 Plus meruisse tamen se Labienus ait.

L X V I I.

In Philanin.

Pædicat pueros tribas Philænis ;
 Et tentigine sævior mariti
 Undenas vorat in die puellas.
 Harpasto quoque subligata ludit ,
 Et flavescit happe , graveisque draucis
 Halteras facili rotat lacerto ;
 Et putri lutulentâ de palæstrâ
 Uncti verbere vapulat magistri.
 Nec cœnat prius , aut recumbit antè
 Quàm septem vomuit meros deunces :
 Ad quos fas sibi tunc putat redire ,
 Cùm coliphia sexdecim comedit.
 Post hæc omnia ; cùm libidinatur ,
 Non fellat : putat hoc parùm virile ;
 Sed planè medias vorat puellas.
 Dî mentem tibi dent tuam , Philœni ,
 Cunnum lingere quæ putas virile.

L X V I I I.

Ad Instantium Rufum.

Commendare meas , Instanti Rufe , Camœnas
 Parce Precor socero : seria forsan amat.
 Quòd si lascivos admittit & ille libellos ,
 Hæc ego vel Curio Fabricioque legam.

L X I X.

De Theophila.

Hæc est illa tibi promissa Theophila , Cani ,
 Cujus Cecropia pectora dote madent.
 Hanc sibi jure petat magni senis Atticus hortus ,
 Nec minùs esse suam Stoïca turba velit.

Vivēt opus quòdcunque per has emiseris aures,
 Tam non fœmineum nec populare sapit:
 Non tua Pantanis nimum se præferat illi,
 Quamvis Pierio sit bene nota choro.
 Carmina fingentem Sappho laudabit amatrix:
 Castior hæc, & non doctior illa fuit.

L X X.

In Philanim.

Ipsarum tribadum tribas, Philani,
 Rectè, quam futuis, vocas amicam.

L X X I.

De familiâ ficosâ.

Ficosa est uxor, ficosus & ipse maritus:
 Filia ficosâ est, & gener, atque nepos.
 Nec dispensator, nec villicus ulcere turpi,
 Nec rigidus fossor, sed nec arator eget.
 Cùm sint ficosi pariter juvenesque senesque,
 Res mira est; ficos non habet unus ager?

L X X I I.

Ad Paullum.

Gratus sic tibi, Paulle, sit December;
 Nec vani triplices, brevesque mappæ,
 Nec thuris veniant leves selibræ;
 Sed lauces ferat, aut scyphos avorum,
 Aut grandis reus, aut potens amicus:
 Seu quod te potiùs juvat, capitque.
 Sic vincas Noviumque, Publiumque,
 Mandris & vitreo latrone clausos:
 Sic palmam tibi de trigone nudo
 Unctæ det favor arbiter coronæ,
 Nec laudet Polybi magis sinistras.

R. iiij

Si quisquam mea dixerit malignus
 Atro carmina quæ madent veneno :
 Ut vocem mihi commodos patronam ,
 Et , quantum poteris , sed usque , clames :
 Non scripsit meus ista Martialis.

L X X I I I.

Ad Maximum.

ESquiliis domus est , domus est tibi colle Dianæ ,
 Et tua patricius culmina Vicus habet :
 Hinc viduæ Cybeles , illinc sacraria Vestæ ;
 Inde Novum , Veterem prospicis inde Jovem.
 Dic , ubi conveniam : dic , quâ te parte requiram ?
 Quisquis ubique habitat , Maxime , nusquam
 habitat.

L X X I V.

Pro Caro & Norbana votum.

Cyllenes cœlique decus , facunde minister ,
 Aurea cui torto virga dracone viret :
 Sic tibi lascivi non desit copia furti ,
 Sive cupis Paphien , seu Ganymede cales ;
 Maternæque sacris ormentur frondibus Idus ,
 Et senior parcâ mole prematur avus :
 Hunc semper Norbana diem cum conjuge Caro
 Læta colat , primis quo cœtere toris.
 Hic pius antistes Sophiæ sua dona ministrat :
 Hic te thure vocat , fidus & ipse Jovi.

L X X V.

In anum deformem.

Vis futui gratis , cum sis deformis , anusque.
 Res perridicula est : vis dare , nec dare vis.

Ad Philomusum.

QUòd te diripiunt potentiores
 Per convivia, porticus, theatra,
 Et tecum, quoties ita incidisti,
 Gestari juvat, & juvat lavari:
 Nolito nimium tibi placere.
 Delectas, Philomuse: non amaris.

LXXVII.

In Tuccam.

EXigis ut nostros donem tibi, Tucca, libellos.
 Non faciam; nam vis vendere, non legere.

LXXVIII.

In Papilum.

CUM Saxetani ponatur cauda lacerti;
 Et bene si cœnas, conchis inuncta tibi est;
 Sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos
 Mittis. Habes nec cor, Papile, nec genium.

LXXIX.

Ad Severum.

POTAVI modò consulare vinum,
 Quæris quàm vetus atque liberale?
 Ipso Consule conditum: sed ipse
 Qui ponebat, erat, Severe, Consul.

LXXX.

Ad Faustinum, ut libellos suos Marcellino mittat.

QUatenus Othrisios jam pax Romana Triones
 Temperat, & tetricæ conticuere tubæ:
 Hunc Marcellino poteris, Faustine, libellum
 Mittere: jam chartis, jam vacat ille jocis.
 Sed si parva tui munuscula quæris amici

Commendare : ferat carmina nostra puer ;
 Non qualis Geticæ satiatus lacte juvencæ
 Sarmaticâ rigido ludit in amne rotâ :
 Sed Mitylenæi roseus mangonis ephebus ,
 Vel non cæsus adhuc matre jubente Lacon.
 At tibi captivo famulus mittetur ab Istro ,
 Qui Tiburtinas pascere possit oves.

L X X X I.

Ad Lausum.

Triginta toto mala sunt epigrammata libro :
 Si totidem bona sunt ; Lause : liber bonus est.

L X X X I I.

De Menophilo.

Menophili penem tam grandis fibula vestit ,
 Ut sit comædis omnibus una fatis.
 Hunc ego credideram (nam sæpe lavamur in unum)
 Sollicitum voci parcere , Flacce , suæ :
 Dum ludit mediâ populo spectante palæstrâ ,
 Delapsa est misero fibula ; verpus erat.

L X X X I I I.

De Entrapelo.

Eutrapelus tonsor dum circuit ora Luperci ,
 Expungitque genas ; altera barba subit.

L X X X I V.

Ad Librum.

Dum mea Cæcilio formatur imago Secundo ,
 Spirat & argutâ picta tabella manu ;
 I liber ad Geticam Peucen , Istrumque racentem :
 Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
 Parva dabis caro , sed dulcia , dona sodali :
 Certior in nostro carmine vultus erit.

Casibus hic nullis, nullis delebilis annis
Vivet, Apelleum cum morietur opus.

L X X X V.

Ad Sabellum.

Quod non insulse scribis tetrasticha quaedam;
Disticha quod bellè pauca, Sabelle, facis:
Laudo, nec admirror: facile est epigramma, Sabelle,
Scribere; sed librum scribere difficile est.

L X X X V I.

In Sextum.

AD natalitias dapes vocabar,
Essem cum tibi, Sexte, non amicus.
Quid factum est, rogo, quid repente factum est?
Post tot pignora nostra, post tot annos,
Quod sum prateritus vetus sodalis?
Sed causam scio; nullu venit à me
Hispani tibi libra postulati;
Nec tenuis toga, nec rudes lacernæ;
Non est sportula, quæ negociatur:
Poscis munera, Sexte, non amicos.
Jam dices mihi: vapulet vocator.

L X X X V I I.

De se.

SI meus auritâ gaudet glaucopide Flaccus;
Si fruitur tristi Canius Æthiope;
Publius exiguæ si flagrat amore catellæ;
Si Cronius similem cercopithecon amat;
Delectat Marium si perniciosus ichneumon;
Pica salutatrix si tibi, Lause, placet;
Si gelidum collo nectit Gratilla draconem;
Luscinia tumulum si Thelesina dedit:
Blandâ Cupidinei cur non amet ora Labycæ,
Qui videt hæc dominis monstra placere suis.

Ad Lausum.

Fertur habere meos, si vera est fama, libellos
Inter delicias pulchra Vienna suas.
Me legit omnis ibi senior, juvenisque, puerque,
Et coram tetrico casta puella viro.
Hoc ego maluerim, quàm si mea carmina cantent,
Qui Nilum ex ipso protinùs ore bibunt:
Quàm meus Hispano si me Tagus impleat auro,
Pascat & Hybla meas, pascat Hymettos apes.
Nonnihil ergo sumus, nec blandæ murmure linguæ
Decipimur. Credam jam puto, Lause, tibi.

LXXXIX.

Apollinari mittit coronam roseam.

IFelix rosa, mollibusque fertis
Nostri cinge comas Apollinaris;
Quas tu nectere candidas, sed olim,
Sic te semper amet Venus, memento.

X C.

Ad Creticum.

Jactat inæqualem Matho me fecisse libellum:
Si verum est, laudat carmina nostra Matho.
Æquales scribit libros Calvinus, & UMBER.
Æqualis liber est, Cretice, qui malus est.

X C I.

Ad Juvenalem.

DE nostro facunde tibi Juvenalis agello
Saturnalicias mittimus, ecce, nuces.
Cætera lascivis donavit poma puellis
Mentula custodis luxuriosa Dei.

X C I I.

In Baccaram.

SI quid opus fuerit, scis me non esse rogandum,
 Bis nobis dicis, Baccara, terque die.
 Appellat rigidâ tristis me voce Secundus:
 Audis; sed nescis, Baccara, quia sit opus.
 Pensio te coram petitur clarèque, palamque:
 Audis; sed nescis, Baccara, quid sit opus.
 Esse queror gelidasque mihi tritasque lacernas:
 Audis; sed nescis, Baccara, quid sit opus.
 Hoc opus est, subito fias ut sidere mutus;
 Dicere ne possis, Baccara, quid sit opus.

X C I I I.

Ad Narniam.

Narnia, fulfureo quam gurgite candidus amnis
 Circuit, ancipiti vix adeunda jugo.
 Quid tam sæpe meum nobis abducere Quintum
 Te juvat, & lentâ detinuisse morâ?
 Quid Nomentani causam mihi perdis agelli,
 Propter vicinum qui pretiosus erat?
 Sed jam parce mihi, nec abutere, Narnia, Quinto;
 Perpetuo liceat sic tibi ponte frui.

X C I V.

De Papilo.

Unguentum fuerat, quod onyx modò parva
 gerebat;
 Olfecit postquam Papilus, ecce garum est.

X C V.

In Linum.

Bruma est, & riget horridus Decembris;
 Audes tu tamen osculo nivali
 Omnes obuius hinc & hinc tenere,
 Et totam, Line, basiare Romam.

Quid possis graviùsque , sæviùsque
 Percussus facere , atque verberatus ?
 Hoc me frigore basiet nec uxor ,
 Blandis filia nec rudis labellis ,
 Sed tu dulcior , elegantiorque ;
 Cujus livida naribus caninis
 Dependet glacies , rigitque barba ,
 Qualem forficibus metit supinis
 Tonsor Cinyphio Cilix marito.
 Centum occurrere malo cunnilingis ;
 Et Gallum timeo minùs recentem.
 Quare si tibi sensus est , pudorque ;
 Hibernas , Line , basiationes
 In mensem , rogo , differas Aprilem.

X C V I.

Epitaphium Urbici pueri.

Conditus hîc ego sum Bassi dolor Urbicus infans ,
 Cui genus & nomen maxima Roma dedit.
 Sex mihi de primâ deerant trieteride menses ,
 Ruperunt tetricæ cùm mala pensa Deæ.
 Quid species , quid lingua mihi , quid profuit ætas ?
 Da lacrymas tumulo , qui legis ista , meo.
 Sic ad Lethæas , nisi Nestore ferior , undas
 Non eat , optabis quem superesse tibi.

X C V I I.

Ad librum , de Cæsto Sabino.

Nosti si bene Cæsum , libelle ,
 Montanæ decus Umbriæ Sabinum ,
 Auli municipem mei Pudentis ;
 Illi tu dabis hæc , vel occupato :
 Instent mile licèt premantque curæ ,
 Nostris carminibus tamen vacabit.
 Nam me diligit ille , proximumque
 Turni nobilibus leget libellis.
 O quantum tibi nominis paratur !

O quæ gloria ! Quàm frequens amator !
 Te convivia , te forum sonabit ,
 Aedes , compita , porticus , tabernæ.
 Uni mitteris , omnibus legeris.

X C V I I L.

Ad Castorem.

O Mnia , Castor , emis : sic fiet , ut omnia vendas.

X C I X.

Ad Crispinum.

S IC placidum videas semper , Crispine , Tonantem ;
 Nec te Roma minùs , quàm tua Memphis amet :
 Carmina Parrhasiâ si nostra legentur in aulâ ;
 (Namque solent sacrâ Cæsaris aure frui :)
 Dicere de nobis , ut lector candidus , aude :
 Temporibus præstat nonnihil iste tuis.
 Nec Marso nimum minor est , doctoque Catullo.
 Hoc satis est ipsi ; cætera mando Deo.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER VIII.

*Imp. Domitiano, Casari Augusto, Germanico,
Dacico, Val. Martialis, S.*

OMNES quidem libelli mei, Domine, quibus tu famam, id est, vitam dedisti, tibi supplicant; & puto, propter hoc leguntur. Hic tamen, qui operis nostri octavus inscribitur, occasione pietatis frequentius fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit in cujus locum materia successerat; quam quidem aliquâ jocorum mixturâ variare tentavimus, ne cælesti verecundiæ tuæ laudes suas, quæ facilius te fatigare possunt quàm nos satiare, omnis versus ingeret. Quamvis autem epigrammata severissimis quoque, & supremæ fortunæ viris ita scripta sint, ut mimicam verborum licentiam affectasse videantur: ego tamen illis non permisi tam lascivè loqui, quàm solent, cum pars libri & major & melior ad majestatem sacri nominis tui allegata sit, meminerit non nisi religiosâ purificatione lustratus accedere ad templa debere. Quod ut custoditurum me lecturi sciant, in ipso libelli hujus limine profiteri brevissimo placuit epigrammate.

EPIGRAMMA PRIMUM.

Ad librum suum.

LAurigeros Domini liber intrature Penates,
Disce verecundo sanctius ore loqui.
Nuda recede Venus: non est tuus iste libellus.
Tu mihi, tu Pallas Cæsariana veni.

I I.

Ad Janum.

F Astorum genitor, parensque Janus
 Victorem modò cùm videret litri,
 Tot vultus sibi non satis putavit,
 Optavitque oculos habere plures.
 Et linguâ pariter locutus omni,
 Terrarum domino, Deoque rerum
 Promisit Pyliam quater senectam.
 Addas, Jane pater, tuam rogamus.

I I I.

Ad Musam.

Q Uinque satis fuerant; nam sex, septemve libelli,
 Est nimum: quid adhuc ludere, Musa, juvat?
 Sit pudor, & finis: jam plus nihil addere nobis
 Fama potest; teritur noster ubique liber.
 Et cùm rupta situ Messalæ saxa jacebunt,
 Altaque cùm Licinî marmora pulvis erunt:
 Me tamen ora legent, & secum plurimus hospes
 Ad patrias sedes carmina nostra feret.
 Finieram, cùm sic respondit nona sororum,
 Cui coma, & unguento sordida vestis erat:
 Tune potes dulces, ingrata, relinquere nugas?
 Dic mihi, quid melius desidiosus ages?
 An juvat ad tragicos soccum transferre cothurnos?
 Aspera vel paribus bella tonare modis?
 Prælegat ut tumidus raucâ te voce magister,
 Oderit & grandis virgo, bonusque puer?
 Scribant illa graves nimum, nimumque severi,
 Quos mediâ miseros nocte lucerna videt.
 At tu Romano lepidos sale tinge libellos;
 Agnoscat mores vita legarumque suos.
 Angustâ cantare licet videaris avenâ,
 Dum tua multorum vincat avena tubas.

I V.

Ad Germanicum.

Quantus, iô, Latias mundi conventus ad aras
 Suscipit, & solvit pro Duce vota suo!
 Nam non hæc hominum, Germanice, gaudia tantùm,
 Sed faciunt ipsi nunc, puto, sacra Dei.

V.

Ad Macrum.

Dum donas, Macer, annulos puellis;
 Defisti, Macer, annulos habere.

V I.

In Euctum.

Archetypis vetuli nihil est odiosius Eucti.
 Ficta Saguntino cymbia mala luto.
 Argenti furiosa sui cùm stemmata narrat
 Garrulus, & verbis mucida vina facit.
 Laomedontæ fuerant hæc pocula mensæ:
 Ferret ut hæc, muros struxit Apollo Iyra.
 Hoc cratere ferox commisit prælia Rhæcus
 Cum Lapithis; pugna debile cernis opus.
 Hi duo longævo censentur Nestore fundi:
 Pollice de Pylio trita columna nitet.
 Hic scyphus est, in quo misceri iussit amicis
 Largius Æacides vividiusque merum.
 Hac propinavit Bytyæ pulcherrima Dido
 In paterâ, Phrygio cùm data cœna viro est.
 Miratus fueris, cùm prisca toreumata multùm,
 In Priami calathis Astyanacta bibes.

V I I.

In Cinnam.

Hoc agere est causas, hoc dicere, Cinna, disertè,
 Horis, Cinna, decem dicere verba novem?
 Sed

Sed modò clepsydras ingenti voce petisti
Quattuor : ô quantum , Cinna , tacere potes !

VIII.

Ad Janum , de reditu Cæsaris.

PRincipium des , Jane , licèt velocibus annis ,
Et revoces vultu secula longa tuo :
Te primum pia thura rogent , te vota saluent ;
Purpura te felix , te colat omnis honos :
Tu tamen hoc mavis , Latix quod contigit urbi ,
Mense tuo reducem , Jane , videre Deum.

IX.

Ad Quintum , de Hylâ.

Solvere dodrantem nuper tibi , Quinte , volebat
Lippus Hylas : luscus vult dare dimidium.
Accipe quamprimùm : brevis est occasio lucri.
Si fuerit cæcus , nil tibi solvet Hylas.

X.

De Basso.

EMit lacernas millibus decem Bassus
Tyrias coloris optimi ; lucrifecit.
Adeò bene emit , inquis , immò non solvit.

XI.

Ad Cæsarem.

Pervenisse tuum jam te scit Rhenus in urbem :
Nam populi voces audit & ille tui.
Sarmaticas etiam gentes , Istrumque , Getasque
Lætitiæ clamor terruit ipse novæ.
Dum te longa sacro venerantur gaudia Circo ,
Nemo quater missos currere sensit equos.
Nullum Roma ducem , nec te sic , Cæsar , amavit ;
Te quoque jam non plus , ut velit ipsa , potest.

X I I.

Ad Priscum.

UXorem quare locupletem ducere nolim ;
 Quæritis ? Uxori nubere nolo meæ.
 Inferior matrona suo fit , Prisce , marito :
 Non aliter fiunt fœmina virque pares..

X I I I.

Ad Gargilianum.

MOrio dictus erat : viginti millibus emi.
 Redde mihi nummos , Gargiliane : sapit.

X I V.

In crudelẽm amicum.

PAllida ne Cilicum timeant pomaria brumam ,
 Mordeat & tenerum fortior aura nemus ;
 Hibernis objecta notis specularia pueros
 Admittunt soles , & sine fœde diem.
 At mihi cella datur non totâ clausa fenestrâ ,
 In quâ nec Boreas ipse manere velit.
 Sic habitare jubes veterem crudelis amicum ?
 Arboris ergo tuæ tutior hospes ero.

X V.

Ad Casarem.

DUm nova Pannonici numeratur gloria belli ,
 Omnis & ad reducem dum litat ara Jovem ;
 Dat populus , dat gratus eques , dat thura Senatus ,
 Et ditant Latias tertia dona tribus.
 Hos quoque secretos memorabit Roma triumphos ,
 Nec minor ista tuæ laurea pacis erit ,
 Quòd tibi de sanctâ credis pietate tuorum.
 Principis est virtus maxima , nosse suos.

XVI.

In Ciperum.

Pistor qui fueras diu, Cipere,
Nunc causas agis, & ducenta quæris;
Sed consumis, & usque mutuaris.
A pistore, Cipere, non recedis;
Et panem facis, & facis farinam.

XVII.

Ad Sextum.

Egi, Sexte, tuam pactus duo millia causam:
Misti nummos quot mihi? mille: quid est?
Narrasti nihil, inquis, & à te perdita causa est:
Tantò plus debes, Sexte, quòd erubui.

XVIII.

Ad Cirinium.

Si tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
Vel mecum possis, vel prior ipse legi:
Sed tibi tantus inest veteris respectus amici,
Carior ut mea sit, quàm tua fama tibi.
Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flacci,
Pindaricos posset cum superare modos;
Et Vario cessit Romani laude cothurni,
Cum posset tragico fortiùs ore loqui.
Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus:
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

XIX.

De Cinna.

Pauper vidèri Cinna vult; & est pauper.
Sij

X X.

Ad Varum.

Cum facias versus nullâ non luce ducenos ;
Vare, nihil recitas : non sapiſ, atque ſapiſ.

X X I.

In adventum Cæſaris.

Phoſphore, redde diem : quid gaudia noſtra
morariſ ?

Cæſare venturo, Phoſphore, redde diem.
oma rogat. Placidi numquid te pigra Bootæ
Plauſtra vehunt, lento quòd nimis igne veniſ ?
Ledæo poterat abducere Cyllaron aſtro :
Ipſe ſuo cedit nunc tibi Caſtor equo.
Quid cupidum Titana tenes ? jam Xanthuſ & Æthona
Frena volunt : vigilat Memnoniſ alma parens.
Tarda tamen nitidæ non cedunt ſidera luci,
Et cupit Auſonium Luna videre Ducem.
Jam, Cæſar, vel nocte veni : ſtent aſtra licebit ;
Non deerit populo te veniente dieſ.

X X I I.

In Gallicum.

In vitas ad aprum ; poniſ mihi, Gallice, porcunaſ
Hybrida ſim, ſi daſ, Gallice, verba mihi.

X X I I I.

Ad Ruſticum.

Eſſe tibi videor ſævuſ, nimiùmque gulofuſ,
Qui propter cœnam, Ruſtice, cædo cocum ?
Si leviſ iſta tibi flagrorum cauſſa videtur,
Ex quâ viſ cauſſâ vapulet ergo cocuſ ?

XXIV.

Ad Casarem.

SI quid fortè petam timido gracilique libello,
 Improbata non fuerit si mea charta, dato.
 Et si non dederis, Cæsar, permitte rogari:
 Offendunt nunquam thura, precesque Jovem.
 Qui fingit sacros auro, vel marmore vultus,
 Non facit ille deos: qui rogat, ille facit.

XXV.

In Oppianum.

Vidisti semel, Oppiane, tantum
 Ægrum me male: sæpe te videbo.

XXVI.

Ad Casarem Domitianum.

Non tot in Eois timuit Gangeticus arvis
 Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo;
 Quot tua Roma novas vidit, Germanice, tigres:
 Delitias potuit nec numerare suas.
 Vincit Erithræos tua, Cæsar, arena triumphos,
 Et victoris opes divitiisque dei.
 Nam cum captivos ageret sub curribus Indos,
 Contentus geminâ tigride Bacchus erat.

XXVII.

Ad Gaurum.

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, senique,
 Si sapias, & sentis, hic tibi ait: morere.

XXVIII.

De togâ sibi à Parthenio donatâ.

Dic, toga, facundi gratum mihi munus amici,
 Esse velis cujus fama, decusque gregis?
 Appula Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
 Qua saturat Calabris culta Galefus aquis?

An Tartessiacus stabuli nutritor Iberi
 Bætis in Hesperia te quoque lavit aqua?
 An tua multifidum numeravit lana Timavum,
 Quem pius astrifero Cyllarus ore bibit?
 Te nec Amiclæo decuit vivere veneno;
 Nec Milæus erat vellere digna tuo.
 Lilia tu vincis, nec adhuc delapsa ligustra,
 Et Tiburtino monte quod albet ebur.
 Spartanus tibi cedit olor, Paphiæque columbæ;
 Cedit Erythræis eruta gemma vadis.
 Sed licet hæc primis nivibus sint æmula dona,
 Non sunt Parthenio candidiora suo.
 Non ego prætulerim Babylonica picta superbè
 Texta, Semiramia quæ variantur acu.
 Non Athamanteo potius me mirer in aure;
 Æolium dones si mihi, Phrixe, pecus.
 Quantos risus pariter spectata movebit
 Cum Pallatina nostra lacerna toga!

X X I X.

De distichis.

Disticha qui scribit, puto, vult brevitate placere.
 Quid prodest brevitatis, dic mihi, si liber est?

X X X.

De spectaculo Scævola.

Qui nunc Cæsareæ lusus spectatur arenæ,
 Temporibus Bruti gloria summa fuit.
 Adpicias, ut teneat flammam, pœnâque fruatur
 Fortis & attonito regnet in igne manus!
 Ipse sui spectator adest, & nobile dextræ
 Funus amat: totis pascitur illa sacris:
 Quod nisi rapta foret nolenti pœna, parabat
 Scævior in lassos ire sinistra focos.
 Scire piget, post tale decus: quid fecerit antè:
 Quam vidi, satis est hanc mihi nosse manum.

XXXI.

In Dentonem.

Nescio quid de te non bellè, Dento, fateris,
 Conjuge qui ductâ jura paterna petis.
 Sed jam supplicibus Dominum lassare libellis
 Desine, & in patriam ferus ab urbe redi.
 Nam dum tu longè desertâ uxore, diuque
 Tres quæris natos, quattuor invenies.

XXXII.

De columbâ Aretullæ.

ÆRa per tacitum delapsa sedentis in ipsos
 Fluxit Aretullæ blanda columba sinus.
 Luserat hoc casus nisi inobservata maneret,
 Permissâque diu nollet abire fugâ.
 Si meliora piæ fas est sperare forori,
 Et dominum mundi flectere vota valent.
 Hæc à Sardois tibi forsitan exulis oris,
 Fratres reversuro, nuncia venit avis.

XXXIII.

Ad Paullum, de phialâ.

DE Prætoriciâ folium mihi, Paulle, coronâ
 Mittis, & hoc phialæ nomen habere jubes.
 Hac fuerat nuper nebulâ tibi pegma perunctum,
 Pallida quam rubri diluit unda croci.
 An magis astuti derasa est ungue ministri
 Bractea, de fulcro (quod reor esse) tuo?
 Illa potest culicem longe sentire volantem,
 Et minimi penna papilionis agi.
 Exiguæ volitat suspensa vapore lucernæ;
 Et leviter fuso rumpitur icta mero.
 Hoc linitur sputo Jani caryota Kalendis,
 Quam fert cum parvo sordidus asse cliens.
 Lenta minùs gracili crescunt colocasia filo:

Plena magis nimio lilia sole cadunt.
Nec vaga tam tenui discursat aranea tela :
 Tam leve nec bœmbix pendulus urget opus.
Craffior in facie vetulæ stat creta Fabullæ :
 Craffior offensæ bulla tumescit aquæ.
Fortior & tortos servat vesica capillos ,
 Et mutat Latias spuma Batava comas.
Hac cute Ledæo vestitur pullus in ovo :
 Talia lunatâ splenia fronte sedent.
Quid tibi cum phialâ , ligulam cum mittere posses ?
 Mittere cum posses vel cochleare mihi ?
Magna nimis loquimur , cochleam cum mittere
 posses ?
 Denique cum posses mittere , Paulle , nihil ?

X X X I V.

In Jactatorem.

Archetypum Myos argentum te dicis habere.
 Quod sine te factum est , hoc magis archeti-
 pum est.

X X X V.

In pessimos conjuges.

Cum sitis similes , paresque vita ,
 Uxor pessima , pessimus maritus :
Mirror , non bene convenire vobis.

X X X V I.

Ad Augustum Cæsarem.

Regia pyramidum , Cæsar , miracula ride :
 Jam tacet Eoum barbara Memphis opus.
 Pars quota Parrhasiæ labor est Mareoticus aula ?
 Clarius in toto nil videt orbe dies.
Septenos pariter credas assurgere montes :
 Thessalicum brevior Pelion Ossa tulit.
Æthera sic intrat , nitidis ut conditus astris
 Inferiore tonet nube serenus apex ;

Et prius arcano fatietur lumine Phœbi,
 Nascentis Circe quàm videt ora patris.
 Hæc, Auguste, tamen, quæ vertice sidera pulsat,
 Par domus est cœlo: sed minor est domino.

XXXVI.

Ad Polycarum.

Quod Cajetano reddis, Polycarme, tabellas,
 Millia te centum num tribuisse putas?
 Debit hæc, inquis: tibi habe, Polycarme, tabellas,
 Et Cajetano millia crede duo.

XXXVII.

Ad Meliorem.

Qui præstat pietate pertinaci
 Sensuro bona liberalitatis,
 Capret forsitan, aut vicem reposcat:
 At si quis dare nomini relicto
 Post Manes, tumulumque perseverat,
 Quærit quid, nisi parcius dolere?
 Refert sis bonus, an velis videri.
 Præstas hoc, Melior, sciente fama,
 Qui solennibus anxius sepulti
 Nomen non sinis interire Blæsi;
 Et de munifica profusus arca
 Ad natalitium diem colendum,
 Scribarum memori piæque turbæ
 Quod donas, facis ipse Blæsianum.
 Hoc longum, tibi vita dum manebit,
 Hoc & post cineres erit tributum.

XXXIX.

Ad Domitianum.

Qui Pallatinæ caperet convivia mensæ,
 Ambrosiasque dapes, non erat antè locus.
 Hic haurire decet sacrum, Germanice, nectar,

T

Et Ganymedeâ pocula mixta manu.
 Esse velis, oro, serus conviva Tonantis.
 At tu si properas Jupiter, ipse veni.

X L.

Ad Priapum.

Non horri, neque palmitis beati,
 Sed rari nemoris, Priape, custos,
 Ex quo natus es, & potes renasci,
 Furaces, moneo, manus repellas,
 Et silvam domini focus reserves.
 Si defecerit hæc, & ipse lignum es.

X L I.

Ad Faustinum.

Tristis Athenagoras non misit munera nobis,
 Quæ medio brumæ mittere mense solet.
 An sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo:
 Me certè tristem fecit Athenagoras.

X L I I.

Ad Mathonem.

Si te sportulâ major ad beatos
 Non corruperit, ut solet: licebit
 De nostro, Matho, centies laveris.

X L I I I.

In Fabium & Chrestillam.

Effert uxores Fabius, Chrestilla maritos,
 Funereamque toris quassat uterque facem.
 Victores committe, Venus: quos iste manebit
 Exirus, una duos ut Libitina ferat.

X L I V.

Ad Titulum.

Titulle, moneo, vive semper, hoc serum est
 Sub Pædagogo cœperis licet, serum est.
 At tu, miser Titulle, nec senex vivis;
 Sed omne limen conteris salutator,
 Et manè sudas urbis osculis udus,
 Foroque triplici sparsus ante equos omneis,
 Ædemque Martis, & Colossos Augusti,
 Curris per omnes tertiasque, quintasque.
 Rape, congere, aufer, posside: relinquendum est:
 Superba densis arca palleat nummis,
 Centum explicentur paginæ Kalendarum:
 Jurabit hæres, te nihil reliquisse,
 Supraque pluteum te jacente, vel saxum,
 Fartus papyro dum tibi torus crescit,
 Flentes superbus basiabit eunuchos;
 Tuoque tristis filius, velis nolis,
 Cum concubino nocte dormiet primâ.

X L V.

Ad Flaccum, de reditu Prisci Terentii.

Prisca ab Ænæis mihi, Flacce, Terentius oris
 Redditur: hanc lucem lactea gemma notet.
 Defluat, & lento splendescat turbida lino
 Amphora centeno Consule facta minor.
 Continget nox quando meis tum candida mensis?
 Tam justo dabitur quando calere mero?
 Cum te, Flacce, mihi reddet Cythereia Cypros,
 Luxuriæ fiet tam bona causa meæ.

X L V I.

Ad Cestum puerum.

Quanta tua est probitas, quanta est infantia
 formæ,
 Ceste puer, puero castior Hyppolito!

Te secum Diana velit, Dorosque natare :
 Te Cybele totum mallet habere Phryga.
 Tu Ganymedeo poteris succedere lecto,
 Sed durus domino basia sola dares :
 Felix quæ tenerum vexabit sponsa maritum,
 Et quæ te faciet prima puella virum !

X L V I I.

In variè se tondentem.

PArs maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rafa est ;
 Pars vulsa est : unum quis putet esse caput ?

X L V I I I.

De abolla Crispini.

Nescit cui dederit Tyriam Crispinus abollam,
 Dum mutat cultus, induiturque togam.
 Quisquis habes, humeris sua munera redde, pre-
 camur :

Non hoc Crispinus, te sed abolla rogat.
 Non quicumque capit faturatas murice vestes ;
 Nec nisi deliciis convenit iste color.
 Si te præda juvat fœdique infania lucri,
 Quâ possis melius fallere, sume togam.

X L I X.

De Aspro.

Formosam planè, sed cæcus, diligit Asper.
 Plus ergo, ur res est, quam videt Asper amat.

L.

Ad Casarem.

Quanta Gigantei memoratur mensa triumphii,
 Quantaque nox superis omnibus illa fuit ;
 Quâ bonus accubuit genitor cum plebe deorum,
 Et licuit Faunis pascere vina Jovem :
 Tanta tuas, Cæsar, celebrant convivia laurus ;

Exhilarant ipsos gaudia nostra deos.
 Vescitur omnis eques tecum, populusque, patresque;
 Et capit ambrosias cum duce Roma dapes.
 Grandia pollicitus, quantò majora dedisti!
 Promissa est nobis sportula, recta data est.

L I.

De Instantii Rufi phiala.

Quis labor in phialâ? docti Myos, anne Myronis?
 Mentoris hæc manus est, an, Polyclete, tua?
 Livefcit nullâ caligine fusca, nec odit.
 Exploratores nubila massa focos.
 Vera minùs flavo radiant electra metallo;
 Et niveum felix pustula vincit ebur.
 Materiæ non cedit opus: sic alligat orbem,
 Plurima cum totâ lampade Luna nitet.
 Stat caper Æolio Thebani vellere Phrixi
 Cultus: ab hoc mallet vecta fuisse soror.
 Hunc nec Cinyphius tonsor violaverit, & tu
 Ipse tuâ pasci vite, Lyæ, velis.
 Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis:
 Palladius tenero lotos ab ore sonat.
 Sic Methymæo gavisus Arione delphin
 Languida non tacitum per freta vexit onus.
 Imbuat egregium digno mihi nectare munus
 Non grege de domini, sed tua, Ceste, manus;
 Ceste decus mensæ, misce Serima: videtur
 Ipse puer nobis, ipse sitire caper:
 Det numerum cyathis Instanti littera Rufi:
 Auctor enim tanti muneris ille mihi.
 Si Telethusa venit, promissaque gaudia portat;
 Servabor dominæ, Rufe, triente tuo.
 Si dubia est, septunce trahar: si fallit amantem,
 Ut jugulem curas nomen utrumque bibam.

L I I.

Ad Cedicianum.

T Onforem puerum , sed arte talem ,
 Qualis nec Thalamus fuit Neronis ,
 Drusorum cui contigere barbæ ,
 Æquandas semel in genas rogatus ,
 Rufo , Cediciane , commodavi.
 Dum iussus repetit pilos eosdem ,
 Censura speculi manum regente ;
 Expingitque cutem , facitque longam
 Detonsis epaphæresim capillis ,
 Barbatus mihi tonsor est reversus.

L I I I.

In Catullam.

F ormosissima quæ fuere , vel sunt ,
 Sed vilissima quæ fuere , vel sunt.
 O quàm te fieri ; Catulla , vellem
 Formosam minùs , aut magis pudicam !

L I V.

Ad Cæsarem.

M agna licet toties tribuas , majora daturus
 Dona , ducum victor , victor & ipse tui ,
 Diligeris populo non propter præmia , Cæsar ;
 Propter te populus præmia , Cæsar , amat.

L V.

Ad eundem , de leone.

A uditur quantum Massyla per avia murmur ,
 Innumero quoties silva leone furit ;
 Pallidus attonitos ad Pœna mapalia pastor
 Cùm revocat tauros , & sine mente pecus :
 Tantus in Ausoniâ fremuit modò terror arenâ.
 Quis non esse gregem crederet ? unus erat.
 Sed cujus tremere ipsi quoque jura leones ,

Cui diadema daret marmore picta Nomas.
O quantum per colla decus, quem sparfit honorem,
 Aurea lunatæ cùm stetit unda jubæ!
Grandia quàm decuit latum venabula pectus,
 Quantaque de magnâ gaudia morte tulit!
Unde tuis, Libye, tam felix gloria silvis?
 A Cybeles numquid venerat ille jugis?
An magis Herculeo, Germanice, misit ab astro
 Hanc tibi vel frater, vel pater ipse, feram?

L V I.

Ad Flaccum.

Temporibus nostris ætas cùm cedat avorùm,
 Creverit & major cum duce Roma suo:
 Ingenium sacri miraris abesse Maronis,
 Nec quemquam tantâ bella sonare tubâ,
Sint Mecænates, non deerunt, Flacce, Marones;
 Virgiliùmque tibi vel tua rura dabunt.
Jugera perdidit miseræ vicina Cremonæ,
 Flebat & abductas Tityrus æger oves:
Risit Tuscus eques, paupertatemque malignam
 Reppulit, & celeri jussit abire fugâ.
Accipe divitias, & vatum maximus esto,
 Tu licet & nostrum, dixit, Alexin ames.
Adstabat domini mensis pulcherrimus ille,
 Marmoreâ fundens nigra Falerna manu;
Et libata dabat roseis carchesia labris,
 Quæ poterant ipsum sollicitare Jovem.
Excidit attonito pinguis Galathea Poëtæ,
 Thestylis & rubras messibus usta genas,
Protinùs Italiam concepit, & ARMA VIRUMQUE,
 Qui modò vix Culicem fleverat ore rudi.
Quid Varos, Marsosque loquar, ditataque vatum
 Nomina, magnus erit quos numerare labor?
Ergo ero Virgilius, si munera Mecænatis
 Des mihi? Virgilius non ero, Marsus ero.

L V I I.

De Picente.

T Reis habuit dentes, pariter quos exspuit omnes,
 Ad tumulum Picens dum sedet ipse suum,
 Collegitque sinu fragmenta novissima laxi
 Oris, & aggestâ contumulavit humo.
 Ossa licet quondam defuncti non legat hæres:
 Hoc sibi jam Picens præstitit officium.

L V I I I.

In Artemidorum.

C Um tibi tam crassæ sint, Artemidore, lacernæ;
 Possim te Sagarim jure vocare meum.

L I X.

In furem luscum.

A ðspicis hunc uno contentum lumine, cujus
 Lippa sub attritâ fronte lacuna patet?
 Ne contemne caput; nihil est furacius illo;
 Non fuit Autolyçi tam piperata manus.
 Hunc tu convivam cautus servare memento:
 Tunc furit, atque osculo luscus utroque videt.
 Pocula solliciti perdunt ligulasque ministri,
 Et latet in tepido plurima mappa sinu.
 Lapsa nec à cubito subducere pallia nescit,
 Et tectus lenis sæpe duabus abit,
 Nec dormitantem vernam fraudare lacernâ
 Erubuit fallax, ardeat illa licet.
 Si nihil invasit; puerum tunc arte dolosâ
 Circuit, & soleas surripit ipse suas.

L X.

In Claudiam.

S Umma Palatini poteras aquare Colossi,
 Si fieres brevior, Claudia, sesquipedem.

L X I.

Ad Severum, de Charino.

Livet Charinus, rumpitur, furit, plorat,
 Et quærit altos, unde pendeat, ramos.
 Non jam quòd orbe cantor & legor toto;
 Nec umbilicis quòd decorus & cedro
 Spargor per omnes, Roma quas tenet, gentes:
 Sed quod sub urbe rus habemus æstivum,
 Vehimurque mulis, non ut antè, conductis.
 Quid imprecabor, ô Severe, liventi?
 Hoc opto: mulas habeat, & suburbanum.

L X I I.

De Picente.

Scribit in aversâ Picens epigrammata chartâ;
 Et dolet, averso quòd facit illa deo.

L X I I I.

De Aulo.

Thestylon Aulus amat; sed nec minus ardet
 Alexin:
 Forsitan & nostrum sic Hyacinthon amat.
 I nunc, & dubita, vates an diligat ipsos,
 Delicias vatum cum meus Aulus amet.

L X I V.

In Clytum.

UT poscas, Clyte, munus, exigasque,
 Uno nasceris octies in anno;
 Et solas puto, tresve, quattuorve
 Non natalitias habes Kalendas.
 Sit vultus tibi lævior licebit
 Tritis littoris aridi lapillis;
 Sit moro coma nigrior caduco;
 Vincas mollirie tremente plumas,
 Aut massam modò lactis alligati;

Et talis tumor excitet papillas,
 Quales cruda viro puella servat:
 Tu nobis, Clyte, jam senex videris.
 Tam multos quis enim fuisse credat
 Natales Priamive, Nestorisve?
 Sit tandem pudor, & modus rapinis.
 Quòd si ludis adhuc, semelque nasci
 Uno jam tibi non sat est in anno;
 Natum te, Clyte, nec semel putabo.

L X V.

Ad Domitianum.

Hic ubi Fortunæ Reducis fulgentia latè
 Templà nitent, felix area nuper erat:
 Hic stetit Arctoi formosus pulvere belli
 Purpureum fundens Cæsar ab ore jubar:
 Hic lauro redimita comas, & candida cultu
 Roma salutavit voce manuque Ducem.
 Grande loci meritum testantur & altera dona:
 Stat facer, & domitis gentibus arcus ovat.
 Hic gemini currus numerant elephanta frequentem:
 Sufficit immensis aureus ipse jugis.
 Hæc est digna tuis, Germanice, porta triumphis:
 Hos aditus urbem Martis habere decet.

L X V I.

De Siliî Consulatu.

Augusto pia thura, victimasque
 Pro nostro date Silio, Camœnæ.
 Bis senos jubet en redire fasces
 Nato Consule, nobilique virgâ
 Vatis Castaliam domum sonare.
 Rerum prima salus & una Cæsar,
 Gaudenti superest adhuc quod optet
 Felix purpura, tertiusque Consul.
 Pompejo dederit licet Senatus,

Et Cæsar genero sacros honores:
 Quorum pacificus ter ampliavit
 Janus nomina, Silius frequentes
 Mavult sic numerare Consulatus.

L X V I I.

In Cæcilianum.

HOras quinque puer nondum tibi nuntiat, & tu
 Jam conviva mihi, Cæciliane, venis.
 Cùm modò distulerint raucaë vadimonia quartæ,
 Et Floralitias lasset arena feras
 Curre, age, & illotos revoca, Calliste, ministros:
 Sternantur lecti; Cæciliane, sede.
 Caldã poscis aquam; nondum mihi frigida venit:
 Alget adhuc nudo clusa culina foco.
 Manè veni potius: nam cur te quinta moretur?
 Ut jentes serò; Cæciliane, venis.

L X V I I I.

Ad Entellum.

Qui Corcyræi vidit pomaria regis,
 Rus, Entelle, tuæ præferat ille domûs.
 Invida purpureos urat ne bruma racemos,
 Et gelidum Bacchi munera frigus edat;
 Condita perspicuâ vivit vindemia gemmâ,
 Et tegitur felix, nec tamen uva later.
 Fœmineum lucet sic per bombycina corpus;
 Calculus in nitidâ sic numeratur aquâ.
 Quid non ingenio voluit natura licere?
 Aurumnum sterilis ferre jubetur hyems.

L X I X.

In Vacerram.

Miraris veteres, Vacerra, solos,
 Nec laudas nisi mortuos Poëtas.
 Ignosceas petimus, Vacerra: tanti
 Non est, ut placeam tibi, perire.

L X X.

De Nerva.

Quanta quies, placidi tanta est facundia Nervæ;
 Sed cohibet vires ingeniumque pudor.
 Cùm siccare sacram largo Permessida posset
 Ore, verecundam maluit esse sitim:
 Pieriam tenui frontem redimire coronâ
 Contentus, famæ nec dare vela suæ.
 Sed tamen hunc nostri scit temporis esse Tibullum,
 Carmina qui docti nota Neronis habet.

L X X I.

In Posthumianum.

Quattuor argenti libras mihi tempore brumæ
 Misisti antè annos, Posthumiane, decem.
 Speranti plures (nam stare, aut crescere debent
 Munera) venerunt plusve, minusve duæ.
 Tertius, & quartus multò inferiora tulerunt.
 Libra fuit quinto Septiciana: quid est?
 Bessalem ad scutulam sexto pervenimus anno:
 Post hunc in cotula rasa selibra data est.
 Octavus ligulam misit sextante minorem:
 Nonus acu levius vix cochleare tulit.
 Quod mittat nobis decimus jam non habet annus:
 Quattuor ad libras, Posthumiane, redi.

L X X I I.

Ad Librum suum.

Nondum murice cultus, asperoque
 Morsu pumicis aridi politus,
 Artanum properas sequi, libelle:
 Quem palcherrima jam redire Narbo,
 Docti paterna Narbo Vorieni,
 Ad leges jubet, annuosque fasces:
 Votis quod paribus tibi petendum est,

Continget locus ille, & hic amicus.
Quàm vellem fieri meus libellus!

L X X I I I.

Ad Infantium.

INstanti, quo nec sincerior alter habetur
Pectore, nec niveâ simplicitate prior:
Si dare vis nostræ vires animoque Thaliæ,
Et victura petis carmina; da, quod amem.
Cynthia te vatem fecit, lascive Properti:
Ingenium Galli pulchra Lycoris erat.
Fama est arguti Nemesis formosa Tibulli;
Lesbia dictavit, docte Catulle, tibi.
Non me Peligni, nec spernet Mantua vatem,
Si qua Corinna mihi, si quis Alexis erit.

L X X I V.

In malum medicum.

HOplomachus nunc es; fueras ophtalmicus antè:
Fecisti medicus, quod facis hoplomachus.

L X X V.

De Gallo Lingono.

DUm repetit serâ conductos nocte Penates
Lingonus à Tecta Flaminiaque recens;
Depulit offenso vitiatum pollice talum,
Et jacuit toto corpore fusus humi.
Quid faceret Gallus, quâ se ratione moveret?
Ingenti domino servulus unus erat,
Tam macer, ut minimam posset vix ferre lacernam;
Succurrit misero casus, opemque tulit.
Quattuor inscripti portabant vile cadaver,
Accipit infelix qualia mille rogas.
Hos comes invalidus submissâ voce precatur,
Ut quòcunque velint corpus inane ferant,
Permutatur onus; stipatâque tollitur altè

Grandis in angusta sarcina sandapila.
Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur,
Cui meritò dici, mortue Galle, potest.

L X X V I.

In Gallicum.

Dic verum mihi, Marce, dic amabo;
Nil est, quòd magis audiam libenter:
Sic & cùm recitas tuos libellos,
Et causam quoties agis clientis,
Oras, Gallice, me rogasque semper.
Durum est me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid sit, audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

L X X V I I.

Ad Liberum.

Liber amicorum dulcissima cura tuorum;
Liber in æternâ vivere digne rosâ:
Si sapis, Assyriò semper tibi crinis amomo
Splendeat, & cingant florea sarta caput.
Candida nigrescant vetulo crytalla Falerno,
Et caleat blando mollis amore torus.
Qui sic vel medio finitus vixit in ævo,
Longior huic facta est, quàm data vita fuit.

L X X V I I I.

De ludis Stellæ.

Quos cuperet Phlegræa suos victoria ludos,
Indica quos cuperet pompa, Lyæ, tuos:
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphî:
O pudor! ô pietas! & putat esse parùm.
Non illi satis est turbato sordidus auro
Hermus, & Hesperio qui sonat orbe Tagus.
Omnis habet sua dona dies, nec linea dives
Cessat; & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt subitis lasciva numismata nimbis:

Nunc dat spectatas tessera larga feras.
 Nunc implere finis securos gaudet, & absens
 Sortitur dominos, ne laceretur, avis.
 Quid numerem curus, ter denaque præmia palmæ,
 Quæ dare non semper Consul uterque solet?
 Omnia sed, Cæsar, tanto superantur honore,
 Quòd spectatorem te tua laurus habet.

L X X I X.

In Fabullam.

O Mnes aut vetulas habes amicas,
 Aut turpes, vetulisque fœdiores,
 Has ducis comites, trahisque tecum
 Per convivia, porticus, theatra.
 Sic formosa, Fabulla, sic puella es.

L X X X.

Ad Domitianum.

S Anctorum nobis miracula reddis avorum,
 Nec pateris, Cæsar, sæcula cana mori:
 Cùm veteres Latix ritus renoventur arenæ,
 Et pugnet virtus simpliciore manu.
 Sic prisca servatur honos te præside templis,
 Et casa tam cultò sub Jove nomen habet.
 Sic nova dum condis, revocas, Auguste, priora;
 Debentur quæ sunt, quæque fuere, tibi.

L X X X I.

De Gellia.

N On per mystica sacra Dindymenes,
 Nec per Niliacæ bovem juvencæ,
 Nullos denique per deos, deasque
 Jurat Gellia; sed per uniones.
 Hos amplectitur, hos perosculatur:
 Hos fratres vocat, hos vocat sorores:
 Hos natis amat actiùs duobus.
 His si quo careat misella casu,

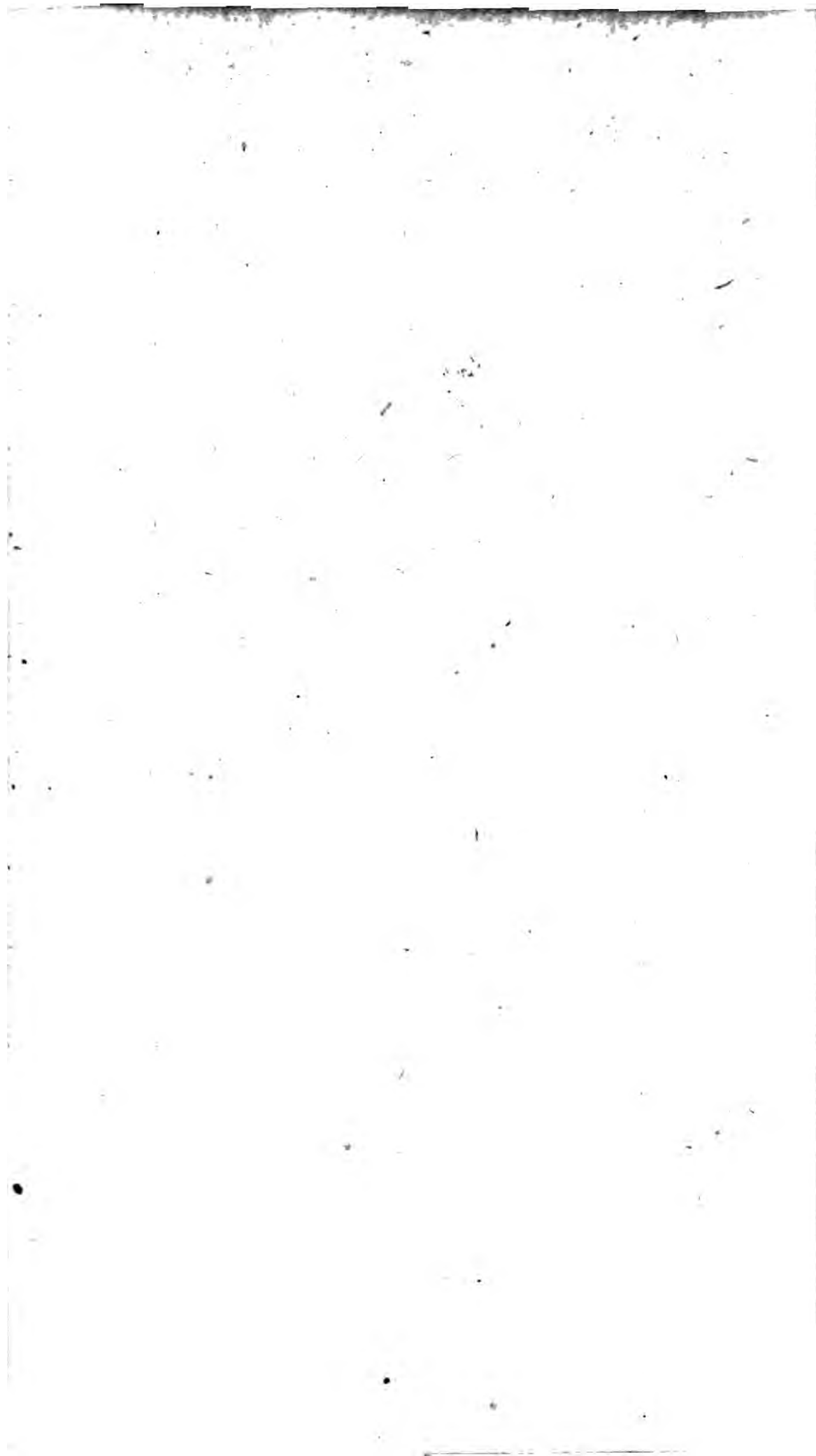
Victuram negat esse se nec horam.
 Eheu , quàm bene nunc , Papiriane ,
 Annæi faceret manus Sereni !

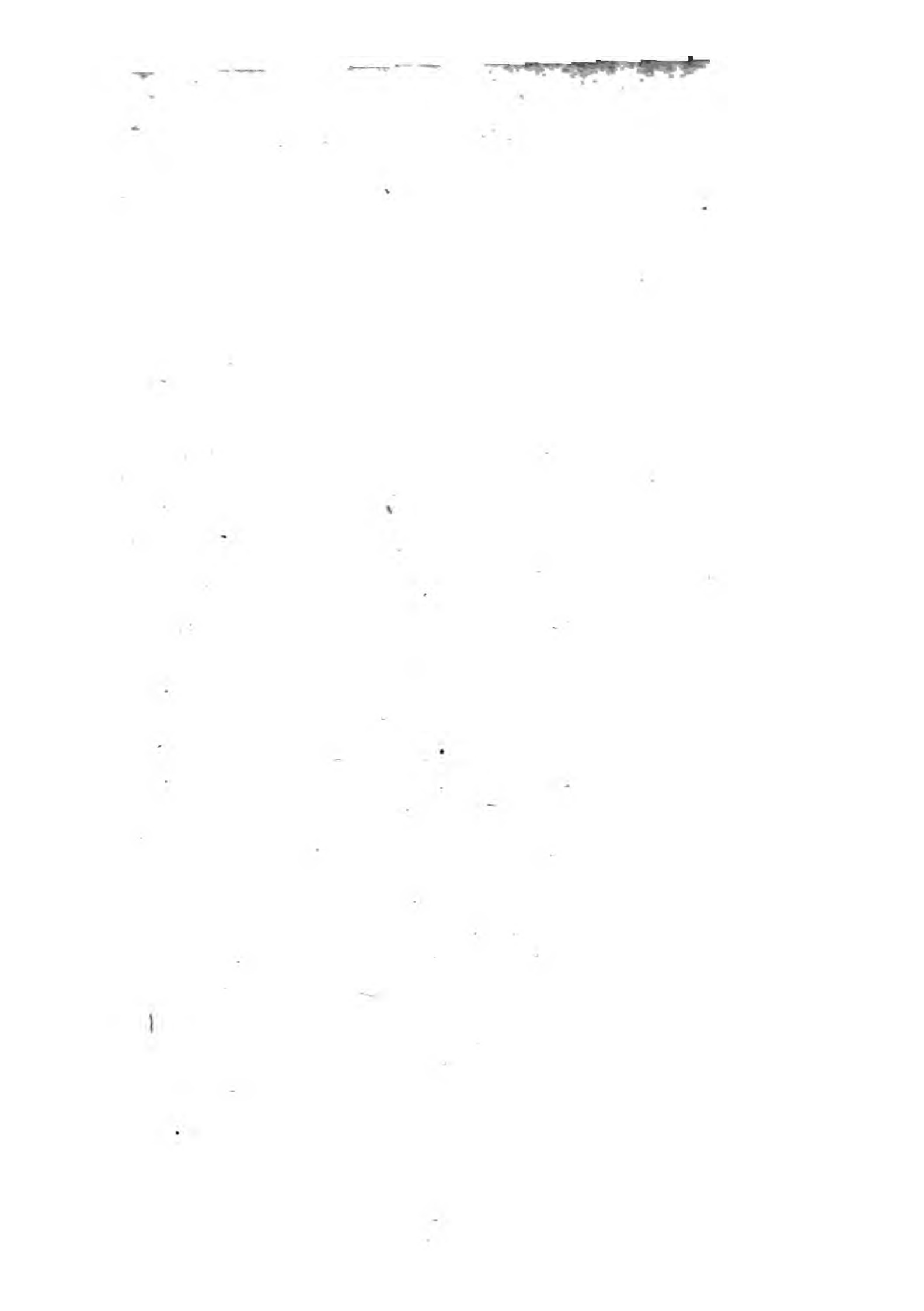
L X X X I I.

Ad Domitianum.

DAnte tibi turbâ querulos , Auguste , libellos ,
 Nos quoque quòd Domino carmina parva
 damus ;
 Posse Deum rebus pariter , Musisque vacare
 Scimus ; & hæc etiam ferta placere tibi ,
 Fer vates , Auguste , tuos : nos gloria dulcis ,
 Nos tua cura prior , delitiæque sumus.
 Non quercus te sola decet , nec laurea Phœbi :
 Fiat & ex edera civica nostra tibi.

1872

